

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਜੂਨ 15, 1983

June 15, 1983

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

25¢

Out Of Greater Vancouver

40¢

2ND CLASS MAIL-REG. PENDING

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ADDRESS:

P.O. BOX 67344 STN. 'O'
VANCOUVER, B.C. V5W 3T1
CANADA

Publisher: ASIA BOOK COMPANY LTD.

VOL. 2, NO. 12 June 15, 1983

PHONE: 324-6111

THE CANADA DARPA
PUNJABI FORTNIGHTLY

Chief Editor(Hon.): DARSHAN GILL
Editor: HARBHAJAN SINGH DEOL

ਅਮਰੀਕੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦਾ ਇਕਸ਼ਾਫ :

ਡਿਸਾਈ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਮੁਖਬਰ ?

ਨਿਊਯਾਰਕ— ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਘੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੀਮੋਰ ਐਮ. ਹੈਰਸ਼ ਨੇ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮੁਰਾਰ ਜੀ ਡਿਸਾਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜਾਹਨਸਨ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ 1970 ਤਾਈਂ ਅਮਰੀਕੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਏਜੰਟ ਰਹੇ। ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਸਾਲਾਨਾ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਮਿ: ਹੈਰਸ਼ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਾਈ 1971 ਜੀਆਂ ਹਿੰਦ-ਪਾਕ ਲੜਾਈ ਸਮੇਂ ਰਿਚਰਡ ਨਿਕਸਨ ਤੋਂ ਹੋਨਰੇਰੀਕਸਿਕਰ ਦਾ ਖੁਫੀਆ ਮੁਖਬਰ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਹੈਰਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਐਸਸੀਪ੍ਰੋਟੈਡ ਪ੍ਰੈਸ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ ਨੇਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਲਈ ਰੀਪੋਰਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ 'ਸਤਾ ਦਾ ਮੁਲ' ਜੋ ਕਿ 13 ਜੂਨ ਨੂੰ ਛਪ ਰਹੀ ਹੈ, ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਇਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਹੈਰਸ਼ ਵੀਤਨਾਮ ਦੇ ਮਾਈ ਲਾਈ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀਤਨਾਮੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਬਾਰੇ ਦਿਲ ਕੰਬਾਉ ਰੀਪੋਰਟਿੰਗ ਬਾਰੇ 1970 ਵਿਚ 'ਪਲਿਟਕਾਰ ਇਨਾਮ' ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਹੈਰਸ਼ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਡਿਸਾਈ ਜਦੋਂ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਲਈ ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਏਜੰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਹ ਸਮਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ ਵੀ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਹੈਰਸ਼ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਡਿਸਾਈ ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜੰਗ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸੀ ਨਿਕਸਨ ਨੂੰ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਖੁਫੀਆ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਏਜੰਟੀ ਲਈ 20000 ਡਾਲਰ ਸਾਲਾਨਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ।

ਸ੍ਰੀ ਹੈਰਸ਼ ਨੇ ਚੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਨਾ ਲਏ ਬਗੈਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਡਿਸਾਈ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਲਈ 1970 ਤੱਕ ਏਜੰਟੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਮਿ: ਹੈਰਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸਥਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਇਸ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪਕੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਿਸਾਈ ਹਾਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ।

ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਾਈ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਕਸਰ ਗਲਤ ਅਤੇ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਬਾਰੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਤਰਸ ਯੋਗ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰ ਬੈਠਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਹੈਰਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਮਰੀਕੀ ਖੁਫੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੋਹਨਸਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਡਿਸਾਈ ਨੂੰ 20000 ਡਾਲਰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨ ਕੋਈ ਵੇਰੀ ਨਾ ਹੀ ਬਿਗਾਨਾ

ਸਗਲ ਸੰਗ ਹਮ ਕੋ ਬਣ ਆਈ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਮਿਸਜ ਬੈਚਰ ਫਿਰ ਜਿੱਤ ਗਈ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਰਗਰੇਟ ਬੈਚਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਦੋਬਾਰਾ ਬਹੁ ਸੰਮਤੀ ਲੈ ਗਈ ਹੈ। 9 ਜੂਨ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਫੇਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਗਈ। 650 ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 395 ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ। ਮੁਖ ਵਿਰੋਧੀ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 209 ਤੇ Liberal Social Democratic ਗੱਠ ਜੋੜ ਨੂੰ 21 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਮਾਰਗਰੇਟ ਬੈਚਰ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਔਰਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਉਹ ਅਟਵਾਲ ਦਾ ਕਾਤਲ ਸੀ ?

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ— ਲਗਪਗ ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਲਾਗੇ ਨਾਲ ਦੇ ਗੱਟਰ ਚੋਂ ਮਿਲੀ ਇਕ ਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਕ ਪਹੇਲੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਚਰਚਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਸੀ. ਏ. ਐਸ. ਅਟਵਾਲ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ— ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਪਰ ਹੁਣ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਅਟਵਾਲ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਕੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜਾ ਛਿਪਿਆ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਅਟਵਾਲ ਦੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ਸਨ, ਕਿ ਅਟਵਾਲ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਕਾਤਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਕਾਤਲ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਭਾਂਡਾ ਭੱਜ ਜਾਏਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਟੀਮ ਅਟਵਾਲ ਦੇ ਕਾਤਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਗੱਟਰ ਵਿਚ ਸੁਟ ਦਿੱਤੀ।

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਜੇਤੂ

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁਲਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀਆਂ 76 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 40 ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਬਹੁ ਸੰਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 23 ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਬਦੁਲਾ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਸਿਰੀ ਨਗਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਲੂਸਾਂ ਵਿਚ ਨਚਦੇ ਰਹੇ।

ਟਰਾਂਟੋ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ

ਫਿਰਕੂ 'ਜਨੂੰਨੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜਾ

ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ ਵਿਚ ਛਪੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਟਰਾਂਟੋ ਦੇ ਦੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੋਏ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ, ਕਰੜੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਭੈੜਾ ਵਾਰਾਵਰਣ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹਿਆ।

31 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਤੀਹਰੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਕ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। 20 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਗੁਰਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨੇੜਿਓਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

ਭਾਰਤੀ ਐਮਬੈਸੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਦੁਖਾਂਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਰੁਧ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੋਲੀ ਚੱਲ ਗਈ ਸੀ। ਭਗਤੋਂ ਦਾ ਮੁਖ ਕਾਰਨ ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦੋ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਵੈਸਟਨ ਰੋਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਪੇਪ ਐਵੇਨਿਊ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਸੀ।

— ਫਾਜ਼ਲ ਜੱਜ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਰਿਸਟੋਫਰ ਟਰੈਂਨਡਜ਼ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣਾ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੱਜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਸਾਊ ਸ਼ੁਲੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨਜ਼ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਤੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨਾਲ ਕੁਚਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਘਿਰਨਾ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਹੈ।

ਚੰਗੇ ਭਾਗਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਅਨਸਬੰਧਤ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਰਹਿਤ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਸੰਸਥਾ ਜਿਸ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਖਾਵੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਭਗਤੋਂ ਦਾ ਫਲ ਰੂਪ ਸੀ। ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਮੁਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜੇਹੀ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚੋੜਤਾ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਹੋਰ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਵਸਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਹਨ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਝਾੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਤੀ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਲਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹਿੰਸਾਬਾਦ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਇਸ ਦਾ ਮੁਖ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖ ਚੁਪ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਚਿਰੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨਾਲ ਪਰਨਾਮ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਬੈਂਸ ਦੇ ਛੁੱਟ ਕੇ ਆ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ 'ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ' ਦੀ ਜਗਾ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਕਲਵਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਇਕ ਕੱਟੜ ਜਨੂੰਨੀ ਕਿਹਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਜਹਬ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਤਾ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿਚ ਮਜਹਬ ਦੇ ਨਾਉਂ ਤੇ ਹਿੰਸਾਵਾਦਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਜਦ ਇਹ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਖੂਨੀ ਕਾਰੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਚੌਕ ਤੱਕ ਪੁਜ ਗਏ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਤੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿਠਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬੜੀ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਫਾਜ਼ਲ ਜੱਜ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗਰੇਵਾਲ ਮੁਰੀਦ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਬੈਂਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੇ ਚਲਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਬੈਂਸ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗਰੇਵਾਲ ਲੈਂਡਡ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਬੈਂਸ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਪੋਰੇਲ ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹੋ—

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

Bombay Sweet Manufacturer Inc.

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟ ਮਠਿਆਈ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵੀ ਹੈ

HEAD OFFICE

4405 Main St. (at 28th Ave)
Vancouver, B.C. V5V 3R2
Ph. (604) 874-5722

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ ਇ:

BRANCH

6545 Main St. (at 49th Ave)
Vancouver, B.C. V5X 3H1
Ph. (604) 321-1414

5 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੜਕੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਕਤਲ ਕੇਸ ਹਲ ਕਰ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ—ਪੰਜ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਹਾਕੀ ਉਲੰਪੀਅਨ ਤੇ ਖੇਤੀਵਾਜ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਦਾ ਭੇਦ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਡੀ. ਆਰ ਭੱਟੀ ਨੇ ਇਥੇ ਪਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਇਕਸ਼ਾਫ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਲਗਪਗ ਇਕ ਦਰਜਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਕਰੀਬ ਇਕ ਸੌ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁਛਗਿਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਬੰਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੁਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਸ੍ਰੀ ਭੱਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ।

ਸਉਦੀ ਅਰਬ 'ਚ ਢਾਈ ਲੱਖ ਭਾਰਤੀ

ਰੀਆਦ—ਭਾਰਤ ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਤਾਕਤ ਮੁਹਈਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੂਸਰਾ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ 3 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਥੇ ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 90000 ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਵਧ ਕੇ ਲਗਪਗ ਦੁਗਣੀ 240,000 ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਨਰਮ ਧੜਾ ਸਰਗਰਮ

ਜਥੇਦਾਰ ਉਮਰਾਨਗਲ ਵਲੋਂ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹਾ ਪੱਤਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਭਾਵਾਂਡੋਲ ਨੀਤੀ ਵਿਰੁਧ ਬਾਦਲ ਧੜਾ ਫੇਰ ਕੁਝ ਸਰਗਰਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਟੋਹੜਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਕਣਪੁਤਲੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਦਲ ਧੜਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਖੀ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬਾਦਲ ਧੜੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਭਲਾ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕੜੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ ਨੇ 4-5 ਮਹੀਨੇ ਬਾਦ ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨਾਲ 2-3 ਘੰਟੇ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਹਨ ਸ: ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੀ ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨਾਲ ਇਕ ਘੰਟਾ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਜਦ ਉਹ ਥੱਲੇ ਉਤਰੇ ਤਾਂ ਭਿਡਰਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੁਟਿਗ ਕੀਤੀ। ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਜਦ ਇਹ ਗੱਲ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਇਸਦਾ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਉਮਰਾਨਗਲ ਨੇ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ 'ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਇਕ ਖੁਲ੍ਹਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਤ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ "ਜੇਕਰ ਮੇਰਾ ਹੋਰ ਲੰਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪ ਸੰਤ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਤਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਲਿਖਿਆ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਹੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੰਬੀ ਲਕੀਰ ਖਿਚਦੀ ਹੋਵੇ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਪੁਰ ਅਮਨ ਦੇਣੀਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁਝਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ।"

ਸ਼੍ਰੀ ਉਮਰਾ ਨੰਗਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ।

ਮਨਹੂਸ "ਸ਼ਾਨੇ-ਪੰਜਾਬ"

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੁਪਰਫਾਸਟ "ਸ਼ਾਨੇ-ਪੰਜਾਬ" ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ 3 ਅਤੇ 4 ਜੂਨ ਨੂੰ ਕਈ ਡੱਬੇ ਪਟੜੀ ਤੋਂ ਲੱਭ ਗਏ। 17 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਗਈ 5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਢੇਡਾਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੇਤੀਬਾਜ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ(28) ਅਤੇ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ (23) ਨੇ ਗੱਡੀ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ।

ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੇੜਿਓਂ ਮਿਲੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡੀਨ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਉਹ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੋਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਵਲੋਂ ਗੀਟਾ ਜੈਨ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਾਤਲਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਭਰੋਸਾ

ਜਲੰਧਰ—ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੋਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਬੋਬ ਕੋਪਲਨ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਰੀਤਮ ਦੇਵੀ ਜੈਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਹੜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਗੀਟਾ ਜੈਨ ਦੇ ਜਾਲਮਾਨਾ ਕਤਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਅਕਤੂਬਰ 1982 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੀਟਾ ਜੈਨ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਕਮਲ ਵਲੋਂ ਵੈਲੈਂਡ, ਟਰਾਂਟੋ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮੰਤਵ ਗੀਟਾ ਜੈਨ ਦੇ ਨਾਅ ਉੱਤੇ ਜਮਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਫ਼ਤਾ ਸੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਰੀਤਮ ਦੇਵੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਸੋਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

ਗੀਟਾ ਜੈਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਤਰਲੋਕ ਚੰਦ ਜੈਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਭਨਾਂ ਸਿਰ ਕੱਢ ਹਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਤਲ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ। ਬੀਤੇ ਸਮੇਂਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਇਸਤਰੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਮੰਡੀ ਫੈਂਟਨਗੰਜ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਗੀਟਾ ਜੈਨ ਦੇ ਪਤੀ ਕਮਲ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹੋਮ ਰਾਜ ਜੈਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਅਗੇ ਕਤਲ ਵਿਰੁਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ. ਡੀ. ਓ. ਤੇ ਵਿਖਾਲਣ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ

ਬੰਬਈ—ਬੰਬਈ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਤੇ ਸੀ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਨੇ ਰੈਸਤੋਰਾਂ ਬਾਰੇ, ਅਰਾਮਦੇਹ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ 'ਅਡਲਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਦਿਖਾਉਣ ਤੇ ਅਸਬਾਬੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਫਿਲਮ ਸਾਜ਼ ਤੇ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰ ਗੁਲਸ਼ਨ ਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਇਕ ਰਿਟ ਪੁਟੀਸ਼ਨ ਮਗਰੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਫਿਲਮ "ਵਿਧਾਤਾ" ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਫਿਲਮ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਆਪਣੀ ਪੁਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ 26 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸੰਘੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸ ਸਰਵਿਸਮੈਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਤੇ ਲਗਪਗ 26 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 258 ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ 230 ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 594 ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਅਕ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਜ਼ੀਫੇ ਵੰਡੇ ਗਏ ਹਨ

ਇਨਾਮ ਜੇਤੂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਮਾਫ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਟੈਕਸ ਮਾਫ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਕੌਮੀ ਜਾਂ ਸੂਬਾ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਟੈਕਸ ਵੀ ਮਾਫ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਸੋਸਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਫਿਲਮਾਂ 50 ਫੀਸਦੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਫੰਟ 6 ਹਫਤਿਆਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਰੁਧ ਰੈਲੀ ਤੇ ਮੁਜਾਹਿਰਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ—ਵੈਨਕੂਵਰ ਯੂਥ ਅਗੇਨਸਟ ਅਨਇਮਪਲਾਇਮੈਂਟ ਐਂਡ ਵਾਰ ਆਫ ਸਿੰਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ 25 ਜੂਨ 1983 ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਸੁਕੇਅਰ ਵਿਚ 12 ਵਜੇ ਇਕ ਰੈਲੀ ਅਤੇ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਤਕਰੀਰਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਤੇ ਮੁਜਾਹਿਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ

ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਬਰਗ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬਾਰੇ ਹਿੰਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਬਰਗ ਵਿਖੇ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਸਮੇਲਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਗੁਟਨਿਰਲੇਪ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਦਿਤੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਹੈ।

ਬੁਲਾਰਾ ਜੋ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਕਟਾਡ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਸ਼ਿਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਤੀਰਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਫਿਲਪਾਈਨ 'ਚ ਹੋਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ ਅੱਡੇ

ਮਨੀਲਾ—ਇਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਫਿਲਪਾਈਨ ਨੇ ਫਿਲਪਾਈਨ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫੌਜੀ ਅੱਡਿਆਂ ਦੀ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ। ਪਹਿਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਭੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਅੱਡੇ ਸਾਬਿਕ ਅਤੇ ਕਲਾਰਕ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਸਾਬਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੇੜੇ ਲਈ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਲਾਰਕ 13ਵੇਂ ਜੰਗੀ ਬੇੜੇ ਦਾ ਹੋਡ ਕੁਆਟਰ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਅੱਡੇ ਉੱਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 2500 ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੈਨਾਤ ਹਨ।

ਇਸ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿਚ ਫਿਲਪਾਈਨ ਅਮਰੀਕਾ ਪਾਸੋਂ 90 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੀ ਜੰਗੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਅੱਡੇ ਦੇਣ ਨਾਲੋਂ 40 ਕਰੋੜ ਦੀ ਵਧ ਜੰਗੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਜੰਗੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੇ ਅਜੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਫਿਲਪਾਈਨ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਹ ਛੱਟ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਇਹਨਾਂ ਅੱਡਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਮਣ੍ਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ

SUBSCRIPTION FORM

To
The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

Phone. (604) 324-6111

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my Subscription for the year(s).....I may be sent the newspaper at the following address:

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.

One Year.....15 dollars
Two Year.....25 dollars
Three year.....35 dollars
Life membership.....200 dollars
ASIA.....40 dollars(a year)
U.S.A.....20 dollars(a year)
Europe.....35 dollars(a year)
Africa.....35 dollars(a year)

JIM PATTISON
ON MAIN
SERVICE AFTER
SALE

PARLAD GILL

BUS. 879-4233 3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C. RES. 435-1834

ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬਾਰਾਂ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੈਨਾਂ, ਲੱਖ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ 4x4ਜੀਪੀ ਡੈਟਾਈਲਰਾਂ ਜਾਂਦੇ ਪਰਿਵਾਰੇ ਸੋਲਡੀਅਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾ ਰੁੱਝ ਰਹੇ

ਅਕਾਲੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦਾ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਦਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਸਮੁੱਚੇ ਦਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਵੇਗਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—ਅਕਾਲੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੇ ਇਕ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਮੋੜ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਇਕ ਮਤੇ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਦਲ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਸਮੁੱਚੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਤਾ ਇਥੇ ਦਲ ਦੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਥੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ 2-ਘੰਟੇ ਦੀ ਉਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਦ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਰਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ, ਸਾਬਕ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਐਸ. ਬਰਨਾਲਾ, ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕ ਮੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੌਢਸਾ, ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਤੁੜ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪਰਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਪਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਫਾਰਮੂਲਾ ਜਾਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਲ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਰਕਸੀ ਲੀਡਰ ਸਾਬੀ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਕਿਸੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਤਾਜ਼ਾ ਸੁਨੇਹਾ ਲਿਆਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਖਬਰਾਂ ਛਪੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਲ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਫੌਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅੰਦੋਲਨ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਕੇ ਗਲਬਾਤ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਦੋਲਨ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਫੇਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਦੁਹਰਾਈ ਕਿ ਦਲ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੱਕ ਕੋਈ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਲ ਦਾ ਅੰਦੋਲਨ ਉਤੇ ਪੂਰਾ ਤੇ ਪੱਕਾ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਸਰੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ

ਸਰੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਨਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਗੁਰਪੁਰਬ 17, 18, 19 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਖੰਡਪਾਠ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 17 ਜੂਨ 83 ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ।
17 ਅਤੇ 18 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਆਏ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਗੁਣੀ ਗਿਆਨੀ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰਖਣਗੇ।

19 ਜੂਨ 83 (ਐਤਵਾਰ) ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪਵੇਗਾ। ਪਾਠ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਰੇਸ਼ਮ ਕੌਰ ਘੱਗ ਵਲੋਂ ਕਰਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜ਼ਮੀਨੀ ਘਪਲੇ 'ਚ ਸਾਬਕ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਮਲ

ਜੈਪੁਰ—ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਦੋ ਸਾਬਕ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ 'ਕਾਲੇ' ਧਨ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਗੁਪਤ ਸੌਦਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਇਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦਲਾਲ ਦੀਆਂ ਵਹੀਆਂ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਦਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਲਾਲ ਦੇ ਇਹ ਵਹੀ-ਖਾਤੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾਰੇ ਛਾਪਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਦਲਾਲ ਕੋਲੋਂ ਫੜੀ ਗਈ ਡਾਇਰੀ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਉਸਨੂੰ 'ਕਾਲੇ' ਤੇ 'ਚਿੱਟੇ' ਦੋਹਾਂ ਤਰਾਂ ਦੇ ਧਨ ਤਾਰਦੇ ਹਨ। ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲਾਲ ਦੀ ਇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਤੇ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਜੈਪੁਰ ਦੇ ਕੁਝ ਜਵਾਹਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਲੋਣ-ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਦਰਜ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਹੀ-ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਜੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗੇ।

ਫਰੰਟੀਅਰ ਕਲਾਬ ਹਾਊਸ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ—ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਫਰੰਟੀਅਰ ਕਲਾਬ ਹਾਊਸ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਰਗ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬੱਤਰਾ ਪਰਵਾਰ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਉਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਦਾਖਾ (ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ)

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਦਿਆਲੇ ਦੇ ਮੁਖ ਅਧਿਆਪਕ ਪ੍ਰਿ: ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਹੀ ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਤਾ ਦਾ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅੱਜ ਕੱਲ ਇਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪਹਾਚੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਪ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਮਹਾਂ ਵਿਦਿਆਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਸ਼ੀਪਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

1. ਸਿਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਬੋਰਾ
2. ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਆਪ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਡੀਨ ਵੀ ਰਹੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਦਾਖਾ (ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ) ਦੇ ਪ੍ਰਿਸ਼ੀਪਲ ਹਨ। ਆਪਦੇ ਦੌਰੇ ਦਾ ਮੁਖ ਮੰਤਵ, ਕਾਲਜ ਦੇ ਲਗਪਗ 250 ਗਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਕਾਮਰਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਤਾ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

3 ਜੁਲਾਈ 83 ਤਕ ਵੈਨਕੂਵਰ ਅਤੇ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਨੰਬਰ: (604)324-2741 ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਖੁਲੇ ਗੱਢੇ ਦੂ, ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆਲੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਉਚਿਆ ਚੁਕਣ ਲਈ ਹਾਰਦਿਕ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੀ. ਸੀ. ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਗਰਮ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ 1983 ਦਾ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਪੜ੍ਹੋ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ ਇੰਨਟੈਲੀਜੈਂਸ ਸਰਵਿਸ ਵਿਰੁਧ ਮੁਜਾਹਰਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ—ਪੀਪਲਜ਼ ਫਰੰਟ ਵਲੋਂ 10 ਅਤੇ 11 ਜੂਨ ਨੂੰ ਰੋਬਸਨ ਸੁਕੇਅਰ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਸਮੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਸ ਜਾਸੂਸੀ ਏਜੰਸੀ ਵਿਰੁਧ ਲਾਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਯਾਰ ਰਹੇ ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਭਾਵ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

17 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ

ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟੱਕਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ। ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਾ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਐਂਡ ਪੀਪਲਜ਼ ਫਰੰਟ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਨਵਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਖੇਲ ਕੁਦ ਸਮਾਰੋਹ

ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ 1 ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ 2 ਜੁਲਾਈ 1983 ਨੂੰ
ਸਾਊਥ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਪਾਰਕ

41st ਪ੍ਰਿੰਸ ਐਲਬਰਟ (ਫਰੇਜਰ ਨੇੜੇ) ਹੋਵੇਗਾ
ਸਮਾਪਤੀ 8 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ 2 ਜੁਲਾਈ 1983
ਜੌਨ ਐਲੀਵਰ ਸਕੂਲ 41 ਐਵੇਨਿਊ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਖੇਲਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ :

ਸੌਕਰ — Open

1. ਸੌਕਰ — Open

2. ਸੌਕਰ — (ਜੂਨੀਅਰ - 16 ਸਾਲ ਤੱਕ)

3. ਸੌਕਰ (ਇਸਤਰੀਆਂ)

4. ਫੀਲਡ ਹਾਕੀ

5. ਫਲੋਰ ਹਾਕੀ

6. ਵਾਲੀ ਬਾਲ

7. ਕਬੱਡੀ - ਏ - Open

8. ਕਬੱਡੀ - ਬੀ - 150 ਪੌਂਡ ਜਾਂ ਘੱਟ

9. ਕਬੱਡੀ - ਸੀ - 135 ਪੌਂਡ

10. ਗੋਲਾ

11. ਭਾਰ ਚੁਕਣਾ

12. ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ

13. ਦੌੜਾਂ

14. ਰੱਸਾ ਕਸੀ

15. ਬੋਡੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲੇ

16. ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ

1. ਕੋਈ ਐਂਟਰੀ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ

2. ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ 26 ਜੂਨ 83 ਸ਼ਾਮ ਦੇ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ

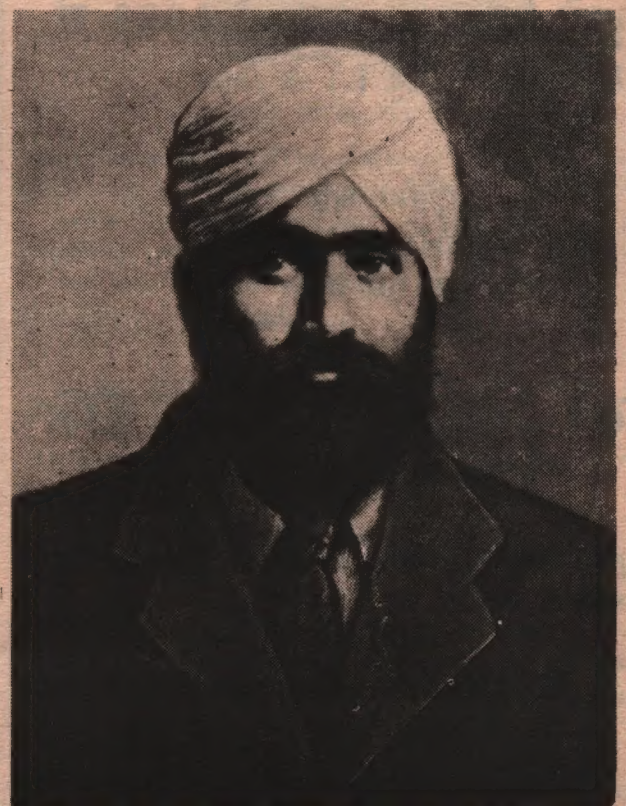
3. ਰੈਵਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਖੇਲਾਂ ਦੇ ਮੱਤ ਭੇਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਕਰੇਗੀ

4. ਖਿਲਾਰੀ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਟੀਮ ਵਿਚ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਟੀਮ ਦੀ ਫੀਲਡ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਲਈ ਕੇਵਲ 15 ਮਿੰਟ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪੀਪਲਜ਼ ਫਰੰਟ ਜਾਂ EDIC 162 ਵੈਸਟ ਹੇਸਟਿੰਗਸ ਸਟਰੀਟ - ਵੈਨਕੂਵਰ ਬੀ. ਸੀ. ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ :

ਫੋਨ : 681-5020 (ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ 6 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ)

ਜਾਂ 324-6532 (ਸ਼ਾਮ)

THE CANADA DARPAN FORTNIGHTLY P.O. BOX 67344 STN 'O' Vancouver, B.C.

Chief Editor (Hon.): DARSHAN GILL
Editor: HARBHAJAN SINGH DEOL

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਬਦੇਸ਼ੀ ਧਨ ਤੇ ਕੁਰੱਪਟ ਲੀਡਰ

ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਵਾਰੇ ਵਾਰੇ ਜਾਈਏ। ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੋਡੇ ਟੇਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਆਰਥਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਹੁਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਰਾਰ ਜੀ ਡਿਸਾਈ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਦੀ ਕੋਈ ਭੁਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਹ ਅਮਰੀਕਨ ਲਾਬੀ ਦਾ ਚਹੇਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਮਰੀਕਨ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਮੁਰਾਰ ਜੀ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰਾਰ ਜੀ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖਰੀਦਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਖਬਰ ਹੈ - ਹੋਰਾਨੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਰਾਰ ਜੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਕਾਂਤੀ ਡਿਸਾਈ ਨੇ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਗੁੱਝੀ ਛਿਪੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਮੁਰਾਰ ਜੀ ਡਿਸਾਈ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਿੱਛੇ ਖਿਚੂ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਤੇ ਮਿਸਟਰ ਹੋਰਸ ਦਾ ਇਕਸ਼ਾਵ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਉਸਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਭੇਟਾ ਕਰਦੀ ਰਹੀ - ਇਹ ਗੱਲ ਸ਼ੱਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਦੇਸ਼ੀ ਧਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਕੁਰੱਪਟ ਲੀਡਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੱਕ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਦੇਸ਼ੀ ਧਨ ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਨ। ਇਹ ਧਨ ਕੇਵਲ ਸੱਜ ਪਿਛਾਏ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿਮਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲੀਡਰ ਜੋ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਪਾਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅੱਗ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੱਗ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਕਸਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਿੱਧੀ ਅਮਰੀਕਨ ਚਾਲ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰੱਪਟ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਬਦੇਸ਼ੀ ਧਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਸੱਦਦ ਲਈ ਉਕਸਾ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਤੀ ਗਰਜ਼ਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਭੂਤਪੂਰਵ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਏਨੀ ਨੀਵੀਂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਡਿੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਸੱਪ ਜੋ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਪਾਲ ਰਹੀ ਹੈ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਡੰਗਣਾ ਹੀ ਹੈ।

ਜੇ ਕੁਰੱਪਟ ਲੀਡਰ ਹਰ ਦੂਜੇ ਤੀਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਗੋਤਾ ਮਾਰਦੇ ਹਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨੇ ਘੜਦੇ ਹਨ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਅਤ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ੱਕਾ ਪੱਕੀ ਹੋਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਨਾਟ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦਾ "ਤੂੜੀ ਵਾਲਾ ਕੋਠਾ" ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ 1 ਜੁਲਾਈ 1983 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ।

ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਨੇਕੀ
ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਕਿਤੇ
ਵੀ ਅਸਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ।
—ਐਮਰਸਨ

ਕੀ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ?

ਸਾਡੇ ਇਕ ਸਮਕਾਲੀ ਨੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਦਸਤਖਤਾਂ ਹੇਠ ਛਪੀ ਚਿੱਠੀ ਤੇ ਕਿਤ੍ਹ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਸਾਡੇ ਗੋਕਾਰਡ ਵਿਚ ਹੈ।

ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਹੋਰਾਂ ਇਹ ਕਿਉਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਲਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਦੀ ਇਕ ਮੰਗ 'ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ' ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ।'

ਕੀ ਸਾਡਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ 'ਸਿਸ਼ਾ' ਦੀ ਪਿੱਠ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਠੱਕ ਰਿਹਾ ਜੋ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਝਗੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੱਡਾ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ

ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਤਲਵੰਡੀ ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਿੰਨਾਂ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਵਲੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਮੁਖੀ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵਖਰੇ ਦੇਸ਼, ਸਿੰਘ ਸਟੇਟ ਜਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਲਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਖਰੀ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਨਾ ਕੇਵਲ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਪੰਥ ਰਤਨ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਹੀ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਡਾ ਜੀਉਣਾ ਮਰਨਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਸੇ ਗੱਲ ਵਿਚ ਭਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਥ ਵਿਚ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਵਰਗ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਵਖਰੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਂ ਥੱਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ 1947 ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਮ ਨਿਰਪੇਖ ਵਿਚ ਵੀ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਤਾਂ ਵਾਂਗ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਮੰਗ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਜਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ 12 ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮੰਗ ਡਾਕਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਦ 1977 ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਥੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਾਏ ਤੇ ਉਹੀ ਬੰਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੇ ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਮਾਯੂਸ ਹੋ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੜ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਆਦਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਸਿੱਖ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਬਾਰੇ ਕਈ ਇਕੱਠ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਪਿੱਛੋਂ ਇਹ ਰਾਇ ਬਣੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਸਿੱਖ ਹਿਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜੋ ਸਿੱਖ ਵਸਦਾ ਹੈ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। 1971 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਇਕ ਕਰੋੜ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਵਿਚੋਂ 22.18 ਲੱਖ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 6.31 ਲੱਖ ਹਰਿਆਣਾ, 3.69 ਲੱਖ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, 3.41 ਲੱਖ ਰਾਜਸਥਾਨ, 1.05 ਲੱਖ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, 1.01 ਲੱਖ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਸਨ। ਅਕੱਲੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 2.91 ਲੱਖ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਸੀ।

1981 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਗਣੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਤਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹਨ। ਜੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਜੜਨਾ ਪਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਹਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਉਜਾੜੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੀ ਇਤਨੀ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਭਾਰ ਸਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਬਾਹਰੋਂ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਥਵਾ ਕਬਿਤ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਇਕਨਾ ਭਾਰ ਚੱਕਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੋਵੇਗਾ। (ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਰਬਪੱਖੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚੋਂ)

ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕਨਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਆਵਸੀਆਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ ਬੰਨਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਅਖਬਾਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ :—

● ਦੇਸ਼ੀ ਬੰਦੇ ਖਿਆਲ ਛੱਡ ਦੇਣ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਲਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇਗਾ। ਜਿਥੇ 50 ਲੱਖ ਗੋਰਾ ਵਿਹਲਾ ਹੋਇਆ ਉਥੇ ਰੰਗਦਾਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਗੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦੇਵੇਗਾ।

● ਇਨਵੇਲੋਸ਼ਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੁੜ ਦੁੱਗਣੀ ਤਿੱਗਣੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਗੇ।

● ਡਾਕੇ ਅਤੇ ਜੁਰਮ ਵਧ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਹਲਾ ਅਤੇ ਭੁੱਖਾ ਮਰਦਾ ਬੰਦਾ ਜਾਂ ਡਾਕੂ ਬਣੇਗਾ, ਜਾਂ ਨੇਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਕੇ ਭੰਡਾ ਚੁੱਕੇਗਾ, ਕਿ ਕਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ। ਗਲੀਆਂ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦੰਗੇ ਫਸਾਦ ਸਿਰ ਚੁੱਕਣਗੇ।

● ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸਖਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਨੇਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ ਦੇ ਕਈ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਵਰਤਮਾਨ ਟੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕ ਬੇਕਾਰੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਪੈ ਕੇ ਖੁਦ ਖੁਦ ਇਥੋਂ ਬਿਸਤਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਜਾਣਗੇ।

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਲਾਸਾਨੀ ਸਮਰਾਟ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ!

ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਮੁਲਕ ਹਿਲਾਇ ਗਿਆ

—ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਭੰਵਰ

ਮਹਾਂਬਲੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੋਇਆ ਪੈਦਾ,
ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਮੁਲਕ ਹਿਲਾਇ ਗਿਆ।
ਮੁਲਤਾਨ, ਕਸ਼ਮੀਰ, ਪਿਸ਼ੋਰ, ਚੰਬਾ,
ਜੰਮੂ, ਕਾਂਗੜਾ, ਕੋਟ ਨਿਵਾਇ ਗਿਆ।
ਤਿੱਬਤ ਦੇਸ਼ ਲੱਦਾਖ, ਤੇ ਚੀਨ ਤੋੜੀ,
ਸਿੱਕਾ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਚਲਾਇ ਗਿਆ।
ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਜਾਨ ਪੰਜਾਹ ਬਰਸਾਂ,
ਅੱਛਾ ਰੱਜ ਕੇ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ਗਿਆ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ-ਪੰਕਤੀਆਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਕ ਸਮਕਾਲੀ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਕਵੀ 'ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ' ਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸ਼ੇਰ-ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੂਰਬੀਰਤਾ, ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਨੀਤੀਵਾਨ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਲਤਨਤ, ਦ੍ਰਿੜ ਯੋਧਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਹਾਂਬਲੀ ਹੁਕਮਰਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸਾਖੀ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਮਹਾਰਾਜ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਕ ਨਿਪਟਕ ਜਰਨੈਲ, ਉਚ ਕੋਟੀ ਦੀ ਨੀਤੀਵਾਨ, ਕੁਸ਼ਲ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਉਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮਰਾਨ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਰਾਜ ਨੂੰ 'ਸਿੱਖ ਰਾਜ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੈਕੂਲਰ ਲੀਹਾਂ ਉਤੇ ਅਧਾਰਤ, ਇਹ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾਕਟਰ ਗੋਕਲ ਚੰਦ 'ਨਾਰੋਗ' ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ—

"ਕੇਵਲ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਰੀ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਨੇ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਸੂਰਜ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦੁਮਲੇ ਤੇ ਚਮਕ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਹਾਰਦਿਕ ਅਸੀਸਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤਾ ਅਤੇ ਰਖਿਅਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਪਣਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਉਤਰ-ਪੱਛਮ ਵਲੋਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਆਏ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਹੱਲਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਅਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਾੜੀ ਗੁਫਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਧੱਕ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਗੋਰ-ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਸੀਸ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਰੱਬੀ ਰਖਿਅਕ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਗੌਰਵ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ।"

ਭਾਵੇਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੱਦ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਲੰਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਚੇਚਕ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਅੱਖ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਵੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਲੇਪਨ ਗ੍ਰਿਫਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ—

"ਸ਼ਕਤੀ-ਸ਼ਾਲੀ, ਇਕਹਿਰੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲਾ, ਚੁਸਤ, ਸਾਹਸੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ-ਸਿੱਧਾਹੀ ਦਾ ਸਾਕਾਰਾ ਚਿੱਤਰ ਸੀ।"

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮਰਾਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਗੁਣ ਸਨ। ਲੋਕ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਉਪਰ ਕੋਈ ਜਾਦੂ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ :—

"ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਚੰਭਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਤੇ ਖਰੂਦੀ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਚਿੱਤਰ ਦਰਬਾਰ ਉਤੇ ਨਿਰਬਲ, ਕਾਣਾ ਅਤੇ ਮਾੜਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ।"

ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਫਕੀਰ ਅਜ਼ੀਜ਼-ਦੀਨ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ,

"ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਅੱਖ ਕਾਣੀ ਹੈ?"

ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ,

"ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਜਲਾਲ ਹੀ ਐਸਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਦੀ ਵੀ

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਦਾ ਜੁਰਅਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।"

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕੈਬਰ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ, ਹੱਠ-ਪਰਮੀ ਅਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸੁੰਤਰਤਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਫਗਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਅਥਾਹ ਜ਼ੁਲਮ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉਤੇ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਫੌਜ ਵਿਚ ਉਚੇ ਉਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ਰਖਿਅਕ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਾ : ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਤਬਦੀਲ ਬਖਸ਼ੀ ਰਾਮ ਰੋਪੜ ਦੇ ਨਵੇਂ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ.

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ— ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਚੁਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੁਲਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਰਦੋਬਦਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਰ ਸਮੇਤ ਐਸ. ਪੀ. ਰੌਕ ਦੇ 11 ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਲੀਆ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਲਗਪਗ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਦਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਏ. ਆਈ. ਜੀ. (ਟਰੈਫਿਕ) ਐਨ. ਐਸ. ਐਲ. ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਪੀ. ਅਸਵਾਲ ਦੀ ਥਾਂ 75ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ ਪੀ. ਏ. ਪੀ. ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਕਮਾਂਡੇਂਟ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਸਵਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ. ਐਸ. ਮੋਹੀ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ (ਚੌਕਸੀ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਦੇ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹੀ ਨੂੰ ਐਸ. ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਤਾਂ ਪੀ. ਏ. ਪੀ. ਜਲੰਧਰ ਦੀ 13ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦਾ ਕਮਾਂਡੇਂਟ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਲੰਧਰ ਪੁਲਸ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਸ. ਪੀ. ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ. ਐਸ. ਭੁਲਰ ਦੀ ਥਾਂ ਰੋਪੜ ਦਾ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਭੁਲਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਏ. ਆਈ. ਜੀ. (ਟਰੈਫਿਕ) ਬਣਾ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜਾਬ ਚੌਕਸੀ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਸਾਥੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਣਗੇ।

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਸ. ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਐਸ. ਪੀ. (ਡੀਟੈਨਟਿਵ) ਪਟਿਆਲਾ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਐਸ. ਪੀ. (ਚੌਕਸੀ ਬਿਊਰੋ) ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਸ. ਪੀ. ਅਨਿਲ ਕੌਸ਼ਿਕ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਬਦਲ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੁਲਸ ਨੇ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਹੱਥ ਅਜਮਾਇਆ

ਪਟਿਆਲਾ— ਪੁਲਸ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਲਈ ਇਥੇ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਬੇਪਨਾਹ ਭੀੜ ਉਤੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ।

ਲਗਪਗ 500 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਦੋ ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਹੋਈ ਭਰਤੀ ਲਈ ਤਿੰਨਾਂ ਡੀਵੀਜਨ ਰੋਜ਼ਾਂ ਜਲੰਧਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਏ। ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਲਗਪਗ 25 ਹਜ਼ਾਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ 'ਚ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਅਰਜੀਆਂ 65 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਆਈਆਂ ਸਨ।

ਪਤਨੀ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀ ਖੰਨਾ 'ਚ ਰੋਹ ਭਰਿਆ ਜਲੂਸ— ਕੇਸ ਦਰਜ

ਖੰਨਾ—ਲੋਕ ਰੋਹ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇੱਕਾ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਡਾਂਗਾ, ਉਸ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਰੀਬੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਦਫ਼ਾ 302 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਰਾਤੀ ਸਾੜ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਸਾਢੇ 6 ਵਜੇ ਉਸਦਾ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀ ਸਭਾ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਜਲੂਸ ਕਢਕੇ ਅਤੇ ਥਾਣੇ ਮੁਹਰੇ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮਿਤਕਾ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਲਗਪਗ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਉਸਦੇ 2 ਤੇ 4 ਸਾਲ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਧਰਨੇ ਸਮੇਂ ਬਲਬੀਰ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

'ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ'— ਡਿਸਾਈ

ਬੰਬਈ— ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਰਾਰ ਜੀ ਡਿਸਾਈ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਉਕਾਰੀ ਪਾਗਲਾਨਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੀਮੋਰ ਐਮ. ਹੋਰਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸੱਤਾ ਦਾ ਮੁੱਲ' ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਡਿਸਾਈ ਅਜੇਹੀ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਸਨ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਨਿਸ਼ਕਨ ਸਰਕਾਰ ਟੋਕ ਰਖਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ 1971 ਵਿਚ ਹਿੰਦ ਵਲੋਂ ਕਨੌਰ ਨੀਤੀ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਦਲੀਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ।

ਮਿ. ਹੋਰਸ਼ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿ. ਨਿਕਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਮਿ. ਕਿਸਿੰਗਰ ਹਿੰਦ ਵਲੋਂ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਰੜ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਮਿ. ਹੋਰਸ਼ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, "ਲਿਕਸਨ ਤੇ ਕਿਸਿੰਗਰ ਬਾਰੇ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਭੇਦ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖੋਲਿਆ ਤੇ ਇਹ ਪਰਤੱਖ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦ ਤੋਂ ਮੁਖਬਰ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਰਾਹੀਂ ਖਬਰਾਂ ਭੇਜਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਡਿਸਾਈ ਨੇ ਮਿ. ਹੋਰਸ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਉਤੇ 10 ਲਖ ਡਾਲਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਦੇਵਾਂ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ।"

ਇਹ ਪੁੱਛ ਜਾਣ ਉਤੇ ਕਿ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਕੀ ਹੈ, ਗੁਜੇ ਵਿਚ ਆਏ ਮਿ. ਡਿਸਾਈ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਪਾਗਲਾਨਾ ਹੀ ਇਸਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ, ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?" ਸ਼੍ਰੀ ਡਿਸਾਈ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿਤੀ ਕਿ "ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪੁਰਤਾ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਛਾਪੀ ਜਿਥੇ ਜਾਪੇ ਇਹ ਜਿਵੇਂ ਸੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਗੇ?" ਸ਼੍ਰੀ ਡਿਸਾਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਉਹ 1969 ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ 1971 ਵਿਚ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸੂਚਨਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ "ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਮਿਲਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਪਤੀ ਹੋਣਾ ਸੀ।"

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਨੇੜੇ

ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਫੋਤੀ ਹੀ ਵੀਜੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਫੋਤੀ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਕੁਝ ਚੌਕ ਪੋਸਟਾਂ ਖੋਲਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਡਾਕ ਅਤੇ ਤਾਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਾਕ ਖਰਚ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਵੀ ਆਸ ਹੈ। ਖੇਤੀਵਾੜੀ ਦੇ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਲਈ ਵੀ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਗੇ।

ਦੱਖਣ ਅਫਰੀਕਾ'ਚ ਕਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ— ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਖਣ-ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ 'ਗੈਰ-ਗੋਰਾ' ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਰੰਗ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਿਰਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਰਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਫਾਰਸਿਸ ਬਲਾਨਚਾਰਡ ਨੇ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੱਖਣ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਜ਼ਾਦ 'ਸਵਦੇਸ਼' ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਏਗੀ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਗਰੁਪ ਬਣਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਆਰਥਕ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁਲਾਮ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਾਮੇ ਰਹਿਣ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਅਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਲਗਪਗ 90 ਲੱਖ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੱਖਣ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਖਣ-ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ 20 ਵੀਂ ਸਦੀ ਤਕ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਕਾਰਨ 3.3 ਲੱਖ ਕਾਲੇ ਲੋਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ।

ਨਿਕਸਨ ਨੇ ਵੀਤਨਾਮ ਤੇ ਪ੍ਰਾਮਣੂੰ ਬੰਬਾਰੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ

ਨਿਊਯਾਰਕ— ਇਕ ਉਘੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੀਮੋਰ ਐਮ. ਹੋਰਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ 'ਪਰਾਈਸ ਆਫ ਪਾਵਰ' ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 1969 ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਿਚਰਡ ਨਿਕਸਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਵੀਤਨਾਮ ਵਿਚ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਦੇ ਸਪਲਾਈ ਰੂਟ (ਹੋਚੀਮਿਨ ਟਰੇਲ) ਉਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਵੀਤਨਾਮ ਉਤੇ ਘਲੇ ਲਈ ਇਕ ਖੁਫੀਆ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ।

ਵੀਤਨਾਮੀ ਇਲਾਕੇ 'ਮਾਈ ਲਈ' ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀਤਨਾਮੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੀਪੋਰਟਿੰਗ ਲਈ 'ਪੁਲਿਟਜ਼ਰ ਇਨਾਮ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹੋਰਸ਼ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੋਨਰੀ ਕਸਿੰਜਰ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਨਿਕਸਨ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੀ, ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਮੈਲਵਿਨ ਲਾਇਰਡ ਦੇ ਪਰਦੇ ਪਿਛੇ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੁਫੀਆ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ।

46 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹੋਰਸ਼ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਨਿਕਸਨ ਨੇ ਵੀਤਨਾਮ ਵਿਰੁਧ ਜੰਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਫੀਆ ਤੌਰ ਤੇ ਸਭ ਪੱਖਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ 1969 ਵਿਚ 20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਮੈਲਵਿਨ ਲਾਇਰਡ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਖੁਫੀਆ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਤਰੀ ਵੀਤਨਾਮ ਉਤੇ ਘਲਾ ਕਰਕੇ ਜ਼ੋਰ ਦਾਰ ਬੰਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਰਸਤੇ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਹ ਬੰਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਉਹ ਰਸਤਾ ਉਤਰੀ ਵੀਤਨਾਮ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਦੱਖਣੀ ਵੀਤਨਾਮ ਵਿਚਲੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਸੀ।

ਨਿਹੰਗਾਂ ਨੇ ਰੋਟੀ ਦਾ ਬਿਲ ਦਿੱਤਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਕਈ ਦਿਨ ਖਾਣਾ ਖੁਆਉਣ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਢਾਬੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜ ਨਿਹੰਗਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲ ਮੰਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਪੈਟ 'ਚ ਬਰਫਾ ਖੋਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਲੁਕ ਗਏ।

ਏਸ਼ੀਆ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁਗੱਲ — ਸਭ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਏਸ਼ੀਆ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸ਼ੰਗਾਰ ਹਨ

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼, ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਿਸਟ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਤੇ ਜਸਵੰਤ ਕੰਵਲ ਦੀ ਹਰ ਪੁਸਤਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ—ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ, ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ, ਸਾਧੂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਪਮਿੰਟ ਪਹੁੰਚ ਗਈ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਆਦਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ

20% ਕਟੌਤੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਦੁਕਾਨ

ਅਸਲ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕੀ ਹੈ ?

(ਅਖੌਤੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਮੁਖੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ 2 ਅਪਰੈਲ 1983 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡਿਡ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੇ ਅਧਾਰਤ)

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ 1 ਜੂਨ 1983 ਦਾ ਅੰਕ ਪੜ੍ਹੋ)

ਆਖਰੀ ਕਿਸ਼ਤ

ਪ੍ਰ: ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ?
ਉ: ਖੈਰ ਉਹ ਤਾਂ ਆਪ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸਮਝਦੇ। ਮੇਰੇ ਸਮਝਣ ਨਾਲ ਬੋਲੋ ਕੁਝ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹੋਵਾਂ ਜਾਂ ਨਾ ...
ਪ੍ਰ: ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ?
ਉ: ਨਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ Independent thinking ਆ। ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਨੇ ਲੇਕਿਨ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। That is wrong. ਆਪਣਾ ਠੀਕ ਹੈ ਮੱਤ ਚਲਾਉਣ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਰਾਧਾ ਸਵਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕੁਝ ? ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ? ਉਥੇ ਹੋਰ ਪੈਂਤੀ ਸੌ ਮੱਤ ਆ, ਦਾਦੂ ਪੰਥੀਏ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਆ। ਦਾਦੂ ਪੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਆਖਿਆ ?
ਪ੍ਰ: ਮੈਂ ਇਹ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਿਲਸਲਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?
ਉ: ਜੇ ਉਹ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਦੇ ਆ ਤਾਂ Definitely ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਆ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੱਕ ਆ ਦੂਜੇ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨੂੰ ਠੇਸ ਦੇਣੀ even the law of the land does not allow ਇਹ ਸਾਡੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਅਪਲਾਈ ਹੁੰਦਾ। ਜਿੰਦਾ ਸਿੱਖ ਤੇ ਨਹੀਂ ਅਪਲਾਈ ਹੁੰਦਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਧੰਮਮ 'ਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ 'ਚ ਨਹੀਂ ਦੇਣ ਦੇਣਾ। "ਭੈ ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਦੇਤ ਨਾ, ਨਾ ਭੈ ਮਾਨਤ ਆਨ"। ਅਸੀਂ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਆਂ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਆਂ। ਜੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਨ ਦੀ ਇਹ ਫੜ ਲਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਲ ਕੇ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਦਾ, ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਾਪੇਰੀਡਾ ਕਰਨਾ Than they naturally deserved this opposition and got it. ਜੇ ਉਹ ਨਾ ਬੰਦੇ ਸੋਲਾਂ ਸਤਾਰਾਂ ਮਾਰਦੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ they started this killing. ਹੁਣ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਬਦਲਾ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕਤਲ ਹੋ ਜਾਏ ਤੇ ਕਤਲ ਚੋਂ ਬਗੈਰ ਹੋ ਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਪੁੱਤ ਮੈਨੂੰ ਮਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਜੰਮਿਆ। ਉਥੋਂ ਆਦਾਲਤ ਵਿਚੋਂ ਤਾਂ ਆ ਗਿਆ ਨਾ ਬਚ ਕੇ ਮੈਂ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਖਾਣੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਬਦਲਾ ਨਾ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਤਾਂ ਜਿਲੇ ਵਿਚ ਆਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਆ। ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਈ ਗੋਲੀ ਚੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੋਂ ਜੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਏਹੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਆ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਵਾਲੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਦੇਖੋ ਨਾ, ਔਰ ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਆਪੋ ਵਿਚੀ ਬੈਠੇ ਆਂ। It is off the records.....(O.K. tape recorder ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ off the record discussion)
ਪ੍ਰ: ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸੀ ?
ਉ: ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਲੰਡਨ ਸੀ।
ਪ੍ਰ: ਲੰਡਨ ਸੀ ? ਜੰਗ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਚਲੇ ਗਏ ਸੀ ?
ਉ: ਮੈਂ 23 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਗਿਆ 25 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ। ਪੰਜਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਪੰਜਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਸੀ। I was general secretary of Akali Dal at that time.
ਪ੍ਰ: ਤੁਸੀਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਗਏ ਸੀ ?
ਉ: ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਗਏ ਸੀ ਪੰਜ ਆਦਮੀ ਤੇ 23 ਨੂੰ ਗਏ ਸੀ ਤੇ 25 ਨੂੰ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈ ਗਿਆ ਤੇ 26 ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆ ਗਏ। 26 ਨੂੰ we reached London. ਮੈਂ ਅਜੇ ਰੱਖੇ ਆ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੋਹਰ ਲੱਗਦੀ ਆ ਨਾ ਜਦੋਂ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਉਦੋਂ ਵੀ ਜਦੋਂ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਉਦੋਂ ਵੀ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ ਮੈਂ ਰੱਖਿਆ ਇਸੇ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸੀ। ਜਿੰਦਾ ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਬੈਠੇ ਆ ਕਰਨ ਡਰੇ ਆਂ ਨਾ ਗੱਲਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ speeches. ਉਦੋਂ ਸੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੋਰਚਾ ਲੱਗਾ, ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੋਰਚਾ। ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ, ਮੈਨੂੰ ਘੱਲਿਆ ਈ ਇਸੇ ਕਰਕੇ to create this ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਜਾਓ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਜੀ ਜਰਾ ਉਠਾਲ ਕੇ ਆਉ। I came on ਉਹ ਸਪੀਚਜ਼ ਜਿਹੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਉਹੀ ਕਰਨੀਆਂ, ਸਾਰੇ ਕਰਦੇ ਈ ਸੀ ਨਾ। ਅਸੀਂ ਉਹ ਗੋਰਮਿਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਰਦੇ ਸੀ ਔਰ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਉਹ ਜੇ ਹੋ ਟੋਪ ਕਰ ਲਉ, ਉਹਦੇ ਚੋਂ ਇਹ edit ਕਰਕੇ ਇਨੇ ਟੋਪ ਬਣਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਰੇਡੀਉ ਤੋਂ ਵਜਾਈ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਔਰ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਲੱਗਾ ਜਾਂਦਾ ਨਾ ਕਿ ਆਹ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਥੋਂ ਹੀ deny ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਕਿ this is all farce.
ਪ੍ਰ: ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਸਪੀਚ ਜੰਗ ਵੇਲੇ ਉਹਨਾਂ ਰੇਡੀਉ ਤੋਂ ਸੁਣਾਈ ...
ਉ: deny ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹਦਾ truth ਹੀ ਹੈ ਨਹੀਂ base ਹੀ ਹੈ ਨਹੀਂ।
ਪ੍ਰ: ਗਲਤ ਹੈ ?
ਉ: ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਲੰਡਨ ਬੈਠਾਂ ਭਾ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਮੈਂ ਸਾਹਮਣੇ ਦੱਸਣ ਡਰਿਆ। ਲੜਾਈ ਲੱਗੀ ਇਕ ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ। ਮੈਂ ਅਕਤੂਬਰ 'ਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਈ ਮੈਂ ਰਿਹਾ ਜਾਣੀ ਇਹ ਤਾਂ ਐਸਾ ਸੀ ਉਧਰੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ

interest ਇਹ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਦੋਨੋਂ ਈ enemy ਸੀ। ਸੰਤ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਆਇਆ ਸੀ ਸੁਲਾਹ ਨਾਲ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਫੇਰਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਬਾਅਦ। They actually wanted ਆਉ ਜੀ ਛੱਡ ਜੀ ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਜੀ ਇਕੱਠੇ ਜੀ —ਯੇਹ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਮੇਰੇ revenge ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਟੇਂਡ ਲੈਣਾ ਸੀ ਨਾ ਜੀ you are telling lies. ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ inform ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਦਾ ਰਿਹਾ ਬਕਾਇਦਾ। ਮੈਂ ਇਥੇ ਬੈਠਾਂ, ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਦੱਸੋ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ ਹੋਂ ਜੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੀ ਬਈ ਇਹ ਹੁਣ ਹੋਗਾ ਦੋਨਾਂ। ਇਸ ਬਲਾ ਨੂੰ ਗਲੋਂ ਲਾਹੋ ਤੇ ਨਾਲੇ ਸਾਡੇ ਗਲੋਂ ਲੱਥੇ ਤੇ ਨਾਲੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸਰ ਗਿਆ।

ਸੰਤ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ Disowned me.

ਅਕਾਲੀ ਦਲ disowned me at that time ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ।

ਪ੍ਰ: ਇਸੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਸਪੀਚਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ?

ਉ: ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਟੇਂਡ ਇਹ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਸਾਲਿਓ ਲੰਡਨ ਬੈਠਾ speeches ਜਿਹੜੀਆਂ ਗਲਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ, My party should have taken that stand ਔਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ, ਘੱਲਿਆ ਬੰਦਾ ਘੱਲਿਆ ਸਪੇਸ਼ਲੀ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ, ਬਈ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਅਸਲੀਅਤ but they were dishonest.

ਪ੍ਰ: ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਤੁਸੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਸੀ ?

ਉ: ਸਮਝਦੇ ਨਹੀਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਸੀ ਮੈਂ ਹੋਗਾ ਇਥੇ।

ਪ੍ਰ: ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ ?

ਉ: ਉਹ 23, 24, 25 ਨੂੰ ਹੋਈ ਨਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ

ਪ੍ਰ: ਉਹ 23, 24, 25 ਨੂੰ ਹੋਈ ?

ਉ: ਉਹੀ ਫਿਲਮ ਦਿਖਾਈ ਗਏ ਉਹ ਇਹ ਟੋਪਾਂ ਦਿਖਾਈ ਗਏ।

ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ psychological warfare ਸੀ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਜਿਹੜਾ ਸੀ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਣ ਵਿਚ

ਫਾਇਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਉਠਾਣ ਲਈ ਬਈ ਇਹ

ਗਦਾਰ ਆ, ਗਦਾਰ ਆ, ਗਦਾਰ ਆ- ਇਹ ਗੱਲ ਚੱਕ ਰਹੇ ਆ ਹਿੰਦੂ

ਪਰੈਸ ਵਾਲੇ। ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਗਿਆ ਸੀ ਮੈਂ ਕਿਹਾ

ਲਿਆਉ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ। ਮੈਂ ਚੇਲੰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕੇ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ

ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਪ੍ਰ: ਇਹ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ" proclaim ਕਰ ਦਿੱਤਾ ?

ਉ: ਮੈਂ ਹੁਣ ਫਿਰ ਚੇਲੰਜ ਕੀਤਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ। ਤੁਸੀਂ ਪਤੀ ਹੋਣੀ ਆ

ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਕੀ ਕੇਸ ਆ ? constitution ਮੈਨੂੰ

allow ਕਰਦੀ ਆ ਆਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ। ਆਪਾਂ ਗੱਲਾਂ ਈ ਕਰਨ ਡਰੇ

ਆਂ ਆਪਾਂ ਕੋਈ ਇਥੇ ਤੋਪਾਂ ਚਲਾਉਣ ਡਰੇ ਆਂ।

ਪ੍ਰ: ਤੁਸੀਂ Basically ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?

ਉ: ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਮਝਦਾ। ਮੈਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਮਝਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਂ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਦੇ anti ਨਹੀਂ। I am not anti India.

ਪ੍ਰ: ਗੱਲ ਇੰਡੀਅਨ ਦੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ? ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' Proclaim ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ

....

ਉ: ਇਹ Idea ਕਹਿਣ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਥੋੜੇ ਬਦਲ ਗਿਆ ...

ਪ੍ਰ: ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਇੰਡੀਅਨ ਪਾਸਪੋਰਟ ਰਿਹਾ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹੋ

ਉ: Never they revoked it...

ਪ੍ਰ: ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ impound ...revoke ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?

ਉ: ਹਾਂ।

ਪ੍ਰ: ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ

ਇੰਟਰਵਿਊ ਸਮੇਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਤੇ ਜਸਵੰਤ ਮਾਂਗਟ

ਰੱਖਦਾ, ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਮੁਲਕ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੈ ?

ਉ: ਅਸੀਂ ਤਾਂ Dual nationality ਸਾਡਾ Basic principle ਹੈ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ dual nationality ਦਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਿਟੀਜਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਉਹ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਸਿਟੀਜਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਇਹਦਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਿਟੀਜਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਆਪਾਂ ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਕਰਨ ਡਰੇ ਆਂ ਨਾ unitary form of this citizenship ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਰਨ ਡਰੇ ਆ। ਤੁਸੀਂ ਚੋਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਬਣ ਗਏ, ਹੁਣ ਤੁਹਾਡਾ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਜੀ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕਨੇਡਾ 'ਚ ਜਾਓ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੁਹਾਡੀ ਖੋਹ ਕੇ ਬਾਕੀ ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਜਾ ਕੇ ਆਨੰਦ ਲਵੋ।

ਪ੍ਰ: ਮੈਂ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਜਾ ਕੇ ਆਉ ਹੋ।

ਉ: ਹਾਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਉਥੋਂ ਈ ਆਇਆਂ।

ਪ੍ਰ: ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਗਏ ਸੀ ਜਾਂ ਸੱਦੇ ਤੇ ?

ਉ: ਨਹੀਂ, I was invited by the senate.

ਪ੍ਰ: By the Senate ?

ਉ: ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਂ ਚਿੱਠੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਨਾਂ।

ਪ੍ਰ: ਨਹੀਂ ਬਾਦ ਵਿਚ ਦੇਖ ਲਵਾਂਗੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਨੇਟ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ ?

ਉ: ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿਨਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹ ਲਵੋ ਤਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ clear ਹੋਵੇਗਾ ਮੈਂ ਉਦਾਂ ਕਾਹਨੂੰ

ਪ੍ਰ: ਚਲੋ ਦੇਖ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਚਲੋ ...

ਉ: ਉਹ ਮੇਰੀ ਹੋਣੀ ਆ ਕਾਕਾ ਉਹ ਫਾਈਲ ਮੇਰੀ ਇਧਰ ਦੇਈ।

ਪ੍ਰ: ਜਦੋਂ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕੇ ਗਏ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡਾ ਟਿਕਟ ਬਰੀਰਾ ਭੇਜਿਆ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ?

ਉ: ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ expertise ਆਉਂਦੇ ਹੋ ਉਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਹੈਰੀ ਟੀ. ਏ., ਡੀ. ਏ. ਮੈਂ ਕਹਿਨਾ ਨਾ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਮਿਟ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਤੀ ਨਾਲ ਹੁਣ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਜੇ ਇੰਡੀਆ ਗੋਰਮਿਟ ਭੂਨ ਜੇ ਬੋਲੇ ਕਿ ਇਹਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿਉ ਜੀ ਇਹ terrorism ਹਿਸਾ ਵਾਦੀ ਹੈ ਜੀ — ਇਹ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਆ। ਇਹ ਮੈਂ United Nations ਵਿਚ ਬਕਾਇਦਾ ਵਾਈਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਆਹ ਐਂਟੀਏਵਿਟ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਨੇਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਕੋਲੋਂ ਤੋਂ ਅਨੈਸਟ ਕਰਾ ਕੇ।

ਪ੍ਰ: ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਨ ਗੋਰਮਿਟ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਨੇਡੀਅਨ ਵੀਜ਼ਾ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ...?

ਉ: ਉਹ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਸੀ ਮੈਂ ਲਿਆ ਨਹੀਂ, ਲੈ ਲਵੂੰ ਜਦੋਂ ਚਾਹੁੰਗਾ। ਉਹ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹੋ ਬੋਰ ਲਾ ਲਵੋ।

ਪ੍ਰ: ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ United States Govt. ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉ।

ਉ: ਇਕੱਲਾ ਉਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੈਨੂੰ Foreign Relations ਨੇ ਵੀ ਘੱਲਿਆ I am considered to be an expert.

ਪ੍ਰ: ਕੀ ਇਹ ਗੱਲ odd ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ?

ਉ: ਕਿਉਂ odd ਕਿਉਂ ?

America is a power and America is an international Superpower ਉਹਨੂੰ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਨਾ

(ਕਾਡੀ ਪੰਨਾ 73)

Gill Insurance

Services Co. Ltd.

INSURE YOUR HOME—FURNISHINGS—BUSINESS—COMMERCIAL PROPERTY—
LIFE—INCOME MORTGAGES—TERM INSURANCE—SICKNESS—THEFT—CARS—
TRUCKS—VANS

Hospital—Medical—Travel

FREE music tape or a record or a Scheaffer pen.

3905 B Knight St Vancouver V5N 3L8

President Director

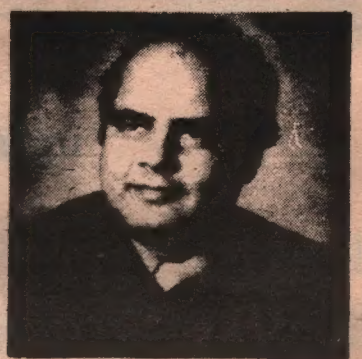
K.S. RANGI

Bus. 879-5522 876-7616

Res. 421-4672

AUTHORIZED
AGENT

(ਪੰਨਾ 6 ਦੀ ਜ਼ਾਕ)

ਪ੍ਰ: ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ expert ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਗੌਰਮਿਟ ਨੂੰ represent ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਉ: ਆਉਣ ਉਹ ਵੀ ਪੰਨਭਾਗ। ਉਹ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਆ। ਉਹ ਗੌਰਮਿਟ ਲੈਵਲ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਆ ਮੈਂ ਗੌਰਮਿਟ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਪਰਾਈਵੇਟ ਮਿਲਦਾਂ।

It is an honour.

ਪ੍ਰ: ਕੀ ਇਹ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ ਜੋ ਇਹ ਚਿੰਨੀਆਂ ਲਿਖ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ, ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲੈ ਕੇ, ਤੁਹਾਡੇ Tour ਨੂੰ legitimate ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜਸੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕੋ ?

ਉ: ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਂ ਦੱਸਦਾਂ, ਮੈਂ ਕਰਦਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿੱਧੀ ਆ Foreign relations ਦੀ, ਇਸ ਦੀ ਆਹ wording ...

ਪ੍ਰ: ਸਿਰਫ White wash ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ satisfy ਕਰਨ ਲਈ?

ਉ: white wash ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੈਨਿਟਰ ਹੋਮਜ਼ ਨੇ ਸਿੱਧਾ ਸਟੇਂਡ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤਾ on Principles.

ਪ੍ਰ: ਇਹ ਚਿੰਨੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾਂ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਇਸ ਵਿਚ ?

ਉ: ਹਾਂ ਪੜ੍ਹ ਲਵੋ।

April 26th, 1982

To whom it may concern.

This letter is to confirm that Dr. Jagjit Singh has been assisting me in my work on the Foreign Relations Committee and that I have requested him to come to Washington for conversations with me and my staff. I would appreciate any and all assistance which you could properly render to him in obtaining the necessary travel documents. Thank you very much for your kindness.

Sincerely

George Helmes

Committee on Foreign Relations

United States Senate.

ਉ: ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਆ ਇਹ ਨਹੀਂ ਗੱਲ ਦੇਖੋ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਵੀ object ਆ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ object ਆ ਸਿੱਖ ਗੱਲ ਦੀ exposure ਕਰਨੀ। ਮੇਰਾ ਵੀ Interest ਆ ਨਾ। ਮੈਂ ਫਿਨਾਂ Interest ਤੋਂ ਬੜੀ ਤੁਰਿਆ ਫਿਰਦਾਂ। ਮੇਰਾ aim ਇਹ ਹੈ।

ਪ੍ਰ: ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹੋ establish ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਚਿੰਨੀਆਂ ਨੇ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਕ Camouflage ਹੈ actually ... ਪਰਦਾ ਪਾਉਣਾ।

ਉ: camouflage ਹੀ ਨਹੀਂ useful ਬੜਾ। ਇਸਦੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਨਿਕਲੇਗਾ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ। I have given them some project on agriculture.

ਪ੍ਰ: ਇਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਨਿਕਲੇਗਾ ?

ਉ: ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਨਿਕਲੇਗਾ ਜਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ। ਸਾਰੀ

ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ because they make policies for the whole world. They don't make policies only for India or Khalistan.

ਪ੍ਰ: Will they be making policies for Khalistan, after the Khalistan is created ?

ਉ: Sure, ਜਦੋਂ ਹੋ ਗਿਆ naturally ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰ: Will that be a satelite of the United States ?

ਉ: Not at all. ਜਿੰਦਾਂ ਬਾਕੀ ਦੇ ਮੁਲਕ ਨੇ। If India is satelite of any other country then we shall surely be. If they are not, we can be non-aligned as they are.

ਪ੍ਰ: ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ economic viability ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ।

ਉ: That will be one of the richest states of the world, one of the eight nine richest per capita of the world like Dubai, Kuwait, those are very very small countries but per capita income is the largest. Simultaneously in Khalistan the living standard will be as good as in European countries. This can be done. This is my dream. This is a possibility.

ਟਿੱਪਣੀ

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬਹਿਰੀ ਰੱਖਣ ਤੇ ਕੋਈ ਕਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਹ ਦੂਰਗੀ ਬਹਿਰੀਅਤ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਜਾਣ ਲਈ ਟੀ. ਏ. ਡੀ. ਏ. ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਲੈਣ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਕਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ expert ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਉਸਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਪਰ expert ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸਦੀ ਲੋੜ ਅਮਰੀਕਨ foreign relations ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਰਾਜਸੀ ਮਨੋਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਉਹ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਚ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣ ਗਿਆ, ਅਮਰੀਕਾ ਉਸਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ।

ਸਦੀਆਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਵੀ ਅਖੰਡ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਹੇਠਾਂ ਡੁਲਦੀ ਲਈ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣਾ ਸਿਆਣਪ ਹੈ ? ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ਿੰਘ

ਮੈਂ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਛੱਡਦਾ ਹਾਂ।

ਜੋ ਸਵਾਲ ਅਸੀਂ ਇੰਟਰਵਿਊ 'ਚ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸਵਾਲ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਪਾਠਕ ਸਾਰੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਛੱਡ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(ਨੋਟ— 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਜਸਵੰਤ ਮਾਂਗਟ ਹੋਰਾਂ ਨੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕੋਨਾਂ ਤੋਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪੁੱਛਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਲੀਆਂ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਪੱਖੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਹੁਣ ਪਾਠਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਵਾਬ ਜ਼ਰੂਰ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੋਲਾ ਗੋਲਾ ਕਿਸ ਮਤਲਬ ਲਈ ਸੀ।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਹਣਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ— ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਥੇ ਇਕ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਹਣਾ ਮਾਰਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ (ਮੁਰਾਰਜੀ ਡਿਸਾਈ) ਨਾਲ ਯਰਾਨਾ ਲਾਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਵੀ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ।

□ ਇੱਕ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਸਰਾਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਰਹੀ ਸੀ, 'ਤੂੰ ਏਨੀ ਸ਼ੌਤਾਨੀ 'ਤੇ ਬਦਮਾਸ਼ੀ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਏ ? ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਏਨੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਕੇ ਕੁਝ ਬਣ ਸਕੇ'। ਤੇਰੇ ਆਰਾਮ 'ਲਈ' ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਏਨਾ ਵਧੀਆ ਘਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਤੂੰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੋਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ?

1. ਕੀ ਤੁਸੀਂ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਚੰਦਾ ਭੇਜ ਚੁਕੇ ਹੋ ?
2. 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਗਾਹਕ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਡਾ ਪੰਨਵਾਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ।
3. ਚੰਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਐਡਰੈਸ ਬਾਰੇ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਚਿੱਟ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਵੋਂ।
4. ਪਰਚੇ ਦੀ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਉਚਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹਰ ਸੁਝਾਉ ਦਾ ਅਸੀਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸਵਰ ਸਾਗਰ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮ

ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਸੀ. ਜੇ. ਸੀ(CJJC 800 AM DIAL)

Sunday Entertainment:

ਸਵਰ ਸਾਗਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨੋ ਨਾ ਭੁਲੋ

ਹਰ ਐਤਵਾਰ

ਸ਼ਾਮ

7⁰⁵ ਤੋਂ 8⁰⁰

SWAR

ਹਰ ਐਤਵਾਰ

SAGAR

ਹਰ ਐਤਵਾਰ

ਸਵੇਰੇ

10⁰⁵ ਤੋਂ 11⁰⁵

ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣੋ

ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੁਸੀਂ ਗਰੇਟਰ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਲੋਅਰ ਮੇਨ ਲੈਂਡ, ਵਿਕਟੋਰੀਆ, ਨਨਾਇਮੋਂ, ਡੰਕਨ, ਪੋਰਟ ਅਲਬਰਨੀ ਅਤੇ ਕੈਂਬਲ ਰਿਵਰ ਤਕ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਪਾਰੀ ਵੀਰਾਂ ਲਈ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:

Producer : Manjit Viridi

PH: 434-8786 ਜਾਂ 253-7596

24 Hrs Pager 9090

ਸਰਬ ਨਾਸ਼ੀ ਫੌਜੀ ਹਥਿਆਰ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੋੜਾ

“ਜਗਤ ਜਲੰਦਾ ਰਾਖਿ ਲੈ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ।”

“ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਜੰਗ ਅਤੇ ਅਮਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।” (ਲੈਨਿਨ)

“ਅੱਜ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਖਰਚ ਫੌਜੀ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਰਬਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਰ ਕੰਮ ਤੇ ਵਤੀਰੇ ਉਪਰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਇੰਸੀ ਕੰਮ ਵਿਚੋਂ ਜੇ ਕਰ ਇਨਸਾਨੀ ਭਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਧੂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।” (ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਜੰਗ ਵਲ — ਸਫਾ 18)

ਅੱਜ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਅਜ਼ਾਦੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਬਾਹੂਦ ਦੇ ਢੇਰ ਤੇ ਖੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੰਗ ਬਾਜ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਮਾਰੂ ਲਾਵੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਤੇ ਚੋਰ ਲਈ ਫਟਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਅੱਜ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ - ਜੀਉਣ ਤੇ ਮਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕੁਝ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੋਗਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਬੈਚਰਾਂ(ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ) ਦੀ ਸਕੋਟਾਂ ਦੀ ਭੜਕਾਹਟ ਤੇ ਛਲਾਵੇ ਵਾਲੀ ਗਲ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਸ਼ ਯੁੱਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖੰਡਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੁਲਾੜੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡੁਬਕਟੀਆਂ ਤੋਂ ਹਵਾਈ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਭੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ — ਰੇਡੀਓ-ਐਕਟਿਵ ਲਹਿਰ, ਗਰਮ ਅਤੇ ਧੂੜ ਆਦਿ। ਇਸ ਦੀ ਰੋਕ ਬਾਮ ਲੋਕ ਰਾਏ, ਲੋਕ ਚੇਤਨਤਾ ਅਤੇ ਜਥੇ ਬੰਦਕ ਢੰਗ ਤੇ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਦੀ ਭੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੋਟੂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਹਿਤ ਤੇ ਲਾਭ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਹ ਆਖਣਾ ਜਾਂ ਮੰਨਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੰਗ ਚੁਰਮ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਪਰਦਾ ਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਲੈਨਿਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਭੂਠੀਆਂ ਤੇ ਛਲਾਵੇ ਭਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨੰਗਿਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ, ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜੰਗ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਛਲਾਵੇ ਭਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਹੀ ਮੁਖ ਸਾਧਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।” (ਕੁਲੈਕਟਿਡ ਵਰਕਸ-ਜਿਲਦ 33 ਸਫਾ-448)

ਸਾਮਰਾਜੀ ਅਦਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਲਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਤਪਰ।

ਅੱਜ ਤੱਕ ਤੇਰਾਂ ਸੌ (1300) ਨੁਕਲੀਅਰ ਧਮਾਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਟਮੀ ਧਮਾਕਾ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਨੀਊ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿਚ 16 ਜੁਲਾਈ 1945 ਨੂੰ ਕੀਤਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਮਾਕੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 683 ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਕ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਸਭ ਅਮਨ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅਤੇ ਲੋਕ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਦ ਜੰਗ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਪਿੱਛੇ ਚਾਰ ਅਪਰੈਲ 1949 ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ “ਨੇਟੋ” (ਨੈਟੋ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਟਰੀਟੀ, ਐਂਟਰੋਨਾਈਜੇਸ਼ਨ) ਦਾ ਸਾਮਰਾਜੀ ਫੌਜੀ ਗੱਠ ਜੋੜ, ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਗੱਠ ਜੋੜ ਵਿਚ 1955 ਤੱਕ ਪੰਦਰਾਂ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਸੋ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਇਸ ਦੌਰ ਦੀ ਰੋਕ ਬਾਮ ਲਈ ਸਮਾਜਵਾਦੀਆਂ ਨੇ 1955 “ਵਾਰਸਾਅ” ਪੈਕਟ ਬਣਾਇਆ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਅਤੇ ਕਈ ਲਿਬਰਲ “ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ” ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਏ ਤੇ ਗਾਧਾ ਇਕ ਹੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਮਾਤੀ ਨਿਰਨੇ ਅਤੇ ਜਮਾਤੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਗਲਾਂ ਨੂੰ ਰਲ ਗੱਡ ਕਰਕੇ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਨੂੰ ਇਕੋ ਥਾਂ ਖੜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰੇਬ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਾਮਰਾਜੀ ਗੱਠ ਜੋੜ “ਨੇਟੋ” ਨੇ 1949 ਵਿਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਪਰ ਅਠਾਰਾਂ ਅਰਬ ਸੱਤਰ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਖਰਚਿਆ ਅਤੇ 1978 ਵਿਚ ਇਕ ਖਰਬ ਅਣਨੱਵੇਂ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਖਰਚਿਆ। “ਨੇਟੋ” ਦਾ ਕੁਲ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਪਰ ਖਰਚ ਪੱਚੀ ਖਰਬ ਬੱਝਤਰ ਅਰਬ ਡਾਲਰ (\$2572 Billion) ਖਰਚ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਜੀਵ ਲਈ ਤਿੰਨ ਟਨ ਮਾਰੂ ਟੀ. ਐਨ. ਟੀ. ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੋਗਨ ਨੇ ਬੱਜਟ ਬਣਾਇਆ ਕਿ 1986 ਵਿਚ ਉਹ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਪਰ ਤਿੰਨ ਸੌ ਅਠਾਰ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਹਰ ਸਾਲ ਖਰਚਿਆ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਤਰਾਂ ਵੇਖੋ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ 1981 ਦੀ ਕੁਲ ਗਰੋਸ ਕੌਮੀ ਆਮਦਨ ਤਿੰਨ ਸੌ ਪੰਦਰਾਂ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਸੀ (ਭਾਵ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੈ) ਇਉਂ ਭੀ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਪਰ ਹਰ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਦਸ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਐਟਮੀ ਡੁਬਕਟੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਇਲ(ਉਤਨ-ਅਸਤਰ) ਹਨ, 1960 ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰੂਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ 1964 ਵਿਚ ਬਣਾਉਣੀ ਆਰੰਭੀ। ਫਿਰ 1970

ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਅੰਤਰ ਮਹਾਂਦੀਪ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਆਜ਼ਾਦ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ “ਵਾਰ ਹੈਡ” (ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਿਰ) ਫਿਟ ਕੀਤੇ ਜਦ ਕਿ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਰੂਸ ਨੇ 1975 ਵਿਚ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਅੱਜ ਇਹਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਭੀ ਮਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਟਾਪੂਆਂ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਅੱਡੇ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਜਬਰਦਸਤੀ ਹੀ ਭੀਰੀ ਗਾਰਜ਼ੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅੱਡਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੇੜਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਗੋੜੇ ਕੱਢਦਾ ਅਤੇ 1971 ਦੀ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚਾ ਤਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਉਪਰ ਫੌਜੀ-ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਿੰਦ ਮਹਾਂ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਜੋਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਡਟ ਕੇ ਖੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂ. ਏ. ਏ. ਦੇ ਇਸ ਆਖੇ ਨੂੰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਤਾਂ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂ ਸਾਗਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਢਾਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਖੇਤਰ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨੁਕਲੀਅਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਯੁੱਧਨੀਤਕ ਬੰਬਾਰ ਜਹਾਜ਼ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿਚ ਚੱਕਰ ਕੱਟਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਭੀ ਟੈਮਹੋਕ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਦਾ ਭੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਡੁਬਕਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਉਪਰ ਹੋਣ ਗੀਆਂ। ਰੂਸ ਨੇ 1963 ਨੁਕਲੀਅਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਸੰਧੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ 1968 ਵਿਚ ਨੁਕਲੀਅਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਲੀਅਰ ਰਹਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਵਾੜਿਆ ਜਾਏ। 1971 ਵਿਚ ਰੂਸ ਨੇ ਇਸ ਸੰਧੀ ਲਈ ਭੀ ਆਰੰਭ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਕਿ ਨੁਕਲੀਅਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਤਹਿ ਵਿਚ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਥੱਲੇ ਰੱਖਣ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ 1972 ਵਿਚ “ਸਾਲਟ ਇਕ” ਦੀ ਸੰਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰੂਸ ਨੇ ਕੋਈ ਪਾਸੀ ਸੀਮਤ ਜਿਹੇ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਨੂੰ ਡੁਬਕਟੀਆਂ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੰਧੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਛਲਾਵੇ ਭਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਭੂਠੀਆਂ ਗੱਪਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੂਸ ਪਾਸ ਇੰਨੇ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਫਿਰ ਰੂਸ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੋਗਨ ਵਲੋਂ “ਜ਼ੀਰੋ ਐਪਸ਼ਨ” (ਸਿਫਰ ਚੋਣ - ਭਾਵ ਕੋਈ ਚੋਣ ਨਹੀਂ) ਰਾਹੀਂ ਰੂਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਘਟਾਏ ਤੇ ਖਤਮ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਦਲ ਵਿਚ ਸਾਮਰਾਜੀ ਆਪ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ‘ਰੂਸ ਦੇ ਡਰ’ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਭਾਵ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਲਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਰੂਸ ਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਕੈਂਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਤੇ ਕਰੂਜ਼ ਗੱਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਾਈਕਲ ਪਿੰਜ (ਜੋ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਐਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡੀਨ ਹਨ) ਨੇ 6 ਮਾਰਚ 1983 ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੁਲੰਬੀਆ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਪਰਸਿੱਧਾ ਦੋ, ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਈਲ, ਟਰਾਈਡੈਂਟ ਡੁਬਕਟੀ ਅਤੇ ਬੀ-ਇਕ ਬੀ ਸੁਪਰ ਸੌਨਿਕ ਬੰਬਾਰ, ਰੂਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲੇ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰੂਸ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਤੇ ਰੋਕ ਲਈ। ਪਰਸਿੱਧਾ ਤੇ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਚਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਫਿਰ ਰੂਸ ਲਈ ਇਕ ਹੀ ਰਾਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਮਪਿਊਟਰ ਆ ਰਹੇ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾਏ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਮਪਿਊਟਰ ਗਲਤੀ ਕਰ ਜਾਏ ਪਰ ਇਹ ਗਲਤੀ ਅਤਿ ਮਹਿੰਗੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਿਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। “ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਘੜਦੇ ਨੁਕਲੀਅਰ ਜੰਗ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਘੜਦੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਡਿਓਂ ਤੇ ਮੁੱਛੇਂ ਸੁੱਛੇਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਹਿਸ਼ੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਘੜਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਅਖਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਵਰਗੀ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਮਾਰੂ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ (ਜੋ 1848 ਵਿਚ ਭੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਾਕਮ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਹੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਤੰਗ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਉਂਤਾਂ ਘੜਦੇ ਸਨ ਪਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ) ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ—ਅੱਜ ਯੂਰਪ ਨੂੰ ਭੂਤ ਤੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ - ਇਹ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਦਾ ਭੂਤ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਯੂਰਪ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਭੂਤ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪਵਿਤਰ ਗੱਠ ਜੋੜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ — ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਨਿੰਦਿਆ ਨਾ ਹੋਵੇ।” (ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਆਫ ਦਾ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ)।

ਅੱਜ ਕੈਨੇਡਾ ਭੀ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇਣ ਤੇ ਠੀਕ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਅਹਿਮ ਜੰਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਬਲਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਭੀ ਦੇ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ “ਨੋਰਡ” ਦੀ ਸੰਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਫੌਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬੰਬਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਨੁਕਲੀਅਰ ਡੁਬਕਟੀਆਂ ਅਤੇ ਨੁਕਲੀਅਰ ਵਾਰ ਹੈਡਾਂ ਵਾਲੇ ਬੰਬਾਰ ਭੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਦੀ ਲੰਗਣ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਛਲਾਵੇ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਨਵਾਂ ਦਾਅ ਲਾਉਂਦੇ

ਸੰਸਾਰ ਦਰਪਣ

ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਘੜਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਥੋਥੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹੋਰਲਡ ਬਰਾਉਣ ਨੇ 17 ਜੁਲਾਈ 1978 ਨੂੰ ਆਖਿਆ “ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਡਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਨਹ ਦੋਸ਼ੋ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਅਯੋਗ ਤੇ ਭੀਤ ਨਜ਼ਾਰਾ ਨਾ ਵਿਖਾਈਏ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਨ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਡੀਫੈਂਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ।”

ਅੱਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ 2500 ਫੌਜੀ ਅੱਡੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਕੋਈ ਛੇ ਲੱਖ ਫੌਜੀ ਬਾਹਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਯੁੱਧਨੀਤਕ ਨੁਕਲੀਅਰ ਵਾਰਹੈਡ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਤੇ ਪਰਸਿੱਧ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਲਿਆ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਮੰਤਵੀ ਕੀ ਹੈ? ਮੰਤਵ ਰੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਰਮਜ਼ਵੀਲਡ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣੋ “ਇਨਾ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਮੰਤਵ ਨੁਕਲੀਅਰ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਇਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ ਸੋਹਤਮੰਦ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲੋਂ ਛੇਤੀ ਫੌਜੀ ਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਭੂਤਬਾਨਾ ਹਾਂਸਲ ਕਰ ਸਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਜਨਰਲ ਨੀਨੋ ਪੈਸ਼ਟੀ ਨੇ ਇਟਲੀ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਵਿਚ 10 ਦਸੰਬਰ 1979 ਨੂੰ ਦੱਸੀ। ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਕਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨੋਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਲੀਅਰ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਬਚਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਟਮੀ ਨੁਕਲੀਅਰ ਤੇ ਕਿਰਮੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਅਜ਼ਾਦਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਬਾਰ ਨਾਸ਼ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵਲ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਤੁਰਦੇ ਭੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਲਟ ਸੰਧੀ (Strategic Arms Limitation Treaty) ਨੰਬਰ ਦੇ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੋਗਨ ਨੇ ਰੂਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਰੂਸ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ (ਕੁਝ ਇਕ ਰੋਜ਼ ਵਾਲੇ) ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਭਾਵ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੇ। ਇਹ ਗਲ ਇਸ ਕਥਨ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਲਡਨ ਜੋਨਸਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, “ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।”

ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਧੜਾ ਧੜਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਰੂਸ ਪਾਸ ਵਧ ਹਥਿਆਰ ਹਨ ਜੋ ਗਲ ਗਲਤ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੋਗਨ ਨੇ 1981 ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਪ ਆਖੇ “ਅੱਜ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਨੁਕਲੀਅਰ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਜੇ ਕਰ ਟੈਕਟੀਕਲ ਨੁਕਲੀਅਰ ਹਥਿਆਰ ਤਾਕਤ ਰੂਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਾ ਭੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰੂਸ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ 590 ਐਸ. ਐਸ. ਚਾਰ ਐਸ ਅਤੇ ਐਸ. ਐਸ. ਪੰਜ ਐਸ ਬਣਾਈ ਭੀ ਜਾਣ ਤਾਂ ਭੀ ਜੇ ਰੂਸ ਵਾਲੇ ਅੱਜ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਹਰ ਸਾਲ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਤਾਂ ਭੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਆਉਣ ਲਈ ਤੇਤੀ ਸਾਲ ਲੱਗਣਗੇ — ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਯੂਰਪ ਵਿਚੋਂ ਨੁਕਲੀਅਰ ਹਥਿਆਰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਥੇ ਹੋਰ 108 ਪਰਸਿੱਧਾ ਦੇ ਅਤੇ 464 ਗਰਾਂਡ ਲਾਂਚ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ — ਜੇ ਇਹ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਤਾਂ ਯੂਰਪੀ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਜੋ ਰੂਸ ਦੀ ਮਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ —” ਕੀ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ?

ਅਮਰੀਕੀ ਆਪ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਬਹੁਤ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਪਰ ਰੂਸ ਤੇ ਹੋਰ ਹਉਂਦੇ ਦੀ ਗਲ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਅੰਨਾ ਛਾਵਨਵਾਦ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਫੈਲਾਅ ਕੇ ਜੰਗ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾ ਕੇ ਫਿਰ “ਸੀਮਤ ਨੁਕਲੀਅਰ ਜੰਗ” ਤਕ ਆ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 1969 ਦੇ ਡੀਫੈਂਸ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮੈਕਨਮਾਰਾ ਨੇ 1969 ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਜਨਰਲ ਜੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਾਂ ਇਕ ਮੈਗਾਟਨ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਸੌ ਵਾਰ ਹੋਣ ਕਾਫੀ ਹਨ।” ਫਿਰ 1972 ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਕਸਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਅੱਜ ਦਾ ਨੁਕਲੀਅਰ ਭੰਡਾਰ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।” ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਜੰਗ ਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਅੰਨਪੁਣੇ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕੋਈ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ।

ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਪਰਲੋਂ ਬਾਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਇਰਸਨ ਅਤੇ ਸੋਲਮਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਰੂਸ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਲਗਣਗੇ। ਸਿਰਫ ਇਕ ਵੀਹ ਮੈਗਾਟਨ ਵਾਲੇ ਬੰਬ ਨਾਲ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰਗ ਮੀਲ ਵਿਚ ਅੱਗ ਹਨੇਰੀ ਆਏਗੀ। ਜਿਹੜੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਬਣ ਜਾਏਗੀ। ਜਿਹੜੇ ਦੂਰ ਹੋਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਅਤੇ ਚਰਬੀ ਸਰੋਬ ਵਾਂਗ ਬਾਹਰ ਸਿਮ ਸਿਮ ਕੇ ਨਿਕਲੇਗੀ। ਜਿਹਨੇ ਲੋਕ ਨੁਕਲੀਅਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਖਾਸ ਭੋਰਿਆਂ ਵਿਚ ਲੁਕੇ ਹੋਣਗੇ ਉਹ ਸਾਹ ਘੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਮਰਨਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਗ ਹਨੇਰੀ ਨੇ ਸਾਹ ਵਾਲੀ ਰੀਸ—ਐਕਸੀਜਨ ਜਾਲ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਮਾਰੂ ਧੂੜ ਦੇ ਅਸਰ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਨੁਕਲੀਅਰ ਜੰਗ ਨਾਲ ਡਾਕਟਰ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਆਦਿ ਭੀ ਤਬਾਹ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫੇਫੜੇ ਫਟ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ (ਫਾਜ਼ੀ ਯੰਨ ੧੩)

PAL'S COLLISION LTD.

ALL TYPES OF BODY REPAIRS

• CARS • BOATS • TRUCKS

• FIBREGLOSSING

• RESTORING

• PROFESSIONAL PAINTING

FREE COURTESY CARS AVAILABLE

(I.C.B.C.) CLAIMS HANDLED PROMPTLY

— FREE ESTIMATES —

ALL WORK CONDITIONALLY GUARANTEED

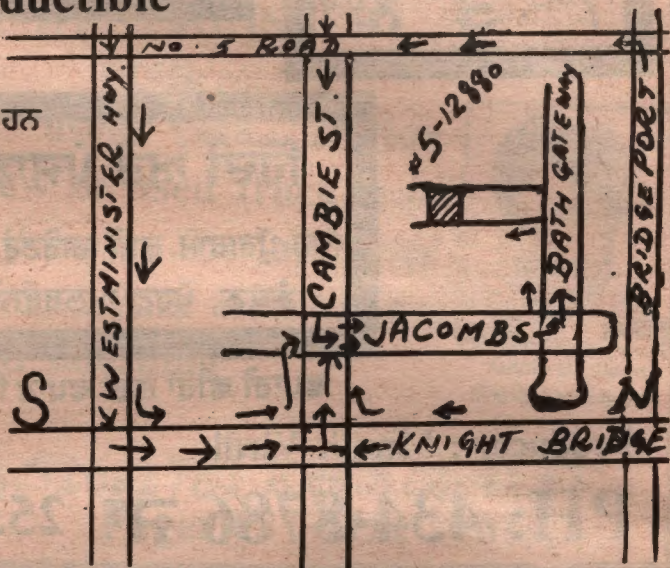
• ਪੂਰੀ ਬਾਡੀ ਦਾ ਕੰਮ I.C.B.C. Claims
• ਮਾਡਰਨ ਫਰੇਮਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ 50% Deductible
• ਫਾਈਬਰ ਗਲਾਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ
• ਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਲਾਉਣੇ
• ਮਾਡਰਨ ਕੁਆਲਿਟੀ ਪੇਂਟਿੰਗ
• ICBG ਦੇ ਕਲੇਮ ਜਲਦੀ ਹੋਂਡਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
• ਮੁਫਤ ਐਸਟੀਮੇਟ
• ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਲੇਮ.....ਵਾਜਬ ਰੇਟਾਂ ਤੇ
• ਮੁਫਤ ਕਾਰ ਟੋਅ ਕਰਨੀ

270-1754 BUS
273-3270 RES.

270-1754

SUCHA BANSAL

#5 - 12880 BATHGATEWAY
RICHMOND, B.C. V6V 1Z4

ਦੋ ਸੰਤ ਦੋ ਵਿਖਿਆਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ— ਦਲ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮਨਵਾਉਣ ਲਈ ਭਾਵੀ ਐਕਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਤੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੇ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਏ।

ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵਿਚ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਇਕ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗਾਂ ਪੁਰਾਮਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਨਵਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਪਰ ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ: “ਹਿਸਾ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹਥ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।”

ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ “ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਕੇਵਲ ਪੁਰਾਮਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਤਾਂਗੇ। ਹਿਸਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਮਿਸ਼ਨ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਾਂਗੇ।” ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ, “ਅੰਦੋਲਨ ਪੁਰਾਮਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪੁਰਾਮਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਹ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪੁਰਾਮਨ ਰਹੇਗਾ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤਕ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਮਨ ਢੰਗ ਨੇ ‘ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ’ ਨਿਸ਼ਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਬੇਚੈਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਤਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕੀ ਰਖਾਂਗੇ, ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤਿ।

ਲੌਗੋਵਾਲ ਦੇ ਦਖਲ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਕਾਂਡ ਸਮਾਪਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ— ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਗਿਆਨ ਪੀਠ ਅਵਾਰਡ ਜੇਤੂ ਪੁਸਤਕ “ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਕੈਨਵਸ” ਵਿਚ ਦਰਜ ਪੰਜ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁਧ ਉਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਉਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਦੇ “ਨਿੱਜੀ ਦਖਲ” ਉਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਅਵਿਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪਏ ਰੋਲੇ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਚਿੰਤਤ ਹੋਏ।

ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵਸਦੀ ਤੀਹ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ, ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ, ਜੱਟ (ਗਿੱਲ) ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਯੜ ਲੜਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਸਮੇਤ ਸੰਪਰਕ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। Mr. Gill, 138 A HOLBROOKE LANE, COVENTRY, CV6, 4BN, ENGLAND.

ਆਪਣੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਟਾਈਪ-ਸੈਟਿੰਗ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ

ਏਸ਼ੀਆ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ

(ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ)

6482, ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਫੋਨ 324-6111 ਜਾਂ 321-6360

ਦੋ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ/ਸ਼ੁਲੱਖਣ ਮੀਤ

□ ਅੰਨੇ

ਸੁਮੀਤ ਨੇ ਰੂਪੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਭਰ ਕੇ ਦੇਖਿਆ।

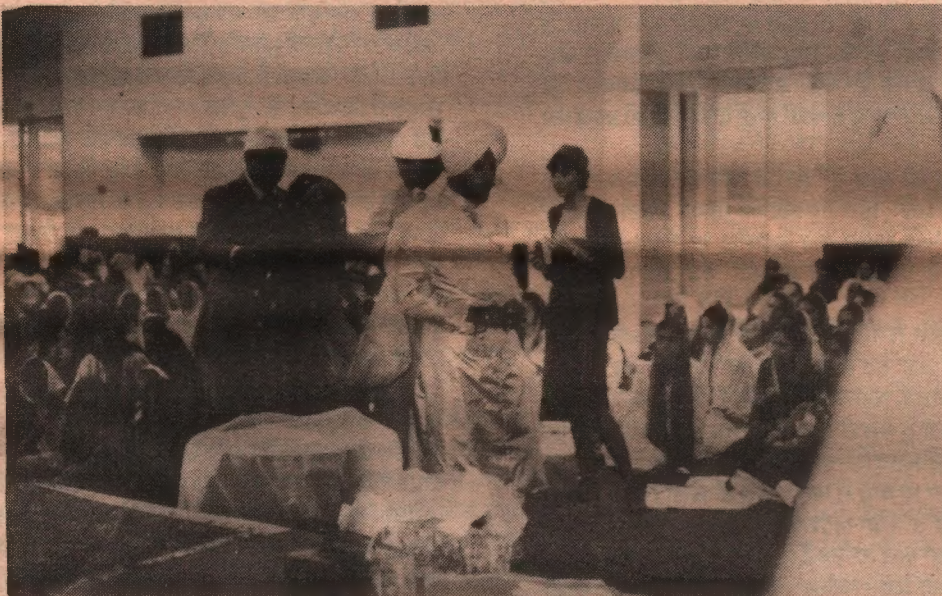
ਰੂਪੀ ਨੇ ਸੁਮੀਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਭਰ ਕੇ ਦੇਖਿਆ।

ਸੁਮੀਤ ਨੇ ਰੂਪੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ—“ਰੂਪੀ! ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।”

ਰੂਪੀ ਨੇ ਸੁਮੀਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ—“ਸੁਮੀਤ! ਮੈਂ ਵੀ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।”

ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਜਦੋਂ ਅੰਨੇ ਹੋ ਗਏ।

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਸਪੁਤਰ ਸਰਪੰਚ ਮਿਸ਼ਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਲਵਾਰੇ ਦਾ ਸੁਭ ਵਿਆਹ

(ਪੰਨਾ 9 ਦੀ ਬਾਣੀ)

ਜ਼ਖਮ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਅਸਰ ਨਾਲ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਹਿਰੀਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਓਜੈਨ(ਔਕਸੀਜਨ ਵਾਰਗੀ ਗੈਸ) ਦੀ ਤਹਿ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਖਤਮ ਅਤੇ ਫਿਰ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਮਿੰਟ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮ ਤੇ ਡਾਢੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਬਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲਕੀਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। (ਪੁਨ ਦਾ ਕੈਂਸਰ) ਇਕ ਵੀਹ ਮੈਗਾਟਨ ਬੰਬ ਨਾਲ ਪਚੱਠਵੇਂ ਲੱਖ ਮੌਤ ਅਨੰਜਾਂ ਲੱਖ ਮਰਨ ਕਿਨਾਰੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਇਕ ਸੌ ਬੁਤਾਲੀ ਲੱਖ ਘਾਇਲ ਜ਼ਖਮੀ ਅਤੇ ਮੌਤ—”(ਤੀਜੀ ਜੰਗ ਰੋਕੋ — ਸਫਾ 28)

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਬੰਬ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਤੋਂ ਭੀ ਮਾਰੂ। ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਡੇ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤਾਂ ਜਰਮਨੀ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਲਈ ਬੈਰਕਾਂ ਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਉਪਰ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਡੀਫੈਂਸ ਵਿਚ ਜਵਾਬ। ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਦਸ ਫੀ ਸਦੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਵੀ ਬਚ ਜਾਏ ਪਰ ਬਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਉਪਰ ਦਿਤਾ ਹਸ਼ਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਅਪਣੀ ਲੋਟੂ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇਖੋਰੀ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਕ ਜਾਨਦਾਰ ਸ਼ੈਅ ਅਤੇ ਪੁਰਜਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਨਿਊਟਨ ਬੰਬ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹਨ। ਇਸ ਇਸ ਨਿਊਟਨ ਬੰਬ ਨਾਲ ਬੰਦੇ ਮਰਨਗੇ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਤੇ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੰਡਨ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਪੱਖੀ ਅਖਬਾਰ ‘ਟਾਈਮਜ਼’ ਨੇ ਲਿਖਿਆ “ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਅੰਗਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹਥਿਆਰ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੰਬ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਾਦੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।” ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਜੇ ਕੋਈ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ (ਭਾਵ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਆਦਿ ਕਾਇਮ ਰਖਣੀਆਂ ਹੋਣ) ਤਾਂ ਫੋਟੋ ਫੋਟੋ ਬਾਰਾਂ ਨਿਊਟਨ ਬੰਬ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਆਬਾਦੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੰਬ ਭੀ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਹੀ ਰਖਣੇ ਹਨ। ਸੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਯੂਰਪੀ ਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਕੋਨੇਡਾ ਭੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਨੇਟੋ ਨਾਲ ਬੰਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨੁਕਲੀਅਰ ਵਾਰ ਹੋਣਾ ਤੇ ਹੋਰ ਮਿਜ਼ਾਇਲਾਂ ਲਈ ‘ਬਲੈਕ ਡੇਕਸ’ ਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਪੁਰਜੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਨੇਡੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਵਿਚੋਂ ਦਸ ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜੀ ਫਟਨ ਲਈ ਪੁਰਜਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਤਿਆਨਕ ਆਦਮ ਬੂ ਵਾਲੇ ਨਿਊਟਨ ਬੰਬ ਲਈ ਟਰੰਟੋ ਦੇ “ਰੋਕਰ ਸਿਡਲੀ” ਅਜ਼ਾਰਦਾਰ ਨੇ ਈਨਸ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਲਈ ਘੁੰਮਦਾ ਫਿਰਦਾ ਲਾਂਚਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਮੋਨਟਰੀਅਲ ਦੇ

“ਵਿਕਰਜ ਆਫ ਕੋਨੇਡਾ” ਨੁਕਲੀਅਰ ਡੀਫੈਂਸ ਤੇ ਨੁਕਲੀਅਰ ਫੁਥਕਣੀਆਂ ਲਈ ਸਾਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਨੇਡਾ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ 1959 ਦਾ ਡੀਫੈਂਸ ਪਰੋਡਕਸ਼ਨ ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਨੇਡੀਅਨ ਅਰਥਕਤਾ ਅਤੇ ਸਰਾਕਰੀ ਢਾਂਚਾ ਅਮਰੀਕਨ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਬੰਬੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਨੇਡਾ ਨੇ ਡੀਫੈਂਸ ਲਈ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਕਨੇਡਾ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਪਰ ਪੰਜ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। “ਨੇਟੋ” ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੋਨੇਡਾ ਨੇ 150 ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਖਰੀਦੇ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਉਪਰ 26 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਵੇਖੋ ਕੋਨੇਡਾ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਬੰਬਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਲੁਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣੀ ਤੇਜ਼ੀ ਤੇ ਬੇ-ਸਬਰੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੂਦ ਹੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਕੇ ਭੀ ਬਾਕੀ ਬਾਰੂਦ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪ ਹੀ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਜਲੇ।

ਇਸ ਠੰਡੀ ਜੰਗ ਨਾਲ ਤਣਾਅ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਥਕ ਮੰਦਵਾੜੇ ਕਾਰਨ (ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੈ) ਸਜ ਪਿਛਾੜ ਤੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਅੱਗੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂਆਂ ਦੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਮੰਗ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਭੀ ਜੰਗੀ ਮਾਹੌਲ ਰਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਜ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਹਥਿਆਰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਫਿਰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੂਘੇ ਦਬਣ ਦੀ ਹੈ। ਨੁਕਲੀਅਰ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਰਹਿਤ ਖਿੱਤੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜੋਦ ਜਹਿਦ ਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਪਰ ਖਰਚ ਦੀ ਥਾਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਰੋਟੀ ਕਪੜੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਉਪਰ ਖਰਚ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਖਰਚ ਇਕ ਦਮ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਪਰ ਘੱਟ ਹੀ ਜਾਵੇ ਤਦ ਭੀ ਇਨਫਲੇਸ਼ਨ ਤੇ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਬੱਜਟ ਖਤਮ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਤੇ ਸੌਖੀ ਅਤੇ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਤਾਂ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਫੂਘੇ ਦਬਾਣ ਅਤੇ ਅਮਨ ਲਈ ਕਰੋ ਇਸ ਲਈ ਲੈਨਿਨ ਨੇ ਆਖਿਆ “ਅਸੀਂ ਜੰਗ ਅਤੇ ਅਮਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਮਦਦ ਕਰੀਏ।” ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਰ ਤੇ ਕਰਦਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ।

“ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੋ ਕਰਿ ਲੋਕ ਦ੍ਰਿੜਾਵੇ।

ਅਪਨਾ ਕਰਿਆ ਆਪਿ ਨ ਕਮਾਵੇ।”

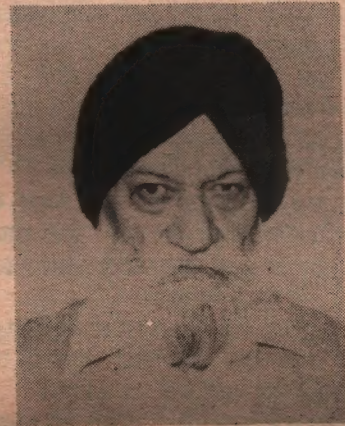
(ਨੋਟ— ਚਲਦਾ — ਅਗਲਾ ਲੇਖ “ਮੌਤ ਵਿਉਪਾਰੀ — ਹਥਿਆਰ ਅਜ਼ਾਰਦਾਰ”)

CLASSIFIED & MATROMONIALS

BHARTI ART JEWELLERS
Specialist in East Indian Jewellery
6524 MAIN ST. AT 49TH. AVE.
VANCOUVER
BUS. 327-8711
RES. 879-5610

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ‘ਪਾਰਸ’ ਉਸਤਾਦ ਰਾਮੁਵਾਲੀਆ ਭਜੰਗੀ ਪਾਰਟੀ

ਫੋਨ 524-2778 — 524-8861

Fast Service ! Fast Service !

ਵਧੀਆ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਸਰਵਿਸ ਲਈ

ਗਿੱਲਜ ਮੈਸਨਰੀ ਲਿਮਟਿਡ

* ਫਾਇਰਪੋਲਿਸ * ਸਟੋਨ ਤੇ ਬਲਾਕ ਵਰਕ * ਬੇਸਮੈਂਟਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

826-8147

ਐਸਟੀਮੇਟ ਲਵਾਉਣ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਫਰੀ ਹੈ।

ਰਾਮੁਵਾਲੀਆ ਭਜੰਗੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਕਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਕਾ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ‘ਮਾਨ’। ਸ਼ਹਿਰਦ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ‘ਪਾਰਸ’ ਰਾਮੁਵਾਲੀਆ

ਫੋਨ - 524-2778 — 524-8861

ਸਾਹਿਤ ਦਰਪਣ

ਕਹਾਣੀ :

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਾਸੀ

—ਹਰੀਪਾਲ

“ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਪਹੁੰਚਾ ਮਾਰਾ ਇਹ ਗਿੱਲੇ ਜਿਹੇ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਮਿੱਤਰਾ, ਘਰੇ ਵੜਕੇ ਰਜਾਈ 'ਚ ਚਾਹ ਦੀ ਘੁੱਟ ਪੀਵਾਂ” ਮੈਂ ਗਰਦਣ ਤੇ ਪਈ ਬਰਫ਼ ਝਾੜ ਦਿਆਂ ਪਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਾਵਲ ਚੁੱਕੀ ਆਉਂਦੇ ਮਲਕੀਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗੱਲ ਇਉਂ ਹੋਈ ਜਦ ਫੱਟਿਆਂ ਦੇ ਲੋਡ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂ ਇੱਕ ਫੱਟਾ ਖਿਚਿਆ ਤਾਂ ਉਤਲੇ ਫੱਟਿਆਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਬਰਫ਼ ਮੇਰੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ। ਸ਼ਾਵਲ ਲੈ ਕੇ ਮਲਕੀਤ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ, “ਦੇਖ ਲਾ ਯਾਰ ਆਪਣੇ ਮਾੜਾ ਜਿਹਾ ਮੀਂਹ ਕਣੀ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ, ਸਗੋਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ। ਪਰ ਏਥੇ ਭੈਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇ ਆਵੇ ਮੀਂਹ ਚਾਹੇ ਆਵੇ ਹਨੇਰੀ ਚਲ ਚਲ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ” ਮਲਕੀਤ ਗਲ ਲੇਬੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਮਾੜਾ ਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਲਵੇ।

“ਫੇਰ ਵੀ ਯਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਚੱਲ” ਮੈਂ ਅੱਕਿਆ ਪਿਆ ਸੀ, “ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਹੀ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ”, ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਇਸ ਕੰਮ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਛੁੱਟਦਾ।

“ਕਰਲਾ ਮਿਤਰਾ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਕਰਕੇ ਯਾਦ, ਫੇਰ ਨਾ ਹੀ ਭੈਣ ਦੇਣੀ ਸਨੇਅਰ ਭੈੜੀ ਲੱਗੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਠੰਡ” ਮਲਕੀਤ ਨੇ ਸਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਫੇਰ ਸ਼ਾਵਲ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਉਹ ਪਿੱਕ ਰੂਲ ਭਾਲਣ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਕਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਪਿੱਕ ਰੂਲ ਬਿਨਾਂ ਪੁੱਟ ਤੇ ਸ਼ਾਵਲ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੜ੍ਹਨਾ। ਪਿੱਕ ਰੂਲ ਲਿਆ ਕੇ ਉਹ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਟੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਖਿਚ ਕੇ ਕਨਵੇਅਰ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਥੋਂ ਉਹ ਟੋਟੇ ਚੱਕ ਚੱਕ ਕੇ ਕਨਵੇਅਰ ਵਿਚ ਸਿਟਣ ਲੱਗ ਪਿਆ (ਇਹ ਕਨਵੇਅਰ ਬਰਨਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਨਿੱਕ ਸੁੱਕ ਜਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ)।

“ਇਹ ਯਾਰ ਅੱਜ ਕੰਮ ਚਲਾਉਂਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ, ਬਾਹਰ ਤਾਂ ਕਲੀਨ-ਅੱਪ ਕਰਨੀ ਵੀ ਬਿਪਤਾ ਹੈ” ਉਹ ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਨੂੰ ਆ ਗਿਆ।

“ਆਪਣੇ ਪੈਰੀਂ ਆਪ ਹੀ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਜਦ ਤਾਂ ਲੱਗਾਂ (ਗੋਲੀਆਂ) ਦੇ ਕੱਢ ਕੱਢ ਢੇਰ ਲਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਹੁਣ ਲੱਗਾਂ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਥਾਂ ਨਹੀਂ, ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਥਾਂ ਬਣ੍ਹੰਗਾ ਫੇਰ ਚਾਲ ਉਠੇਗੇ” ਮੈਂ ਬਰਫ਼ ਝਾੜ ਕੇ ਫੱਟਿਆਂ ਦਾ ਲੋਡ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

“ਮਿਲ ਤਾਂ ਇਕ ਸ਼ਿਫਟ ਕਰਤੀ ਹੁਣ ਲੰਬਰ (ਲੱਕੜ) ਵੇਚਣ ਵਿਚ ਸੈਵਨਟੀ ਨਾਈਨ (79) ਵਾਲੀਆਂ ਮੋਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਦੋਂ ਦੁਗਣੇ ਭਾਅ ਤੇ ਲੰਬਰ ਵਿਕਦਾ ਸੀ ਹੁਣ ਵਿਆਜ਼ੀ ਦੀ ਦਰ ਵਧਣ ਕਰਕੇ ਲੰਬਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੁਝ ਘਟ ਗਈ ਹੈ” ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ।

ਪਤਾ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਿਹਾੜੀਏ ਟਾਈਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਐਂਵੇਂ ਹੀ ਰਮ ਕਹਾਣੀ ਛੇੜੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਂ।

“ਸੱਚ ਤੂੰ ਦੱਸ ਕਦੇ ਜਾਣਾ ਹੈ?” ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਮਹੀਨੇ ਭੇਦ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ”

ਚੰਗਾ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਆਈਂ

“ਤੇ ਤੂੰ ਚੀਪੜਾ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ, ਚਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਮੇਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਾਹ ਹੁਣ ਵਿਆਹ ਵਧ ਕਰਵਾ ਆ ਉਮਰ ਲੰਬਾਈ ਜਾਨਾ ਹੈ।” ਮੈਂ ਰਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਸ ਚੱਲੇ।

“ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਆ ਭਰਾਵਾਂ ਘਰ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਿੰਦੀ, ਹੁਣ ਬੋੜੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਆ ਘਰ ਦਿਆਂ ਨੂੰ” ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਿਕੇ ਮਲਕੀਤ ਪਰੇ ਨੂੰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਮਲਕੀਤ ਨੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪੈਸੇ ਭੇਜੇ ਸਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਡਰਾਫਟ ਬਨਵਾਉਣ ਗਿਆ ਬਾਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

“ਸੱਚ ਮਲਕੀਤ ਘਰ ਦੇ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਫੋਟੋ ਲਾ ਕੇ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਵਲੂ ਕੱਢਤੇ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਦੇ” ਮੈਂ ਫੇਰ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਨੂੰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।

“ਵਲੂ ਤਾਂ ਕੱਢ ਹੀ ਦਿੱਤੇ, ਚਾਰ ਸਿਆੜ ਲੈ ਤੇ, ਭਰਾ ਵਿਆਹ ਦਿੱਤੇ, ਚਾਰ ਖਣੇ ਪਾ ਲਏ ਹੋਣਗੇ, ਹੁਣ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਖਾਣਗੇ” ਮਲਕੀਤ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਮਲ ਮਲ ਕੇ ਰਗੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਤਾਂ ਕਿ ਠਰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਬੋੜੀ ਬਹੁਤ ਗਰਮੀ ਆ ਸਕੇ।

ਤੇ ਅੱਜ ਸੱਚ ਮੁੱਢ ਹੀ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੋਚਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਮਲਕੀਤ ਨੇ ਬਰਿਫ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਮ ਲਾ ਕੇ ਖਾਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਬਈ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਜੁੜ ਜਾਣ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਉਸਦਾ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਤੇ ਨਾਲੇ ਜਦ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਮਲਕੀਤ ਨੂੰ ਦੱਸੁ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵੀ ਤੋੜ ਜਾਉ।

ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਅੱਡੇ ਤੇ ਉਤਰਕੇ ਮੈਂ ਪਕੜਿਆਂ (ਦੁਕਾਨ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਠੇਕੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ) ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਬੰਦੇ ਖੜੇ ਪਕੜੇ ਖਾ ਰਹੇ ਸੀ ਜਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ,

“ਸਲੇਮਪੁਰ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਰਾਹ ਜਾਂਦਾ ਬਾਈ”

ਮੇਰੀ ਜਾਕਟ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਬਾਈ ਬਾਹਰੋਂ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਈ ਨੇ ਮੁੱਛਾਂ ਪੁੱਛਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਝਾਕ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਕੀਹਦੇ ਜਾਣਾ ਸਲੇਮਪੁਰ” ਉਹਦਾ ਚੌੜਾ ਮੱਥਾ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਲਾਲ ਡੋਰੇ ਮੈਨੂੰ ਘੂਰ ਰਹੇ ਸਨ।

“ਮੈਂ ਮਲਕੀਤ ਕੇ ਜਾਣਾ ਬਾਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਦੇ”

“ਮੈਂ ਮਲਕੀਤ ਦਾ ਹੀ ਭਰਾ ਹਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆਲੇ ਦਾ, ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਕਿਤੇ ਪਾਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ?”

“ਲੈ ਬਾਈ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਿਆਣਿਆ” ਓਪਰਾ ਜਿਹਾ ਇਲਾਕਾ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਦਾ ਜਾਪਣਾ ਲੱਗ ਪਿਆ।

“ਲੈ ਬਾਈ ਤੇਰੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇਖੀਆਂ, ਮਲਕੀਤ ਨਾਲ ਖਿਚਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ..... ਤੂੰ... ਆ... ਆ...” ਸਰਦਾਰੀ ਟੋਹਰ ਨਾਲ ਉਹ ਖੰਘੁਰਿਆ। ਮੇਰੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ ਉਹ ਠੇਕੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਸਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਦਿਆਂ ਗੋਲਡਨ ਕੁਈਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਬੋਤਲਾਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਝੋਲੇ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੱਤੀਆਂ।

“ਬਾਈ ਆਹ ਕੀ ਕਰਨੀਆਂ ਸੀ, ਦੇਸ ਆ ਕੇ ਦੇਸੀ ਦਾਰੂ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਆਪਾਂ ਸੰਤਰਾ ਹੀ ਲੈ ਲੈਂਦੇ” ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਝਾਕ ਕੇ ਬੁੱਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁਸਕਰਾਇਆ।

“ਇਹ ਮੀਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਦਾ ਭਰਾ, ਸੰਤਰੇ ਵਾਲੀ ਲਗੋੜ ਆਹ ਬੋੜੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ” ਠੇਕੇਦਾਰ ਮੀਸਟਰੀ ਹਾਸੀ ਹੋਇਆ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਸਰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮੈਂ ਮਲਕੀਤ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਖੰਘੂਰਾ ਜਿਹਾ ਮਾਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਚੱਲ ਯਾਰ ਖੇਤ

ਵਿਚ ਦੀ ਚੱਲਦੇ ਆਂ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਮੋਟਰ ਤੇ ਇਕ ਇਕ ਪੈਗ ਵੀ ਮਾਰਾਂਗੇ।” ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੀਵੇਂ ਕੱਦ ਦਾ ਮਹਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਲੀ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਯਾਦ ਆ ਗਈ ਸੀ।

“ਹੋਰ ਮਲਕੀਤ ਐਸ਼ਾਂ ਕਰਦਾ ਹੋਣਾ” ਰਾਹ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਉਸਨੂੰ ਹੁਣ ਮਲਕੀਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਸੀ।

“ਹਾਂ ਬਾਈ” ਮੈਂ ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਬਈ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਜਦ ਅਸੀਂ ਖੇਤ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਇਕ ਪਹੀ ਦਾ ਮੋੜ ਮੁੜ ਕੇ ਉਹ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਝਾਕਿਆ। ਘਰੇ ਖਾਲ਼ ਘੜਦੇ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਵੱਲ ਝਾਕ ਦਾ ਹੋਇਆ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਓ ਗਾਮੇ ਆਹ ਕੋਠੇ ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇਰਾਂ ਬਾਹਰ ਇਕ ਮੰਜਾ, ਨਾਲੇ ਲਿਆ ਦੇ ਗਲਾਸ।” ਨੌਕਰ ਮੰਜਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਖਾਲੀ ਗਲਾਸ ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲਾ ਜੱਗ ਲੈਣ ਲਈ ਫੇਰ ਕੋਠੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਖੇਤ ਵੱਲ ਝਾਕਿਆ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਭਈਏ ਕੰਮ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

“ਇਹ ਦਿਹਾੜੀਏ ਹਨ ਕਿ ਪੱਕੇ ਹੀ” ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਪੱਕੇ ਹੀ ਹਨ, ਨੌਕਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਯਾਰ ਕਿਹੜਾ ਸਰਦਾ ਹੈ।” ਦੋ ਤਾਂ ਖੇਤ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਮਾਲ ਪਸ਼ੂ ਸਾਂਝ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਪਿੰਡੋਂ ਰੋਟੀ ਟੁੱਕ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਤਾਂ ਤੇਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਆ ਬਈ ਉਤਲਾ ਕੰਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦਾ” ਉਹ ਫੇਰ ਖੰਘੁਰਿਆ।

‘ਉਤਲਾ ਕੰਮ’ ਲਵਜ਼ ਮੇਰੇ ਜਿਹਨ ‘ਚ ਘੁੰਮਿਆ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਹਰ ਦਰਮਿਆਨੇ ਘਰ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਵਿਹਲਾ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਤਲੇ ਕੰਮ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਦਿਲ ‘ਚ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਬਈ ਹੁਣ ਮਲਕੀਤ ਦੇ ਪੈਸੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਕਰਕੇ ਜਨਾਨੀਆਂ ਵੀ ਸੋਹਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਕ ਇਕ ਪੈਗ ਹੋਰ ਲਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ।

ਜਾਣ ਸਾਰ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਤਖਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਈ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਏ। ਘਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਅ ਮਿਲਣ ਆਏ। ਬੋੜਾ ਚਿਰ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛ ਕੇ ਸਭ ਬੁੜੀਆਂ ਤਾਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸ਼ਰਾਬ ਫੇਰ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਸਜ ਗਈ। ਬੋੜੇ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਮਲਕੀਤ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੇ ਵੀ ਆ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ। ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਉਹ ਵੀ ਨਵੇਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਰੂਪੀਆਂ ਦਾ ਕਾਕਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਪੌਣਾ ਕੁ ਗਲਾਸ ਅੰਦਰ ਸਿੱਟ ਕੇ ਉਸਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

“ਹੋਰ ਬਾਈ ਦੇ ਗੱਲ ਮੀਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ”

“ਬੱਸ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹੈ”

“ਉਹ ਤਾਂ ਬਾਈ ਕਹਿੰਦੇ ਪਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਕ ਆ ਪਰੀਆਂ ਦਾ, ਕਮੀ ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਨਹੀਂ” ਬੁਲ੍ਹਾ ਤੇ ਜੀਭ ਫੇਰਦਾ ਉਹ ਮੈਥੋਂ ਚਸਕੇ ਭਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਦੀ ਆਸ ਲਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੀ ਸੀ। ਮਲਕੀਤ ਦੇ ਭੇਜੇ ਡਰਾਫਟ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਧ ਤੇ ਚਮਕਦੇ ਨਾ ਦਿਸੇ।

“ਬਾਈ ਮਲਕੀਤ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਘਰ ਵਾਲੀਆਂ ਰੜਕਾਂ ਕੱਢਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਤੁਸੀਂ ਘੋਲੀ ਹੀ ਲਗਦੇ ਹੋ” ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਏ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਮੋਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਘਰ ਤਾਂ ਬਾਈ ਪਾ ਲੈਂਦੇ, ਦੋ ਕਮਰੇ ਪਾ ਲਏ ਸੀ ਵਸੋਂ ਵਾਸਤੇ ਤੇ ਇੱਕ ਆਹਾ ਬੈਠਕ; ਬਾਕੀ ਦਾ ਕੰਮ ਬਾਪੂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਨੇਡੇ ਆਲੇ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਆਪੇ ਆਪਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਪਵਾ ਲਵੇਗਾ” ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਮੇਜ਼ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਕ ਚੁਆਕ ਨੇ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਬਾਟੀ ਮੀਟ ਦੀ ਭਰਕੇ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਲਿਆ ਧਰੀ ਸੀ।

“ਹਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ” ਮੈਂ ਹੋਰ ਕਹਿ ਵੀ ਕੀ ਸਕਦਾ ਸੀ।

“ਕੀ ਹਾਲ ਆ ਪੁੱਤ” ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆ ਗਿਆ, ਚਿੱਟੀ ਤੇ ਕਾਲੀ ਦਾਹੜੀ ਵਾਲਾ। ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਿਆ ਇਹ ਮਲਕੀਤ ਦਾ ਬਾਪੂ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। “ਕਿਉਂ ਬਾਪੂ ਕਰਨੇ ਆ ਹੱਡ ਗਰਮ ਮਾੜੇ ਜਿਹੇ” ਵੱਡੇ ਨੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਸੁਲਾਹ ਮਾਰੀ।

“ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਦਿਨੇ ਹੀ ਮੰਡੀ ਸੋਲਣ ਪੀਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਪਉਆ ਫੂਦ ਪਉਆ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੋਗਾ ਮੇਰੇ ਜੋਗਾ ਬੋਰਾ ਆ” ਬਾਪੂ ਨੇ ਡੱਬ ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਤੀਜੇ ਕੁ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਬੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਬੋੜਾ ਜਿਹਾ ਪੈਗ ਬਾਪੂ ਨੇ ਲਾਇਆ ਤੇ ਫੇਰ ਪੈਗ ਨੂੰ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਿਹੇ ਰੱਖਕੇ ਦਾਹੜੀ ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਾ ਬੋਲਿਆ, “ਹੋਰ ਮਲਕੀਤ ਦਾ ਹਾਲ ਦੇਹ ਪੁੱਤ, ਅੱਗੇ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਤਕੜਾ ਹੋਣਾ” ਲਗਦਾ ਸੀ ਬਾਪੂ ਦੇ ਘਰ ਵੜਦੇ ਹੀ ਕੰਨੀ ਡਿਟਕ ਪੈ ਗਈ ਸੀ ‘ਮੀਤੇ ਕੋਲੋਂ ਕੈਨੇਡੇ ਤੋਂ ਮੁੰਡਾ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।’ “ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਹੈ” ਮੇਰਾ ਭਾਵ ਸੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਜੇ ਕਾਇਮ ਹੈ। “ਬਾਈ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤਾਂ ਬਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਸਰੂਪੇ ਵਰਗਾ ਦਗ ਦਗ ਕਰਦਾ ਲਗਦਾ ਫੋਟੋਆਂ ਤੋਂ” ਵੱਡਾ ਮੀਟ ਵਾਲੀ ਬਾਟੀ ਪਰੇ ਰੱਖਦਾ ਬੋਲਿਆ, “ਹੋਵੇ ਵੀ ਕਿਉਂਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਉਥੇ ਤਾਂ ਰੋਸ਼ ਮੀਟ ਹੀ ਖਾਂਦੇ ਆ।”

ਮੈਂ ਦਿਲ ‘ਚ ਸੋਚਿਆ ਅੱਧੇ ਬੱਕਰੇ ਨੇੜ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾ ਲੱਗੇ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਠਹਿਰ ਕੇ ਜਾ ਲੱਗਣਗੇ।

“ਬਾਈ ਤੂੰ ਜਦ ਗਿਆ ਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹੀਂ ਟਰੈਕਟਰ ਦੀ ਖਾਤਰ ਪੈਸੇ ਭੇਜੇ, ਹਿੱਕ ਪਾਟਦੀਆਂ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜਦ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਟਰੈਕਟਰ ਰੋੜੀ ਕੋਲ ਦੀ ਗਰਦ ਉਡਾਉਂਦਾ ਲੰਘਦਾ” ਐਤਕੀ ਛੋਟਾ ਬੋਲਿਆ।

“ਐਤਕੀ ਬਾਈ ਉਹਨੇ ਕਾਰ ਤੇ ਪੈਸੇ ਲਾ ਤੇ, ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਸੀ” ਮੈਂ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਬਈ ਮਲਕੀਤ ਨੇ ਕਾਰ ਲੈ ਲਈ ਹੈ “ਹੈ ਕਾਰ ਲਈ ਹੈ?” ਤਿੰਨੇ ਪਿਉ ਪੁੱਤ ਭਵੰਤਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਬੋਲੇ ਜਿਵੇਂ ਮਲਕੀਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਗੁਨਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।

“ਬਿਰਲੇ ਦਾ ਪੁੱਤ ਸੀ” ਬਾਪੂ ਬੋਲਿਆ

“ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਲੰਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁਛਾਂ ਮਰੋੜਦੇ ਆਂ ਤੇ ਕਾਕਾ ਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।”

ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਖ ਤੋਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਬਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਲ ਤਾਂ ਕੀ ਵਾਹੁਣਾ ਹੋ ਇਹ ਤਾਂ ਡੰਗਰਾਂ ਨੂੰ ਛਾਵੇਂ ਧੁੱਪ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ। ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਮੈਂ ਦਿਲ ‘ਚ ਪਛਤਾਇਆ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਝ ਕਾਸਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਬਈ ਇਹ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਗੇ ਬਈ ਸਾਡੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਕਾਰ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਇਨ੍ਹੀ ਗੱਲ ਦੱਸਣ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਮਾਣ ਘਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਵੇਰੇ ਜਦ ਮੈਂ ਪੁੱਤ ਤੋਂ ਕੁਰਲੀ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਡੰਗਰਾਂ ਵਾਲੇ ਬਰਾਂਡੇ ਵਿਚ ਖੜੀ ਮਲਕੀਤ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੋਨਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਸੱਦ ਲਿਆ। ਉਹ ਉਥੇ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਖੜੀ ਸੀ। ਦੂਜੀਆਂ ਜਨਾਨੀਆਂ ਸ਼ਾਇਦ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਬਾਪੂ ਬਾਹਰ ਵਿਚ ਖੜਾ ਕਿਸੇ ਨੌਕਰ ਲਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਭੇਜਣਾ ਹੋਵੇ।

“ਪੁੱਤ ਮਲਕੀਤ ਨੂੰ ਕਹੀਂ ਕੁਝ ਆਪਦਾ ਵੀ ਬਣਾ ਲਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਸੀ ਵੱਡੇ ਤੇ ਛੋਟੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਉਂ ਹੀ ਕਰਵਾ ਲਈ ਹੈ, ਕਹਿੰਦੇ ਮੀਤਾ ਓਪਰ ਪਤਾ ਨੀ ਕੀ ਬਣਾਈ ਬੈਠਾ ਹੋਊ। ਚੰਗਾ ਪੁੱਤ ਆਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਸੀ, “ਕਹਿਕ ਬੇਬੇ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਤੁਰਨ ਲੱਗੀ ਫੇਰ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਰੁਕ ਗਈ, “ਹਾਂ ਪੁੱਤ ਮੀਤੇ ਨੂੰ ਕਹੀਂ ਆਪਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਬੁੱਢੇ ਹੱਡਾਂ ਦਾ ਕੀ ਭਰੋਸਾ ਅੱਠ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਦੇਖੋ ਨੂੰ” ਬੇਬੇ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਫੇਰ ਬਾਹਰ ਵੇਹੜੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਲੀ ਗਈ। ਮੈਂ ਫੇਰ ਬੈਠਕ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।

ਏਨੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੌਕਰ ਗਾਮਾ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਮੇਰਾ ਬੈਗ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦ ਮੈਂ ਤੁਰਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਮਲਕੀਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭਰਜਾਈ ਨੇ ਰੋਕ ਲਿਆ।

ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ—ਕਾਵਿ :

ਆਧੁਨਿਕ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ

ਅਜੋਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਕਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਪਰਖ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦਾ ਪੁਨਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਵਿ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਪੱਛਮ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਵਿ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਕਾਵਿ ਵਿਸ਼ਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਚੋਣ ਬਿਬਾਧਨੀ ਆਦਿ ਨਿਰੰਤਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਤਨ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਵਿਚ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਜਾ ਜਿਹਾ ਕਿ ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਮੋੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬੱਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਗੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦੀ ਹੋਈ ਮਿਨੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣਾ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਦੂਸਰੇ ਕਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਸਥਾ ਨੂੰ ਪੱਛਮ ਦੇ ਸ਼ਿਖਰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਰੱਖ ਜਾਂ ਭਗਤੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਨਵੀਨ ਬਿਬਾਧ ਵਿਚ ਹੀ ਪੁਗਾਟਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾ. ਨੇਕੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ, ਬੈਂਤ, ਸਹਿਰਵੀਆਂ, ਦੋਹੇ ਆਦਿ ਛੰਦ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਮਹਾਂ ਨਗਰੀ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ‘ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਕੈਨਵਸ’ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਛੰਦ ਮੁਕਤ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆਂ ਨਿਜ਼ਤਵ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਸਾਰਥਿਕ ਸਮਾਜਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦਵੰਦ ਦਾ ਸਾਰਥਕ ਚਿਤਰ ਹੋ ਨਿਬੜੀਆਂ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਉਸ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜੀ ਜਿਥੇ ਉਹ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੋ ਨਿਬੜੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਨਿਤ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਢਾਈ ਵਿਚ ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ ਜਿਹੇ ਕਵੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਲਗੇਗਾ। ਪਰੰਤੂ ਜੇ ਕਰ ਉਸਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਆਕਾਸ਼ਮਾ, ਚੁੱਪ ਤੇ ਬੰਜਰ, ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਬੁੱਝਲ, ਅੱਕ ਦੇ ਝੁੱਲ, ਆਦਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਆਲੋਚਕ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਸ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਲਪਣਾ ਦੀ ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਉਦਯੋਗ ਵਿਚ ਰੁੱਤੇ ਬਰੁੱਤੇ ਚੱਕਰ ਕੱਟੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ ਝੁੱਲ ਬੂਟੇ ਤੋਂ ਸੋਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਸਦਕਾ ਉਸਦਾ ਕਾਵਿ ਭੰਡਾਰ ਮਾਖਿਓਂ ਛੱਤੇ ਵਾਂਗ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਜਾਂ ਸਮਾਜਕ ਸੰਸਥਾ ਪਰਕ ਪ੍ਰਤਿਬਧਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਹੈ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਾਲ ਵਿਚ ਨਿੱਤ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਪਰਿਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਵਾਦੀ ਵਰਨਣ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਵੀ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਨਣ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਅਜਨਬੀਆਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਦੌਨਕ ਕਰਤੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਮਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੁਖੀ ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਵਿਕਲਪ ਤੋਂ ਦੂਰਭੇ ਕਵੀ ਲਈ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਧਾਰਨ ਕਾਲ ਸੰਕਲਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਿਉਂਦਾ ਸਗੋਂ ਉਸਦਾ ਕਾਲ ਸੰਕਲਪ ਮਾਨਸਿਕ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬੀਤੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਝਲਕਾਰੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਖਤ ਦੀ ਆਮਦ, ਬੇਲਾਂ ਦਾ ਜਾਦੂ, ਹੁਣ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਇਤਜ਼ਾਰ, ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਪੰਛੀ, ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਕੰਢੇ, ਕਾਵਾਂ ਦਾ ਝਰਮਟ ਆਦਿ। ਜਿਹੜੇ ਅਨੁਭਵ ਇਹਨਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਧਾਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਬਿੰਬਾਂ ਕਾਵਿਕ ਸੈਣਤਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਕਪੜੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਇਹਨਾ ਕੱਪੜਿਆਂ ਚੋਂ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਫ਼ੇਲਤਾ ਤੇ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ ਤਹਿਬੰਦੀ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਖਦੇ ਲਹੂ ਦੀ ਭਾਅ ਪਾਠਕ ਦੀ ਅੱਖ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹੀ ਗੁਣ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਪ੍ਰਤਿ ਉਸ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਅਭਿਆਸ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਯਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਣੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪਿਆਰ ਭੁੱਖ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੁਸ਼ਨ ਪਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਯਾਰ ਦੇ ਬੇਲਾਂ ਦਾ ਜਾਦੂ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਮਕੜ ਜਾਲ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪਰਕਾਰ ਰਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨੀ ਕਾਰਨ ਤੇ ਕਾਰਜ ਦੀਆਂ ਅੰਗਲੀਆਂ ਸੰਗਲੀਆਂ ਜੋੜ ਕੇ ਸਾਰਥਕ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢਦਾ ਹੈ।

ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਕਿ ਰਾਗ ਆਤਮਕਤਾ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੀਰੀ ਗੁਣ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਰਾਗ ਆਤਮਕਤਾ ਨੂੰ ਉਪਜਾਉਣ ਲਈ ਛੰਦਾ ਬੰਦੀ ਦੇ ਗਿਣ ਤਾਰੇ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵੀ ਦੀ ਸੋਚ ਛੰਦਾ ਬੰਦੀ ਦੀ ਵਲਗਣ ਵਿਚ ਸੁਕੜ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਨਾਦ ਹੀ ਮਨ ਦੀ ਰੂਕ ਦਾ ਗੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦਾ ਸੀ। ਅਜੋਕੇ ਯੁਗ ਵਿਚ ਬੋਧਿਕਤਾ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਤਰਕ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਇਕ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ। ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਲੈਅ ਬਧਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਸਹਿਜ ਭਾਵੀ ਬੇਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬੇਲ ਪੱਛਮੀ ਰਾਗ ਦੀ ਸਵਰ ਲਿਪੀ ਵਾਂਗ (ਪੰਨਾ 11 ਤੇ)

ਸ: ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਦੂਸਰਾ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਐਤਵਾਰ, 19 ਜੂਨ, 1983 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ

2 ਵਜੇ

Vincent Massey Auditorium Corner of 8th St. & 8th Ave, NEW WESTMINSTER

ਉਸਦੇ ਕੱਪੜੇ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਸ਼ਾਇਦ ਕੰਮ ਕਾਰ ਦੀ ਰੋਖਾ ਵਿਧ ਮਾਤਾ ਨੇ ਇਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ ਹੋਣੀ। ਨੇੜੇ ਆ ਕੇ ਉਸਨੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਕਾਗਜ਼ ਮੇਰੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਬੋਲੀ, “ਭਾਈ ਇਹ ਚੁਆਕਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਪ ਨੇ ਮੀਤੇ ਨੂੰ ਕਹੀਂ ਬਈ ਇਸੇ ਨਾਪ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਭੇਜਿਆ ਕਰੋ, ਅੱਗੇ ਜਿਹੜੇ ਭੇਜੇ ਸੀ ਤੰਗ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਣੇ ਪਏ” ਮੈਂ ਕਾਗਜ਼ ਫੜ ਲਿਆ। ਬਾਰ ਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਬਾਪ

ਸੁਖਿੰਦਰ ਦਾ ਪੰਨਾ : ਪੌਣ ਦਸਤਕ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ

(ਹਰ ਮਹੀਨੇ 15 ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਪਰਚੇ ਦਾ ਸਥਾਈ ਕਾਲਮ)

ਗਵੇਂਡੋਲਿਨ ਮੈਕੀਉਨ ਇਕ ਜੰਗਲੀ ਫੁਲ

(ਟਰਾਂਟੋ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਗਵੇਂਡੋਲਿਨ ਮੈਕੀਉਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਬਣਾ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਸੱਠਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਉਭਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਮਾਰਗਰੇਟ ਐਟਵੁੱਡ, ਜਾਰਜ ਬੇਵਰਿਗ, ਅਲ ਪਰਡੀ, ਮਾਈਕਲ ਆਨਡਾਟਜੇ ਨਾਲ ਗਵੇਂਡੋਲਿਨ ਦਾ ਨਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਵੇਂਡੋਲਿਨ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਤੌਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ 'ਯਥਾਰਥਵਾਦ' ਅਤੇ 'ਮਿਥ' ਕਦਮ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤੁਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਯਥਾਰਥ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨਵਾਂ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਜਾਗਦਾ ਮਿਥ ਘੜਨ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ 'ਰਾਮ ਮਈਗੀਅਲ' ਹੈ।

ਗਵੇਂਡੋਲਿਨ ਹੁਣ ਤਕ ਕਈ ਪੰਜ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਛਾਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਚਰਚਿਤ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹਨ : 'ਦੀ ਰਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫਾਇਰ' (1963) 'ਏ ਬਰੈਕਫਾਸਟ ਫਾਰ ਬਾਰਬੇਰੀਏਨਜ਼' (1966), 'ਦੀ ਸ਼ੈਡ ਮੇਕਰ' (1969) ਅਤੇ 'ਦੀ ਆਰਮੀਜ਼ ਆਫ ਦੀ ਮੂਨ' (1972)।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵਿਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਸੰਨ 1969 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਦੀ ਸ਼ੈਡ ਮੇਕਰ' ਲਈ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ ਸੀ।

—ਸੁਖਿੰਦਰ

ਸਾਡੇ ਲਈ ਸੀ ਮੌਤ ਯਕੀਨੀ ਆਪਣੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਨਣਾ ਕਿਉਂਚਿਤ ਇਹ ਸਨ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਾਲੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਉਲੀਕੇ ਹੋਏ

ਇਕ ਜਾਨਵਰ ਮੇਰੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਖੜਾ ਸੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸੱਜੇ, ਇਕ ਨਿੱਘਾ ਸਾਹ ਲੈਂਦਾ ਜੀਵਤ ਭੂਤ ਖੜਾ ਹੈ

ਜੋ ਆਖ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਚੇਤੇ ਰੱਖੀ ਇਹ ਖਤ ਤੇਰੇ ਸਾੜਨ ਲਈ ਸੀ ਬਣਿਆ, ਕਿਉਂਚਿਤ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤੇਰੇ ਹੱਥੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਵਿਚ ਹੀ, ਕਿਉਂਚਿਤ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਸੋਧ ਅੱਗ ਦਾ ਇਤਜ਼ਾਰ ਹੈ— ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਏਦਾਂ ਹੀ ਮੰਨ ਲੈ ਕਿ ਉਸ ਨਿੱਘੇ ਭੂਤ ਨੇ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਖੜਾ ਸੀ ਮੇਰੇ ਖੂਨ 'ਚ ਇਕ ਛਿੱਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਸੀ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਦੋਂ ਇਕ ਮਿਥੀਕਲ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚੋਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਸਨ ਚੱਲੀਆਂ, ਤੇ ਸਮਿਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਸੀ ਹੋਇਆ

ਮੈਂ ਰੰਗੀ ਗਈ ਹਾਂ

ਮੈਂ ਪ੍ਰਭਾਤ ਦੇ ਰੰਗਾਂ 'ਚ ਰੰਗੀ ਗਈ ਹਾਂ

ਮੇਰਾ ਸਥਾਨ ਏਥੇ ਨਹੀਂ
ਏਕਮ ਦੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ 'ਚ ਹੈ

ਮੇਰਾ ਸਥਾਨ ਏਥੇ ਨਹੀਂ
ਸੂਰਜ ਦੀ ਗਰਦਸ਼ 'ਚ ਹੈ

ਓ ਮੇਰੇ ਮਾਲਕਾ, ਕੀ ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ
ਭੁੱਖੇ ਬਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈ ਸਕਾਂਗੀ
ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਸਕਾਂ
ਤੇ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਸਕਾਂ ?

ਓਹ ਪਹਾੜਾਂ ਦਿਆ ਮਾਲਕਾ
ਤੂੰ ਉਦੋਂ ਕਿਥੇ ਸੋਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਲੋੜ ਸੀ ?

ਮੈਂ ਚਾਂਦੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੀ ਗਈ ਹਾਂ
ਮੈਨੂੰ ਸੋਨੇ ਰੰਗੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਸਭ ਬ੍ਰਿਖ ਵਿਚ ਗਏ ਹਨ । ਤੇ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਜਿਸਮ ਵੀ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਮਰ ਗਏ
ਮੈਂ ਸਭ ਰੁੱਖ ਤੇ ਪਹਾੜ ਖ਼ੀਦ ਲਾਂਗੀ

ਪਰ ਉਦੋਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਣਗੇ
(ਫਪ ਰਹੀ ਪੁਸਤਕ 'ਪੌਣ ਦਸਤਕ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ' ਵਿਚੋਂ)

ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ : ਨਿੱਝਰਾਂ

ਪਿਛ ਨਿੱਝਰਾਂ ਵਿਚ 10 ਅਪਰੈਲ 1983 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਨਿੱਝਰਾਂ (ਜਲੰਧਰ) ਵਲੋਂ "ਕਲਮਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ" ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੋ. ਪਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 1970 ਤੋਂ 1982 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਤੌਰ ਬਾਰੇ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੂਈ ਤੇ ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰੋ. ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ, ਉਲਵਤ ਬਾਜਵਾ, ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਸਹਿਰਾਈ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੂਈ, ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਤੇ ਕਰਨੈਲ ਨਿੱਝਰ ਨੇ ਇਸ ਪਰਚੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ। ਸਾਰੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਕਿ ਪਰਚਾ ਬੜੀ ਲਗਨ, ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਪੱਖ ਪਾਤ ਤੋਂ ਉਚਾ ਉੱਠ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

'ਅੱਕ ਦੇ ਫੁੱਲ' ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਭੁੱਕਲ, 'ਚੁੱਪ ਦੇ ਬੰਜਰ' ਲੇਖਕ ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ, ਦਾਇਰੇ (ਨਾਵਲ) ਕੁਲਬੀਰ ਬਡੇਸਰੋਂ ਤੇ 'ਅਣਗੌਲੇ ਬੇਲ' ਲੇਖਕ ਚੰਨ ਮੋਮੀ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨੇ ਰਲੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਡਾ. ਜਗਤਾਰ, ਦੇਵਿੰਦਰ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਸਹਿਰਾਈ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਮਹਿੰਦਰ ਭੱਟੀ, ਰਣਜੀਤ ਮਹਿਰਮ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ, ਆਰਿਫ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰੀ, ਰਾਇ ਚੰਦ, ਪ੍ਰੋ. ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ, ਮਨਜੀਤ ਕਾਦਰ, ਡੀ. ਆਰ. ਪਵਨ, ਚੰਨ ਮੋਮੀ, ਦੇਵਿੰਦਰ ਜੋਸ਼, ਉਲਵਤ ਬਾਜਵਾ, ਲਖਕਰ ਲੱਧੜ, ਗੁਰਚਰਨ ਲਾਲ ਪ੍ਰੀਤ, ਫਤਿਹਜੀਤ, ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਨੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਕੰਵਰ ਇਮਤਿਆਜ਼, ਰਾਮ ਆਸਰਾ, ਹਰਮਲਾਲ ਉੱਗਰੀ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬੰਨੂਆਣਾ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਜਿੰਦਰ, ਕਾਮਰੇਡ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਪੰਡੀ, ਕੁਲਬੀਰ ਬਡੇਸਰੋਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰਪੁਰੀ, ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਸ਼ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਆਖਰ ਵਿਚ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪੰਨਾਵਾ ਕੀਤਾ।

—ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਵੀ ਲਮਹਾ ਫ਼ਰਸ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ.

—ਸ਼ਸਿੰਦਰ

ਮਨੁੱਖ ਆਪ ਜਿੰਨਾ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸਦਾ ਹੰਕਾਰ ਓਨਾ ਹੀ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ.

—ਰੋਮਾਂ ਰੋਡਾ

ਰੂਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਲਾ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ—ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ ਦੇ ਸੂਬਾ ਉਲਥੋਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 21 ਮਈ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ ਰਾਵਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਰੂਸ ਮਿੱਤਰਤਾ ਸੰਸਥਿਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕਾਮਰੇਡ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਲਚਰਲ ਮੇਲਾ ਇਕ ਸਪਤਾਹ ਚਲੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਸੋਵੀਅਤ ਮਿੱਤਰਤਾ ਸੰਸਥਿਟੀ ਦੇ 200 ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਇਕ ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਲਥੋਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਾਸ਼ਕੰਦ, ਸਮਰਕੰਦ ਅਤੇ ਫਰਗਾਨਾ ਆਦਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਵੀ ਕਰੇਗਾ।

(ਪੰਨਾ 10 ਤੋਂ ਛਾਕੀ)

ਉਥਾਨ ਪਤਨ ਚੜ੍ਹਾਅ ਲਗਾਅ, ਅੰਤਰਾ ਤੇ ਟੇਕ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਓਹ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਮਨ ਬਚਨੀ ਦੀ ਥਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਬੋਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਈਮਾਨਦਾਰਾਨਾ ਯਤਨ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਗੀਤਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਬੌਧਿਕ ਕਵੀ ਵਧੇਰੇ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਬੌਧਿਕਤਾ ਕੋਈ ਗੁੜ੍ਹ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਸਧਾਰਨ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਚਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਨੁਹਾਰ ਰਖਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੱਥਾ ਇਕ ਸਾਰਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨੁਹਾਰ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਹੈ ਆਪਣੀ ਸੈਨਿਤ ਹੈ ਆਪਣਾ ਅੱਖ ਮੁੱਟਕਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਣਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਨਿਖੜਵਾਂ ਵਿਅਕਤਿਤਵ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਰਵਾਸੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਦੇਸ ਵਾਸੀ, ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਪੁਣੇ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀਪੁਣਾ ਮਾਰਕੋ ਪੋਲੋ ਹਿਊਨਸਾਂਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉਤਰੀ ਜਾਂ ਦੱਖਣੀ ਧਰੁ ਦੇ ਮੁਹਿੰਮ ਬਾਜ਼ ਦਾ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹਰ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬਾਲ ਗੋਬ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹੋਇਆ ਯਾਦ ਦੇ ਪਟਾਰੇ ਵਿਚ ਸਾਂਭਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਫਰ ਨਾਮੇ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਅਜੋਕੀਆਂ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀਆਂ ਵਾਂਗ। ਪਰ ਅਜੋਕਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਤਾਂ ਪੰਡੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ, ਜੇਟ ਪਲੇਨਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਵਿਚ ਦੀ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਉਲੰਘ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ, ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ, ਪੁਸ਼ਾਕ ਪਹਿਰਾਵਾ, ਟਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਟੋਕੀਓ ਤੱਕ ਹਾਰੀ ਸਾਰੀ ਦਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲੋਚਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਚਾ ਅੰਤਰੀਵ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜੀਵਕ (Biological) ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਆਪਣੀ ਪਿਤਰ ਭੂਮੀ ਦਾ ਮੋਹ ਅਤੇ ਦੋਸਤੀ ਜਾਂ ਵੇਰ ਆਦਿ ਕਾਲੀਨ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਇਸ ਰਾਏ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਵਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਦੂਸਰੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਵੀ ਇਕਲਾਪੇ ਦੀ ਕਾਲ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਪਿਤਰ ਭੂਮੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣਾ ਸਮੁੱਚਾ ਪੰਜਾਬ ਹੈ, ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਕਲਪਣਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਧਾਰਨ ਕਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਨ ਲਗਦਾ ਤੇ ਉਮੀਦਾਂ ਵਸ ਸਿਰ ਹੀ ਮਾਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਪਰ ਮਿੱਤਰ ਰਾਸ਼ਾ ਨੇ ਕਰਤੀ ਘਾਲਣਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਨੱਥ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤਿਤਵ ਦੇ ਨਿਰੋਧੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਉਘੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਬੇ-ਮਿਸਾਲ ਸਫਲਤਾ ਹੈ।

SAVE!

You are cordially invited to...

AMBIKA

SAVE!

Grand Anniv

<div>Almond</div> <div>\$6.99</div> <div>ਬਦਾਮ</div> <div>1800 G</div> <div>[4 LB.]</div>	<div>Farin Atta Flour</div> <div>\$3.95</div> <div>10 KG. BAG</div> <div>ਆਟਾ</div>	<div>Robinhood</div> <div>All Purpose Maida</div> <div>\$5.69</div> <div>[Yellow Bag] 10 KG.</div> <div>ਰੋਬਿਨਹੁਡ</div>	
<div>Goar (By the Bhille)</div> <div>Jaggary</div> <div>Brown Sugar</div> <div>FROM INDIA</div> <div>59c lb.</div> <div>ਬਰਾਓਨ ਸ਼ਗਰ</div>	<div>Shona Saag</div> <div>2 TIN FOR</div> <div>99c</div> <div>ਸ਼ੋਹਣਾ ਸਾਗ</div>	<div>Panch Ranga Achar</div> <div>750 MG.</div> <div>\$1.49</div> <div>ਪਚਰੰਗਾ ਅਚਾਰ</div>	
<div>ਅੰਬ ਦੀ ਚਟਣੀ</div> <div>Mango Pulp</div> <div>800 GM. TIN</div> <div>\$1.49</div>	<div>Chilli Pawder</div> <div>99c lb.</div> <div>ਚਿਲੀ ਪਾਊਡਰ</div>	<div>Haldi</div> <div>99c lb.</div> <div>ਹਲਦੀ</div>	<div>Whole Dhaniya</div> <div>99c lb.</div> <div>ਸਾਬਤ ਧਨੀਆ</div>
<div>Corn Mutton</div> <div>\$1.89</div> <div>TIN</div> <div>ਕੋਰਨ ਮਟਨ</div> <div>Goat Meat</div> <div>\$2.89 lb.</div> <div>ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਮੀਟ</div>	<div>MEAT DEPARTMENT</div>		<div>Chicken Legs</div> <div>99c lb.</div> <div>ਮੁਰਗੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ</div>
	<div>Lamb Chop</div> <div>\$1.47 lb.</div> <div>ਲੈਂਬ ਚੌਪ</div>	<div>Chicken Fryer</div> <div>99c lb.</div> <div>ਫਰਾਈ ਚਿਕਨ</div>	

VEGETABLES ARRIVE FROM
FIJI EVERY SATURDAY

FOODS

SAVE!

rsary Sale

For your 649 LOTTO CENTRE

BUY NOW AND SAVE!

Red Lentils 29c lb. ਲਾਲ ਮਸਰ	Split Peas 19c lb. ਸਪਲਿਟ ਪੀਜ਼	BEANS Tooar Dal oily 79c lb. ਬੀਨਸ	Black Chana 49c lb. ਕਾਲੇ ਛੋਲੇ
Long Grain Rice 50 LB. OR 20 KG. \$12.49 ਲੌਂਗ ਗਰੇਨ ਚਾਵਲ	Basmati Rice 69c lb ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ	RICE Parboil Rice 25LB. OR 10 KG. \$10.89 ਪਰਬੋਇਲ ਚਾਵਲ	SUGAR BEST PRICE IN TOWN ਖੰਡ
Vegetable Oil \$2.99 ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਆਇਲ	VEGETABLE OIL Vegetable oil 16 LIT. \$14.89 ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਆਇਲ	Safflo 3 LIT \$4.49 ਸੇਫਲੋ	Mazzola 3 LIT. \$5.39 ਮਜ਼ੋਲਾ

WE RESERVE RIGHT TO LIMIT QUANTITY

PRICES EFFECTIVE FROM JUNE30 TO JULY 10 OR WHILE STOCKS LAST.

PRICES SUBJECT TO CHANGE

Cash & Carry - No Cheques

Large varieties of fresh vegetables/fruits from Fiji

"SEEING IS BELIEVING"

5125 Victoria Drive, Vancouver

PHONE: 327—0295

GURU GRANTH SAHIB IN THE LAW COURTS A Way Out Of The Difficulty

(ਨੋਟ — ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਨਾ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਬਣੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸ. ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ (ਮੈਨੀਟੋਬਾ) ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਸੀਂ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪੁਚਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਗੱਲੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਸੱਜਣ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਵੇ 'ਕੋਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਪੰਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਸਦਾ ਖੁਲ੍ਹੇ ਹਨ — ਸ਼੍ਰੀਦਾਸਕ)

Harchand Singh (Manitoba)

We appreciate the noble efforts that are being made by the Akali Singh Sikh Society of Vancouver, in getting the Guru Granth Sahib (the Sikh scripture in Punjabi script) out of the law court/courts of British Columbia. While the stand taken by the Sikh Society is perfectly justified and has got the backing of the general body of Sikhs, its full significance is hardly understood by the non-Sikhs, especially the Christian majority of this country.

We must start with Sikh perception of the people of different religions and their scriptures. Guru Gobind Singh, the tenth spiritual teacher of the Sikhs, tells us: "The Hindu temple and the Muslim mosque differ only in name; the Hindu Puranas and the Muslim Quran are in essence the same." The Sikhs believe, that viewed without the blinkers of prejudice, the Torah, the New Testament, the Zend-Avesta, the Quran, the Gita and the Granth Sahib, have essentially the same message to convey to mankind. 'Love for the Creator and purity of human conduct', have been stressed as the essential ingredients of religion by all the great scriptures of the world. If that is so, then, wherein lies the difference between the Granth Sahib and the other world scriptures? Why do the Sikhs object to their scripture being kept in the court when Christians and followers of Judaism have not such complaints to offer when copies of New Testament and Old Testament are placed in the court rooms?

Guru Granth Vs. Other Scriptures

There is one basic difference between Granth Sahib and scriptures of other faiths. Before the physical death of Guru Gobind Singh, the tenth spiritual teacher of Sikhs, the Sikh scriptures was known as 'Granth Sahib' (Literally the holy book). However, in September 1708, at the time he left for his heavenly abode, Guru Gobind Singh, infused his spirit in the Granth Sahib and decreed his followers to take this scripture at par with him. From that day on, the Granth Sahib, which previously had been a mere book, became the embodiment of Guru's living spirit. Also, from the same day, it came to be known as 'Guru Granth Sahib'.

The fundamental difference that separates the Sikh scripture from other scriptures is that, it is not merely a book. It is the Guru, the living preceptor of the Sikh people. For the Sikh people, it has the same meaning, the same status, as that of Guru Gobind Singh, or that of Guru Nanak, the founder of Sikh faith. The Sikhs now show the same veneration to Guru Granth Sahib as they would have shown to Guru Nanak Dev or to Guru Gobind Singh, if they were physically present among them to-day. It is this unique position of Guru Granth Sahib that marks the difference between the attitude of Sikhs toward it and those of people of other faiths toward their scriptures.

The Christians, the Jews, all hold high regard for their religious books, but the Christians do not accord the status of Jesus Christ to the New Testament, not do the Jews accord the status of their prophets to the Old Testament.

The distinctive Sikh belief as regards their scriptures is demonstrated in their behaviour in many ways which has no parallel among the followers of other faiths. Some of the salient features of Sikh behaviour toward the Guru Granth Sahib are as follows.

1. As Jesus was called the king by the Christian, so was Guru Gobind Singh in his own times was known as the true spiritual king among his followers. At present the New Testament is not called the king, whereas, the Guru Granth Sahib is known as the true king of Sikh people. For this

ਚਰਚਾ

reason he is treated with utmost respect. He is seated on a comfortable bed and placed under a well-decorated canopy.

2. As Granth Sahib is a living Guru, like a living being, he is dressed in clean and handsome clothes.

3. By way of obeisance, the Sikhs bow their heads before Guru Granth as they once used to do before Guru Nanak and Guru Gobind Singh.

4. As he is a living being, the devout Sikhs, at least twice daily, once in the early morning and once before going to bed, attend to their Guru. This is done by reading at least one hymn from the holy scripture. This act of reading from the scriptures is demand as holding a discourse with their living Guru.

5. The Sikhs do not carry the Guru Granth Sahib in their hands, pockets or bags, just as they can carry any other objects. The act of carrying the Granth in their hands, pockets or bags, is considered as an act of highest blasphemy. When the Guru has to be moved from one room to another, he must be reverently placed on the head of a person.

6. When there is a need the above facts that no other world scripture is treated in such a reverent manner as does the Guru Granth Sahib. This is so because for the Sikhs, the Guru Granth is a living spiritual being not just a book containing a message of religious significance.

The Sikh ethos cannot tolerate to see their Guru shut up in a court room for the simple reason that there he is deprived of the due reverence he is supposed to receive from his devotees. In addition, he may be subject to a act of irreverence, though done inadvertently, by those who work in his vicinity. For the Sikhs, the idea of Guru Granth being placed in a court room is like the idea of Guru Nanak or Guru Govind Singh being confined to a prison cell.

The Way out of Predicament

The writer sees an easy way out of this unfortunate situation. Instead of placing the Granth Sahib in Punjabi script in the courts, a copy of the same in English version be placed there. It should be acceptable to the Sikhs because the Sikh scripture, in English does not enjoy the status of a GURU or living preceptor. Unlike its Punjabi counterpart, the English version of the Sikh holy book does not require to be put under a canopy, it does not require to be seated on a special bed, it does not require to be dressed in silken clothes, it does not require to be attended twice daily, and it does not require from the Sikhs that they pay their obedience to it.

The court authorities will readily accept this proposal. For all they want with them is the scripture of the Sikhs and not their living preceptor. The authorities cannot insist that the Sikh scripture with them must of necessity be in the language it was originally written. For, if they do so, then they also have to demand from the Jews and the Christians that the Old Testament and the new Testament which are currently being used in the courts must also be in Hebrew and Greek language respectively.

Happily, we have at present available with us the English version of the Sikh scripture translated by

BAINS

REFRIGERATION & APPLIANCES

Qualified and Dependable
Repairs to almost All
Makes

- Fridges ● Freezers
- Electric Stoves
- Clothes Dryers & Washers

Sukhchain S. Bains
Ph.: 879-0126

1773 East 28th. Ave.
Vancouver, B.C. V5N 2X5

Dr Gopal Singh. We should substitute the English copies thereof, which now are maintained in courts the Punjabi copies of the Sikh scripture. The presence of English copy of the Sikh scripture in the courts will have one significant advantage. The judges and other court officials may have the opportunity of exposure to the great message of the Sikh spiritual preceptors.

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਰੀਲੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਵਿਰੁਧ ਵਾਵੇਲਾ ਕਿਉਂ?

ਜੇ ਵਾਵੇਲਾ ਸ: ਨਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ. ਆਰ. ਓ. ਵਿਰੁਧ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਉਸਨੂੰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਉਛਾਲਣ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਪੁਛੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ: ਨਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਗੁੱਝੇ ਸੰਚਾਲਕ ਸਰੋਪਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸ: ਨਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਦ ਉਸ ਥਾਂ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵਾਸਤਾ ਦੇਕੇ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵਰਤ ਕੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਰੋਧੀ ਪਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਰੋਪਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਤਿਲਮਿਲਾ ਕੇ ਸ: ਨਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁਧ ਭੰਡੀ ਪਰਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ।

ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਗੁੱਝੇ ਸੰਚਾਲਕ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ, ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਤਰੇਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਸੂਤਰ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ: ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਭੀਤਾ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਖਤ ਵਿਚ ਸ: ਨਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਤੱਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਏਸੇ ਕਾਰਨ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 'ਜੇ ਕਰ ਇਥੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਵਸਦੇ ਹਨ ਜੋ ਈਰਖਾ ਦੇ ਪਾਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਕੋਈ ਇਖਲਾਕੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।'

■ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਘਰ ਜਲ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਹਰਜਾਨਾ ਮੰਗਿਆ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੈਸੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ, ਉਸਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਘਰ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ।
'ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਨਿਯਮ ਹਨ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਬੀਮਾ ਦਾ ਵੀ ਬੀਮਾ ਕਰ ਦਿਓ।' ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਐਕਸੀਡੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦੇ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ
ਕੇਸਾਂ ਲਈ

ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਂਝ ਅਤੇ ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

(ਦੁਸਾਂਝ ਐਂਡ ਪਿਰਾਨੀ) ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

327-6381

#202-5887 ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਡਰਾਈਵ, ਵੈਨਕੂਵਰ

ਸ਼ਾਟ ਕਾਰਨਰ ਦਾ ਧਨੀ

ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤਿੰਨ ਉਲੰਪਿਕਸ ਦੇ ਹਾਕੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਖੇਡਿਆ। ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਗੋਲ ਕੀਤੇ। 'ਬੰਕਾਕ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੇ ਉਹਨੂੰ 'ਸ਼ਾਟ ਕਾਰਨਰ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ' ਕਿਹਾ। ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ ਦੇ ਅਖਬਾਰ 'ਈਵਨਿੰਗ ਪੋਸਟ' ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ, "ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਿਟ ਰੈਕੌਰਡ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਖਤਰੇ 'ਚ ਪਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਰਦੇ ਗੋਲ ਗੋਲ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦਾ ਬੰਬ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਤਕੜਾ ਹਥਿਆਰ।" ਉਹਨੇ ਅੰਟਾਰਕਟਿਕ ਗੋਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਹਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਬੇਹਿਸਾਬਾ ਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਲੋਕ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ, "ਤੂੰ ਏਨੀ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਹਿਟ ਕਿਵੇਂ ਲਾਉਂਦੇ?"

ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਜੇ ਆਖੇ ਤਾਂ ਲਾ ਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿੰਨਾ।"

ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਗਰਾਈਂ ਹੈ, ਨਨਕਾਣੇ ਦਾ ਜੰਮਪਲ। ਅਠਾਈਆਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਐਤਕੀਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਘਰ ਵੇਖ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਨਕਦਰ ਦੇ ਜੁਲਾਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਦਾ ਸਕੂਲ ਬੇਰੋਟਕ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਟੁਟ ਗਏ ਉਥੇ ਲੋਕੜ ਦੀਆਂ ਫਟੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਗਰਾਉਂਡਾਂ ਸੁੰਨੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬਾਗ਼ ਵਰਾਨ ਉਹਨੇ ਉਹ ਹੱਟੀ ਵੀ ਵੇਖੀ ਜੀਹਦੇ 'ਚੋਂ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਚੁਰਾਉਣ ਬਦਲੇ ਸਕੂਲੇ ਕੁੱਟ ਖਾਧੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਉਹ ਫੁਟਬਾਲ ਖੇਡਿਆ। ਉਥੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਕੂਲ ਮਾਸਟਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਬੜਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨਾਂ ਆ ਕੇ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗਾ। ਉਹਦੀ ਉਮਰ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਕੁਲ ਇਕ ਸੌ ਵੀਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦਸ ਹਾਕੀ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਨਿਕਲੇ। ਗਿਆਰਵਾਂ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਗ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੁਲ-ਬੈਕ ਦੀ ਥਾਂ ਖੜ੍ਹਾਮ ਲਿਆ। ਫੁਲ-ਬੈਕ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਜੰਮਿਆ ਕਿ 1958 ਤੋਂ 68 ਤੱਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1955 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੀ ਕਪਤਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਵੀ ਵਜ਼ੀਏ ਲੈਂਦਾ ਰਿਹਾ। 1956 ਵਿਚ ਐਮ. ਐਸ. ਸੀ. ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਪੁਲਸ ਵਿਚ ਬਾਣੇਦਾਰ ਲਗ ਗਿਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਖੇਡਣ ਲੱਗਾ।

1958 ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਕੀਨੀਆ, ਯੂਗੰਡਾ, ਤਨਜ਼ਾਨੀਆ ਤੇ ਜੰਜੀਬਾਰ ਵਿਚ ਮੈਚ ਖੇਡੇ। 1960 ਵਿਚ ਰੋਮ ਦਾ ਉਲੰਪਿਕ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਖੇਡਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਡੈਨਮਾਰਕ ਤੇ ਹਾਲੈਂਡ ਵਿਰੁਧ ਹੇਟ ਟਿਰਕ (ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਗੋਲ) ਮਾਰਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਿਛੋਂ ਉਹਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ

ਖੇਡ ਦਰਪਣ

ਵੱਡਾ ਤਕੜਾ ਫੁਲ-ਬੈਕ ਖਿਡਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੇ ਕੁਲ ਗੋਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਧੋਂ ਬਹੁਤੇ ਉਹਦੀ ਹਾਕੀ ਨਾਲ ਹੋਏ।

1961 ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਇਥੇ ਅੰਤਮ ਮੈਚ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਰਮਨੀ ਸਿਰ ਗੋਲ ਕਰਕੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਜਿਤਿਆ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੇ ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ ਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। 1962 ਦੀਆਂ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਜਕਾਰਤਾ ਖੇਡਿਆ ਤੇ ਚੰਗਾ ਜਸ ਖੱਟਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਅਫਸਰੀ ਮਾਤਹਿਤੀ ਦੀ ਖਟਪਟੀ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਸ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਹਾਕੀ ਦੇ ਕਰਤਿਆਂ ਧਰਤਿਆਂ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਨਾ ਪਾਇਆ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲਾ ਪਿਆ, ਕੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਮਾੜਾ ਹੋ ਗਿਆ? ਪਰ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੇਡ ਨਾ ਛੱਡੀ ਤੇ ਦੇਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਟੀਮ ਜਿਤਣ ਲੱਗੀ।

ਫਿਰ ਟੋਕੀਓ ਦੀਆਂ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਆਈਆਂ ਭਾਰਤ ਕੋਲੋਂ ਹਾਕੀ ਵਿਚ ਉਲੰਪਿਕ ਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਖੁੱਸੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁੜ ਟੀਮ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਅੰਤਮ ਮੈਚ ਉਲੰਪਿਕ ਜੇਤੂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਪਿਆ। ਉਹਨੇ ਦਿਨੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੁਹਲ ਖੇਡ ਖੇਡਦੇ ਹਨ, ਕੁੜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਤਣ ਦਾ ਕੀ ਹੈ? ਉਹ ਖੁਦ ਮਾਰਧਾੜ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਤਕੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਟਕਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਹੋ ਗੱਲ ਹੋਈ। ਮੈਚ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਹਾਕੀਆਂ ਚੱਲ ਗਈਆਂ। ਜਪਾਨ ਦੇ ਅਖਬਾਰ 'ਯਮੇਰੀ' ਨੇ ਤਸਵੀਰ ਛਾਪੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਾਕੀ ਉਘਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਗੱਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹਾਕੀ ਅੜਾ ਕੇ ਉਹਦੀਆਂ ਰਗਾਂ 'ਚ ਹੱਥ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੈਚ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਹਲ ਖੇਡ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।

ਇਹ ਮੈਚ ਭਾਰਤ ਇਕ ਗੋਲ ਉਤੇ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਤੇ ਮੁੜ ਉਲੰਪਿਕ ਜੇਤੂ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੇ ਕੁਲ ਬਾਈ ਗੋਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗਿਆਰਾਂ ਗੋਲ ਇਕੱਲੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਗੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਗਿਣਿਆ।

1966 ਵਿਚ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਬੰਕਾਕ ਹੋਈਆਂ। ਉਥੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟੋਕੀਓ ਤੇ ਰੋਮ ਵਾਂਗ ਬਹੁਤੇ ਗੋਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਪਰ ਜਿੱਤ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹੋਈ। 1967 ਵਿਚ ਉਹਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦਾ ਕਪਤਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਟੀਮ ਬਾਹਰੋਂ ਆਈਆਂ ਪੂਰਬੀ ਜਰਮਨੀ ਤੇ ਹਾਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਮੈਡਰਿਡ ਦਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਜਿਤੀ। 1968 ਵਿਚ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਮੈਕਸੀਕੋ ਹੋਈਆਂ। ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਪਤਾਨੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਪੰਜ ਮੈਚ ਜਿਤੀ ਤੇ ਦੋ ਹਾਕੀ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਟੀਮ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਰਹੀ। ਇਥੇ ਵੀ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹੁਤੇ ਗੋਲ ਕੀਤੇ।

ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹਿਸਾਰ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਸਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਉਤੇ ਦਸਖਤ ਕਰਦਾ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਇਹ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬੜਾ ਕੁੱਤਾ। ਮਤ ਮਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ। ਡਰਦੇ ਰਹਿੰਦਾ ਪਈ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਾ ਹੋ ਜੇ ਮਤਾਂ ਅੰਦਰ ਹੋਈਏ।"

ਐਤਕੀਂ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣੇ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਇਹ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਡਿਸਿਪਲਿਨ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਬੜਾ ਕੁੱਤਾ ਹੈ। ਖੇਡਾਂ ਤਾਂ ਬੜੀਆਂ ਕਰਵਾ ਲਈਏ ਪਰ ਹੁਣ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਉਹ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਗਨ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਗਨ ਇਕ ਐਸੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਤੋਂ ਘੋਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ।"

ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਖੇਡ-ਲਗਨ ਤੋਂ ਉਹ ਡਾਢਾ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ। ਮਿਹਨਤ ਬਿਨਾਂ ਖੇਡ ਵਿਚ ਮਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਰੀਰ ਵੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੈਂਪ

'ਚ ਜਾਣਾ ਅਨਿਸਚਤ

ਰਾਜ ਤੇ ਉਧਮ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਅਧੀਨ ਕਦੇ
ਗਏ — ਰਾਣਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ— 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਖਿਡਾਰੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਹਾਕੀ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਭੈੜੇ ਤੇ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਪੰਜਾਬ ਹਾਕੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪ ਪਰਕਾਨ ਦੇ. ਐਸ. ਰਾਣਾ ਨੇ ਕਹੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਰਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਐਲਾਨੀਆ ਸਰਦਾਰੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਕੌਮੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਜਿਤਕੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਤੇ ਉਲੰਪੀਅਨ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਤੇ ਜਨੀਅਰ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਾਹਰ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਉਸਦੇ ਹੋਠਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ, ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਯੋਜਨਾ ਸੀ।

ਐਡਮੰਟਨ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ੀ

ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ 'ਚ ਸਮੀਰ ਵੀ

ਸ਼ਾਮਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ— ਕੌਮੀ ਰਾਈਫਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਐਡਮੰਟਨ ਵਿਚ 19 ਜੂਨ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੰਸਾਰ ਟਰੇਪ ਐਂਡ ਸਕੀਟ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਜੂਨੀਅਰ ਟਰੇਪ ਸ਼ੂਟਰ ਸਮੀਰ ਬਾਪਰ ਵੀ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮੀਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਨਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪੀ. ਐਸ. ਸੋਢੀ ਉਤੇ ਅਧਾਰਤ ਟੀਮ ਐਡਮੰਟਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਲੋੜ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਲਈ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਪੜੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ :

H.S. D. c/o CANADA DARPAN
P.O.Box 67344 STN 'O'
Vancouver, B.C. V5W 3T1

ਨਸ਼ੇ ਪਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਤੇ ਸੰਭਾਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤ ਵੀ ਨੱਥਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਤਨ ਮਨ ਦੇ ਬਕੇਵੇਂ ਦਾ ਕਸ਼ਟ ਵੀ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਟੇ ਪੋਚ ਕੇ ਸ਼ੁਕੀਨੀਆਂ ਨਾ ਛੱਡਣੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਅੱਧ ਮੱਟੋਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜੁਆਨੀ ਗੁਆ ਬਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦ ਰੁਸਤਮ ਬਣਨਾ ਤੇ ਤੀੜ ਚੜ੍ਹਤ 'ਚ ਤਗਣਾ? ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਹੀ ਹੁੰਦਾ-ਹੋਲ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਖੇਡ ਖੇਡ ਕੇ ਉਂਗਲਾਂ ਮੋਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫੜੀ ਕਲਮ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸੱਜਦੀ ਪਰ ਹੱਥ ਦੀ ਬਰਕਤ ਦਾ ਲੇਖਾ ਨਹੀਂ। ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਦਾ ਸਰੀਰ ਨੀਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦੌੜਨਾ, ਵਜ਼ਨ ਚੁੱਕਣਾ ਤੇ ਖੇਡਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ। ਸਰੀਰ ਦੀ ਬਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਖੇਡਣ ਦੇ ਚਾਅ ਦੀ ਨਹੀਂ।

ਇਕ ਹੋਰ ਨਿਰੰਕਾਰੀ - ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) — ਇਥੋਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਟਾਂਗਰਾ ਵਿਖੇ ਸਕੂਲ ਟੀਚਰ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਥਾਂ ਹੀ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ 1.30 ਵਜੇ ਸਕੂਲੋਂ ਵੱਟੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਮੁਚਲ ਨੂੰ ਸਾਈਕਲ ਉਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਦਸਾ ਜੀ. ਟੀ. ਰੋਡ ਉਤੇ ਇਕ ਭੱਠੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰਿਆ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੇਰ ਬਾਦ ਪੁੱਛ ਕੇ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਲਈ ਚੁਕ ਲਈ।

ਕਾਤਲ ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਦੋ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ ਗਰੋਹ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਨਿਮਕ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰਾਂ ਨੇ ਪਸ਼ਤਲਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਚਾਵਲ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾ ਕੇ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੈ।

15 ਮਈ ਵਾਲੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਵਿਚ ਰੋਡਰੀ ਨੇ ਜੈੱਕ ਨੂੰ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੁਪਤਾਗ ਉਤੇ ਸਟ ਮਾਰਨ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਜੈੱਕ ਨੇ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਤਾਂ ਦਾਰੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ-ਫਾਰ-ਆਲ (ਜਿਥੇ ਵੀ ਪਏ) ਦੀ ਚੁਨੌਤੀ ਦੇ ਦਿਤੀ...

ਪਿਛਲੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਵਾਂਗ 21 ਮਈ ਨੂੰ ਵੀ ਇੰਦਰਪ੍ਰਸਥ ਸਟੇਡੀਅਮ ਖਰਾਬਰ ਭਰ ਗਿਆ। ਦਾਰੇ ਨੇ ਪੰਜਵੇਂ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹੀ ਜੈੱਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ 1968 'ਚ ਜਿਤਿਆ ਆਪਣਾ ਸੰਸਾਰ ਖਿਤਾਬ ਬਰਕਰਾਰ ਰਖਿਆ।

ਇਸ ਕੁਸ਼ਤੀ ਨੇ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਕਿਲਿਆ। ਜੈੱਕ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਦਾਰੇ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਫੁਟਿਆ ਪਰ ਦਾਰੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਡੀ ਸੱਟ ਤੋਂ 'ਬਚਾਈ' ਰਖਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ 'ਛਲਾਕ' ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਜੈੱਕ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਮਾਸ ਫਟ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸਨੇ ਫੱਟ ਉਤੇ ਵਾਰ ਕਰਨੇ ਜਾਰੀ ਰਖੇ ਜਦ ਤਕ ਜੈੱਕ ਸੋਦਾਨ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੂਜੇ 'ਮੁਕਾਬਲੇ' ਦੀ ਵੀ ਘਬਰਾਹਟ ਚਿਤਰਿਤ ਹੋਈ। ਪਹਿਲੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਕੇ ਜੈੱਕ ਦਾਰੇ ਨੇ ਘਟੋ-ਘਟ ਟਿਕਟ ਦੀ ਦਰ 10 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾਕੇ 20 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਤੀੜ ਵਿਚ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਫਈਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਸਮੇਤ ਤੇ ਫਈਆਂ ਨੂੰ ਜੇਬ

ਇਹ ਤਮਾਸ਼ਾ ਕਦੋਂ ਤੱਕ?

ਪੜ੍ਹਵਾ ਕੇ ਚਾਪਸ ਪਰਤਣਾ ਪਿਆ। ਕੁਸ਼ਤੀ ਦੇਖਣ ਪਿਛੋਂ ਇਥੇ ਉਘੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਇਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੱਡਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਤੀ

ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਕਲੰਕ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਅਸਲੀ ਕੁਸ਼ਤੀ-ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਟੇਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਆਦੀ

ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ਼ੈਰ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਤੇ 'ਵੱਡੀ ਸਟਾਈਲ' ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ?

ਹਨ। ਇਸ ਧਨ-ਸਮੇਟ ਡਰਾਮੇ ਪਿਛ ਹੁਕਮਰਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਭਾਲਚੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਰਾਜਸ਼ੇਖਰ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕੁਸ਼ਤੀ ਦੀ ਇਥ ਖਰਾਬ ਕਰਕੇ ਰਖ ਦਿਤੀ ਹੈ."

ਕੁਸ਼ਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਕਦੀ ਤਮਗੇਜਿਤਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਰਬਾਰ ਸੰਸਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਸੋਨ ਤਮਗੇ ਜਿਤਣ ਵਾਲੇ ਕਿੰਧਨ ਕੁਮਾਰ ਬਰਗੇ ਬਚਿਆ ਨੂੰ ਛੋੜੀਂਦੀ ਖੁਸ਼ਾਕ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਮੁਹਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸਗੋਂ ਕੁਸ਼ਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ 'ਛੱਡ' ਦੀ ਖੁਫ਼ੀ ਆਕਿਆ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਕ ਸੱਚ ਪਹਿਲਵਾਨ ਇਹਨਾਂ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਲਈ ਰਕਮ ਤੇ 'ਸੁਹਰਤ' ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦੇ ਤਕ ਗ਼ੈਰ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਰਖ ਸਕੇਗਾ?

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਇਥਲਾਕੀ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਠੱਗੀ ਬੰਦ ਕਰਾਏ ਤੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਕਰਨ, ਜੋ ਇੰਜ ਨਾ ਹੋਇਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗ਼ੈਰ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਖੇਡ ਲਹਿਰ ਤੇ ਉਲੰਪਿਕ ਵਾਕਫ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲੱਗੇਗਾ।

—ਰੁਸਾਲੀਵਾਲਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ

‘ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ... ਸਭਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਹੀਆਂ।’

ਜਸਵੰਤ ਮਾਂਗਟ

ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੈਨਕੂਵਰ।
ਦੋਸਤੋ,

1982 ਅਤੇ ਮੁੜ 1983 ਵਿਚ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਸਭਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਕੇ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਖਾਇਆ, ਉਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪ ਸਭ ਦਾ ਸਦਾ ਰਿਣੀ ਰਹਾਂਗਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਅੱਜ ਸਭਾ ਦਾ ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੈ, ਸਭਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਂਦ।

ਪਿਛਲੇ ਦਸਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਸਭਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਰਥਕ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਕਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਕਟ ਦੇਖੇ ਹਨ। ਨਿਜੀ, ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮੱਤਭੇਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਆਪਸੀ ਮੱਤ ਭੇਦਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਕ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਹੈ।

8 ਜੂਨ 1983 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਟਕ-ਕਾਰ ਲਈ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਸਭਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਹਰਦੇਵ ਵਡੇਚ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਗੱਲਾਂ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਹੇ ਜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਂ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਭਾ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਉਹ ਉਸਨੇ ਨਿਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੋਰਡ ਅੱਢ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਅਤੇ ਸਭਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਹੀਆਂ, ਜਿਸਦਾ ਮੈਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਦੁਖ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਮੇਰਾ ਮਨ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੋਝ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿਆਂ। ਮੈਂ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਹੋਸ਼ੀਅਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਹੋਰ ਸਭ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੇਰਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਮੈਂ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ‘ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਾਰ’ ਅਤੇ ਗੁਰਪਾਲ ਮਾਨ ਦਾ ਰਿਣੀ ਹਾਂ ਜਿਸਨੇ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਤਤਪਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਥਾਂ ਦਿਤੀ ਸ. ਮੇਰਾ ਸਿੰਘ ਭੀਤਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋਸ ਸਟਰੀਟ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਕੇ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਬਾਰ’, ‘ਇਡੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼’, ‘ਰਣਜੀਤ’ ਅਤੇ ‘ਨਵਰੰਗ’ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਦਾ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦਿਤਾ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਦਾ ਦਿਲ ਦੁਖਾਇਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਖਿਮਾਂ ਦਾ ਜਾਚਕ ਹਾਂ।

ਆਪ ਸਭ ਦਾ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕ
ਜਸਵੰਤ ਮਾਂਗਟ
12.6.83

ਧਾਰੀਵਾਲ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲਿਬੀਆ ਗਏ 500 ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਭੈੜੀ ਹਾਲਤ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ— ਧਾਰੀਵਾਲ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਜਿਹੜੇ 500 ਆਦਮੀ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਜੇਵਰ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਲਿਬੀਆ ਗਏ ਸਨ ਉਥੇ ਹੁਣ ਉਹ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਭੈੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦਮੀ 29 ਦਸੰਬਰ 1982 ਨੂੰ ਲਿਬੀਆ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਜਦ ਕਿ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਡਬਲਯੂ. ਟੀ. ਸੀ. ਨਾਅ ਦੀ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਏਗੀਏ ਵਿਚ ਬੰਦ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਦਿਨ ਰਾਤ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਦੀ ਤੇ ਘਟੀਆ ਖੁਰਾਕ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਆਦਮੀਆਂ ਕੋ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜਬਤ ਕਰ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਇਸ ਸਲੂਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸ਼ਕੰਜੇ ਵਿਚ ਕਸ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤਿੰਨ ਬਘਿਆੜ

ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਵਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸੁਧਾ ਦਾ ਲਾਲਚੀ ਪਤੀ ਲਕਸ਼ਮਨ ਬਘਿਆੜੀ ਸੱਸ ਸ਼ੰਕੁਰਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਰਾਖਸ਼ਸ ਦਿਓਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦ।

Good News
If you are thinking of

Selling Your Home
We Charge Only
5% Commission
For
Multiple Listing Service
Please Call me Anytime

Gurminder Deol
277-2200

Deol Realty Ltd.

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫਿਲਮੀ ਸਿਤਾਰੇ ਅਮਿਤਾਭ ਬਚਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸ਼ੋਅ

Amitabh Bachchan & Party - Live Show
OCT. 2, 1983 AT PNE

Tickets available soon

SONI & SONS JEWELLERS

ORIENTAL GOLD AND
SILVER JEWELLERY
REPAIRS

SPECIALIST IN EAST
INDIAN JEWELLERY

NANUBHAI

Bus. 324-1012

Res. 327-0783

6540 Main St.

VANCOUVER,

B.C.

TICKETS TO ANYWHERE GABA TRAVELS

ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ
ਤੇ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

6612, MAIN ST.
VANCOUVER, B. C.

PHONE: 324-3336

MANOHAR LAL GABA
GET HELP IN INDIA AT
NUR MAHAL PH: 49
JULLUNDUR PH: 74507
NEW DELHI PH: 44105
JANDIALA (JULLUNDUR)

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ (ਨਾਵਲ)

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ(ਪਿੰਡ ਖੁਰਦਪੁਰ, ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ) ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ।
(ਲੜੀਵਾਰ)

ਕਿਸਤ ਪੰਦਰਵੀਂ

ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਿਸਟ
ਕਾਂਡ 30

ਮੀਨਾਂਗ ਤੋਂ ਤੁਰ ਕੇ, ਜਹਾਜ਼ ਫੁੰਘੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਉਤਰਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ ਉਚੀਆਂ ਉਠਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਜਹਾਜ਼ ਡੋਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਚਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਧਮ ਹੋ ਗਈ। ਡੱਕ ਉਤਲੇ ਮੁਸਾਫਰ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਏਧਰ ਓਧਰ ਰਿੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਹਰਿਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਦ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਨੇ ਉਧਮ ਕੌਰ ਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਕੌਰ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਲਪੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਲੋਟੀ ਇਕ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਬਿਸਤਰੇ ਉਤੇ ਹੀ ਉਕਾਰੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਪਾਸ ਬਿਸਤਰੇ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਪਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ ਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਕਾਰੀਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਅੱਗੇ ਦੁੱਪਟੇ ਦਾ ਦਬਾ ਦੇ ਲਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੂੰਹ ਭੁਆ ਕੇ ਬਹਿ ਗਈ। ਪਰ ਉਸ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਉਕਾਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਅਵਾਜ਼ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਦਿਲ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਝੋਲੇ ਵਿਚੋਂ ਕਾਲੇ ਲੂਣ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਖਿਟੀ ਕੱਢ ਕੇ ਚੱਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਜਹਾਜ਼ ਲਗਾਤਾਰ ਡੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕੋਈ ਨਿੱਝ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਲੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ। ਖਲਾਸੀ ਲੋਕ ਚੀਕੇ ਸਨ। ਉਹ ਡੋਲਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਤੁਰ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਇਕ ਖਲਾਸੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਡੋਲ ਬੈਠਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸਦੇ ਪਾਸ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਹਰਿਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੱਜੀ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਲਾਇਆ ਪਿਆਰ ਜਤਲਾ ਕੇ ਕੁੱਝ ਕਿਹਾ ਜਿਸਦੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਾ ਪਈ। ਉਸ ਨੇ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਿਗਰਟ ਕੱਢ ਕੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਚੀਨੇ ਖਲਾਸੀ ਨੇ, ਦੂਜੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਚਾਕਲੇਟ ਕੱਢ ਕੇ ਹਰਿਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਦੇਂਦਿਆਂ, ਉਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਪਟੋਕੀ ਮਾਰੀ। ਹਰਿਦਿਆਲ

ਸਿੰਘ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਚਾਕਲੇਟ ਉੱਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਲਗੂਣੇ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਚੀਨਾ ਖਲਾਸੀ ਮਸਕਰਾਦਾ ਹੋਇਆ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਹਰਿਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਹਿ ਰਿਹਾ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹਰਿਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਨੇ ਚਾਕਲੇਟ ਉੱਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਲਾਹ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਟੋਟੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੇ ਪਰ ਹਰਿਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸਾਰਾ ਚਾਕਲੇਟ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਧਮ ਕੌਰ ਨੇ ਜ਼ਰਾ ਖਿੱਚ ਕੇ ਕਿਹਾ—“ਮਾਂ! ਖਾ ਲੈਣ ਦੇਹ ਇਹਨੂੰ। ਹੋ ਲੈਣ ਦੇਹ ਮੇਰਾ।” ਨਿਰੰਜਨ ਕੌਰ ਕਦੇ ਮਾਂ ਵੱਲ ਤਕ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਕਦੇ ਚਾਕਲੇਟ ਖਾ ਰਹੇ ਹਰਿਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲ। ਉਹ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਕੇ ਚਾਕਲੇਟ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਚਾਕਲੇਟ ਨਾਲ ਲਿਬੜ ਗਏ ਸਨ।

ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਨੇ ਲੋਟ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਲੋਟ ਕੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਦੁੱਪਟੇ ਨਾਲ ਢੱਕ ਲਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਦਿਲ ਕੱਚਾ-ਕੱਚਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਕੁਝ ਘਟਿਆ ਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਡੋਲਣਾ ਵੀ ਮੱਠਾ ਪੈ ਗਿਆ।

ਸੁਰਜ ਡੁੱਬਣ ਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਮੁਸਾਫਰ ਨੇ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿਤਾ। ਉਧਮ ਕੌਰ, ਨਿਰੰਜਨ ਕੌਰ ਤੇ ਹਰਿਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਿਨਾਂ ਖਾਧੇ ਪੀਤੇ ਸੋ ਰਹੇ। ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਲੋਟੀ ਹੋਈ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਡੁੱਬੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਖਿਆਲਾਂ ਹੀ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ੁਧਤਨੀ ਬੀਬੀ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਘੜੀ ਮੁੜੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਖਲੋਂਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤੀਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਕੁਰਲਾ ਉਠੀ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਜਿਹਲ ਵਿਚ ਡੱਕਿਆਂ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਆਲਾਂ ਤੋਂ ਮਨ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਲੋਟਿਆਂ—ਲੋਟਿਆਂ ਹੀ ਕੀਰਤਨ ਸੋਹਿਲੇ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸੋਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ।

ਉਹ ਉਠ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨਾ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਤੱਕਿਆ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੁਝ ਵਿੱਥ ਉੱਤੇ ਉਸ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕਰਕੇ ਸੋਣ ਦੇ ਤਰਲੇ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ। ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਸੌਂ ਗਏ ਸਨ। ਕੁੱਝ ਸੋਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਹਾਜ਼ ਡੋਲਣੋਂ ਰੁਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੋਲਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ, ਹਰਿਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਿੱਠ ਮਲਦੀ-ਮਲਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੁਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਠਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਅੱਧੀ ਜਿਹੀ ਉਠ ਕੇ ਫਿਰ ਬੈਠ ਗਈ।

ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖਦਿਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਸਿਸਕੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਿਸਕੀਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਜਤਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੌਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਸਕੀਆਂ ਲੈਂਦੀ ਲੈਂਦੀ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ—“ਸਤਿਗੁਰ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਮਿਹਰ ਕਰੋ, ਮਿਹਰ ਕਰੋ, ਮਿਹਰ ਕਰੋ। ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਦਾ ਹੱਥ ਰੱਖੋ। ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ।” ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਨ ਡੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਹ ਕੁਝ ਦੇਰ ਚੁੱਪ ਰਹੀ। ਉਹ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿਚ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ—“ਜੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਸਤ ਦੇ ਜੰਜਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।” ਉਸ ਨੂੰ ਝੱਟ ਹੀ ਖਿਆਲ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੋਧੇ ਵੀ ਸਨ ਤੇ ਗੁਸਤੀ ਵੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿਚ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਕ ਕੇ ਕਹਿ ਉਠੀ—“ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਸੰਭਾਲ ਬੈਠੋ ਹੋ। ਮੈਂ ਨਿਕਾਰੀ, ਨਿਕਮੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪੱਲੇ ਪੈ ਗਈ। ਤੁਹਾਡੇ ਬਿਨਾਂ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰੂੰ। ਮੈਥੋਂ ਨਹੀਂ ਜੇ ਹੋਣਾ। ਮੈਥੋਂ ਨਹੀਂ ਜੇ ਹੋਣਾ।” ਕਹਿਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਟ ਉੱਤੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਮਾਰੇ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਭ ਕੁਝ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਠ ਕੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਕਿਹਾ—“ਭੈਣ ਜੀ! ਭੈਣ ਜੀ!”

“ਵੀਰ ਜੀ, ਵੀਰ ਜੀ! ਖਿਆ ਕਰਨੀ” ਕਹਿਦੀ ਉਹ ਲੋਟ ਕੇ ਫਿਰ ਅਧਿਸਿਕੀਆਂ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਠ ਕੇ, ਸੁਤੇ, ਲੋਟੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਪਾਲਾਂ ਵਿਚਲੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਟਹਿਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬੜਾ ਬੇਚੈਨ ਸੀ। ਉਸ ਬੇਚੈਨੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਭਾਈ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪਿਆ

ਕਾਂਡ 31

“ਭਾਈ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਭਾਈ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰ, ਯਾਲੇ, ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਕਈ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ

ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਞੇ ਰਹੇ। ਅੱਜ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਧੀਰਜ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਮਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੀਏ।”

“ਸੋਨ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਇਹੋ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਐ। ਮੈਂ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ। ਸਮਾਨ ਲੈ ਆਂਦਾ।”

“ਸਮਾਨ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?”

“ਜੋ ਵੀ ਹੈ।” ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਤਕ ਕੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ—“ਇਕ ਦੋ ਸੱਕੇ ਹੋਣ। ਜੇ ਹੁਕਮ ਕਰੋ ਤਾਂ...”

ਕਹਿਦਾ ਹੀ ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ।

“ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਚ ਕੋਈ ਮੇਲ ਨਹੀਂ। ਉਂਜ਼ ਈ ਮਨ ਉੱਡਲ-ਉੱਡਲ ਪੈਂਦੇ ਪੁੱਛਣ ਨੂੰ। ਰੋਕੀਐ, ਬੜਾ ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਪਰ ਮਨ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਜਾਪਦੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਚੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜਾਇਆ ਕਿਹਾ—“ਸ਼ੇਰ ਮਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ।”

“ਜੀ ਡਰਦਾਂ।”

“ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਤੋਂ?”

“ਜੀ ਬੱਸ, ਐਵੇਂ ਈ। ਅਨਜਾਣ ਆਂ। ਅਜੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਬਸ ਪੰਜ ਜਮਾਤਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਤੁਹਾਡਾ ਗੱਡੀ ਉੱਤੇ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਭਾਈ ਜੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਪਰਸ਼ਾਦੇ ਛਕ ਕੇ ਫਿਰਨ ਤੁਰਨ ਚਲੇ ਗਏ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਨਾ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਸੱਕੇ ਤਾਏ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਐ। ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਮਸਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਈ ਵੱਡੇ। ਉਹ ਵੀ ਇਹ ਸ਼ੰਕਾ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ।”

“ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸ਼ੰਕਾ ਦੱਸੋ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਤੁੱਛ ਥੁੱਪੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਹਾਡਾ ਸ਼ੰਕਾ ਸੁਣਾਂਗਾ।”

ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਉੱਤੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ—“ਸੋਨ ਹੋਰੀਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਹੋਣ। ਵੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ। ਤੁਹਾਡਾ ਆਉਣਾ ਸੁਣਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਖਿੜ ਗਿਆ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਆ ਗਏ। ਪੰਨ ਭਾਗ ਤੁਸੀਂ ਸੋਨ ਜੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਵੋਗੇ।

“ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਅਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਅੱਜ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ।”

ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਫਿਰ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਜ਼ਰਾ ਅੱਗੇ ਝੁੱਕ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ, ਹੌਸਲਾ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛਿਆ—“ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਲੋਕ ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ’ ਕਿਉਂ ਸਦਦੇ ਹਨ? ਸੋਨ ਜੀ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ’ ਕਹਿ ਕੇ ਝੱਟ ਉਠ ਖਲੋਤੇ।”

ਕਹਿਦਾ ਹੀ ਉਹ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਝੁੱਕਿਆ ਰਿਹਾ।

ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਬਿਠਾ ਕੇ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਮੁਸਕਰਾ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਬੋਲੇ—“ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਦਾਸ ਨੂੰ ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ’ ਕਹਿ ਕੇ ਸਦਿਆ। ਬਸ ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ ਰੀਸੇ ਰੀਸੀ ਸਾਗੀ ਸੰਗਤ ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ’ ਸਦਣ ਲੱਗ ਪਈ। ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ’ ਸਦਣ ਲਈ ਕੋਈ ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ’ ਬੜਾ ਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ’ ਤਾਂ ਸਨ ਅਕਾਲੀ ਫੁਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਕ ਨਿਮਾਣਾ, ਨਿਤਾਣਾ, ਢਿੱਲਾ-ਮੱਠਾ ਸਿੱਖ ਹਾਂ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਹਰ ਕਰਨ। ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਣ। ਬਸ ਰੋਮ ਰੋਮ ਇਸੇ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਝਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੀ।”

ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਕਿਹਾ—“ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ! ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਬੁਰਾ ਨਾ ਮਨਾਣਾ।” ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਸਿਰ ਫੇਰਿਆ। “ਵੇਖੋ! ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਤੁਹਾਡਾ ਸੁਭ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਲੈ ਕੇ ‘ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ’ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਲੋਕ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਸ਼ੇਰ ਅਖਵਾਉਂਗੇ। ਨਾਮ ਰੱਖ ਲੈਣ ਜਾਂ ਰਖਾਅ ਲੈਣ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ੇਰ (ਸਿੰਘ) ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਬਸ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ’ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੱਤ ਹੋ ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ’ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ।”

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੋਮ ਰੋਮ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਕਰੇ ਕਿ ਉਠ ਕੇ ਨੱਸ ਜਾਏ ਪਰ ਨੱਸਿਆ ਨਾਹ। ਉਹ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾਏ। ਫਿਰ ਅੱਖਾਂ ਨੀਵੀਆਂ ਕਰ ਲਵੇ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੋਲਾ ਜਿਹਾ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠਿਆਂ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੱਜੀ ਬਾਹ ਵਿਚ ਲਪੇਟਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੀ ਇਕ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਣਾਵਾਂ?” ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ‘ਹਾਂ’ ਵਿਚ ਹਿਲਾਇਆ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰ ਕੇ ਆਦਮਪੁਰ ਪੜਨ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਾਂ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਤਲਾ, ਸੁਕੜ੍ਹ ਜਿਹਾ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ। ਉਂਜ਼ ਉਹ ਕੱਦ ਦਾ ਲੰਮਾ ਸੀ। ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਨਿਰਾ ਕਾਨਾ ਦਿਸਦਾ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਮੱਲਵੀ ਨੇ ਘੋਲ ਕਰਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸਭ ਨੇ ਕੱਪੜੇ ਲਾਹ ਲਏ। ਅਖਾੜੇ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬਹਿ ਗਏ। ਉਹ ਮੁੰਡਾ, ਹੁਣ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ, ਇੱਕ ਕਿੱਕਰ ਨਾਲ ਢੋਹ ਲਾ ਕੇ ਖਲੋਤਾ ਰਿਹਾ। ਮੱਲਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਲਿਆਓ ਜਾ ਕੇ ਛਤ ਕੇ ਵੱਡੇ ਭਲਵਾਨ ਨੂੰ। ਕਈ ਮੁੰਡੇ ਭੱਜ ਉਠੇ। ਮੱਲਵੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਲਾਹ ਦਿੱਤੇ। ਬਸ ਹੱਡੀਆਂ ਹੀ ਹੱਡੀਆਂ ਦਿਸਣ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਕੱਢਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਕੇ ਖਲੋਤਾ ਰਿਹਾ। ਮੱਲਵੀ ਨੇ ਪੱਕਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਖਾੜੇ ਵਿਚ ਵਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਮੁੰਡਾ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਘੁਲਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨਿੱਕੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਇਕੋ ਨਿੱਕੀ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਪਤਲੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਪਿੱਠ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੱਲਵੀ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਪਿਆ—“ਕਾਗਜ਼ੀ ਭਲਵਾਨ! ਕਾਗਜ਼ੀ ਭਲਵਾਨ!” ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਮੁੰਡੇ ਕਾਗਜ਼ੀ ਲਵਜ਼ ਤਾਂ ਭੁੱਲ ਗਏ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ “ਭਲਵਾਨ, ਭਲਵਾਨ” ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। “ਏਥੇ ਆ ਕੇ ਜ਼ਰਾ ਰੁਕ ਕੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ‘ਬਸ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਦਾ ਨਾਮ ‘ਭਲਵਾਨ’ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ ਕੁਝ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ’ ਸੱਦਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ।” ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਹ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੀਤੀ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦਮ ਉਠ ਖਲੋਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਹੱਥ ਜੋੜੇ ਤੇ ਛੋਤੀ ਛੋਤੀ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨਿਕਲ ਤੁਰਿਆ। ਅਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਮਿਲ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ—“ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਜੀ! ਚਲੋ ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਾਨ ਲੈ ਆਈਏ।”

(ਚਲਦਾ)

ਦੋਸਤੀ ਤਦ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ
ਉਚੇਰ ਮੁਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

—ਯੂਨੀ ਠਾਕੀਥਿਨ

ਜਿੱਤ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾ-
ਉਣਾ ਹਾਰ ਕੇ ਮਾਤਮ
ਮਨਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਵੀ
ਭਿਆਨਕ ਹੈ।

—ਅਭਿਆਸ

SUCCESS THROUGH SERVICE & EXPERIENCE BUYING, SELLING OR TRADING

- * Homes (new or old)
- * Investment Properties
- * Commercial & Industrial or any other kind of Real Estate Property

Ajaib S. Janda

In Business since 1971

UNITED REALTY LTD.

2443 Kingsway, Vancouver, B.C.

ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਜੰਡਾ

ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫ਼ੁਨ ਕਰੋ

PH. BUS. 437-9431
RES. 434-4660

ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ 'ਚੋਂ ਮੰਦਰਾਂ 'ਚ ਗਊਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁਛਾਂ ਸੁਟਣ ਵਾਲੇ ਗਰੋਹ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਕਾਬੂ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ—ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਡਿਕਟੇਟਰ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਮੁਜਰਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ: ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਤੇ ਨੰਗਲ, ਸ: ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਈਸਾਪੁਰ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਫੋਟੋਪੁਰ, ਸੰਤ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ: ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਜਿਹੜੀ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਸੀ ਉਸ ਨੇ 7-8 ਦਿਨ ਤਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਸਰਾਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਆਦਿ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਜੇ ਰੀਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਬੜੇ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੇਦ ਖੁਲੇ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਦੇ 8-10 ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਤੱਤ ਜ਼ਰੂਰ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪਿਛੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਮਰੇ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ: ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਹੋਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੁਰਾਗ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਗਊ ਦੀਆਂ ਪੁਛਾਂ ਅਤੇ ਕੰਨ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਗਰੋਹ ਦਾ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਪਕੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗਰੋਹ ਬੀਤੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਝਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। 14-15 ਸਾਲ ਦਾ ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੜਕਾ ਜੋ ਵੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ 'ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਬੂ ਆਇਆ ਜਦ ਇਹ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਵਿਚ ਠਹਿਰਨ ਸਮੇਂ ਇਕ ਯਾਤਰੀ ਦੀ ਜੇਬ ਕੱਟ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚੋਂ 14-15 ਸੌ ਰੁਪਏ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲੜਕੇ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿਛ ਦੌਰਾਨ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਗਰੋਹ ਵਿਚ 9 ਤੋਂ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ 7-8 ਹੋਰ ਲੜਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ 'ਬਾਸ' ਇਕ ਕੱਟੇ ਵਾਲਾ ਵਾਲਾ ਯੁਵਕ ਹੈ। ਉਸ ਪਾਸ ਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜੀਪਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਵਾਰ ਦਾਤ ਲਈ 40 ਤੋਂ 50 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਗਾਂ ਦੀ ਪੁਛ ਅਤੇ ਕੰਨ ਨੂੰ ਲਿਵਾਏ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਸੁਟ ਦਿੰਦੇ ਸਾਂ। ਇਸ ਲੜਕੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਾਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਿਸ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਉਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਏ ਇਸ ਲੜਕੇ ਸਬੰਧੀ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਪੁਲਸ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਲਿਆ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਝਿਜਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੜਕੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਸ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੁਲਸ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ 'ਬਾਸ' ਜੋ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਪੁਲਸ ਤੋਂ ਵਫ਼ਾ ਕੇ ਖੁਦ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਉਤਰ ਪਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅਰੁਣਾ ਆਸਿਫ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕੌਮੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰੁਣਾ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਨੇ ਇਕ ਪਬਲਿਕ ਜਲਸੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਨਵੇਂ ਬਣ ਰਹੇ ਸੂਰਜ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ— ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਦੋ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਸੂਰਜ ਵਰਗੇ ਤਾਰੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਰਾਇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ 10 ਲੱਖ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨਹੀਂ ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਸੰਘਣੀ ਧੂੜ ਤੇ ਗੈਸ ਦੇ ਬਦਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਕੇ ਸਾਡੀ ਆਕਾਸ਼ ਗੰਗਾ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਖੋਜ ਐਂਗਲੋ-ਅਮਰੀਕੀ ਡਚ ਇਨਵਰੇਡ ਤਾਰਾ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਲਗੀ ਦੂਰਬੀਨ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਸ ਦੂਰਬੀਨ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਖੋਜ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਮਿਡਲੈਂਡ ਦੇ ਚਿਲਟਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਰੂਦਰਫੋਰਡ ਐਪਲਟਨ ਖੋਜ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਟੀਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਚੰਦ ਨਾਲੋਂ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਵੱਡੇ ਇਕ ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ ਦਾ ਪਤਾ ਵੀ ਲਾ ਚੁਕਾ ਹੈ।

ਖੋਜ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰੀਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਕੇ, ਨਿਕੇ 6 ਜਾਂ 7 ਤਾਰੇ ਲੱਭੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਅਪ-ਬਣੇ ਤਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਓਥੇ ਹੀ ਹਨ ਜਿਥਾ ਸੂਰਜ 46 ਕਰੋੜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ ਸਮੇਂ ਸੀ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਗਲਤੀ

ਬਟਾਲਾ—ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਇਥੋਂ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਿੰਡ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਭਾਈ ਦਵਾਰਾ ਸਪੀਕਰ ਸੈਟ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਚਾਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਗਰੰਥੀ ਜੋ ਅਜੇ ਨਵਾਂ ਨਵਾਂ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਦ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਸਪੀਕਰ ਸੈਟ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਲੈ ਕੇ ਰਫੂ ਚਕਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪੈੜ ਰੱਖੀ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਉਤੇ ਸੈਟ ਦਾ ਸੋਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਕੁਟਾਪਾ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਬਾਣੇ ਦੇ ਦਿਤਾ। ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਉਹਦੀ "ਸੋਧ" ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਦੁਹਾਈ ਦਿਤੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਲਓ, ਇਹ ਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇਹਾ ਕਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ਰਨਾ ਫ਼ੁਰਿਆ

ਸਾਡੀ ਖੁਰਾਕ

ਸਾਗ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਆਂਡੇ

ਕੀ ਖਾਈਏ? ਕੀ ਨਾ ਖਾਈਏ? ਇਹ ਸੁਆਲ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਆਮ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਆਉ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚਾਰੀਏ! ਦਾਲਾ, ਅਨਾਜ, ਦੁਧ ਆਦਿ ਨਾਲ ਮੂਨ ਵਿਚ ਖਟਾਈ ਦਾ ਤੱਤ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਖਾਰੀ, ਲੂਣ, ਵਿਟੇਮਿਨ ਆਦਿ ਤੱਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਖਟਾਈ ਦਾ ਤੱਤ ਸਮਾਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਲੂ ਅਰਬੀ ਦੇਰ ਹਾਜ਼ਮ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਖਾਣੇ ਚਾਹੀਏ। ਬਾਕੀ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਹਿਤਕਾਰੀ ਹਨ ਕਬਜ਼, ਹਾਜ਼ਮੇ ਦੇ ਵਿਕਾਰ ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਲਾਭਦੇ ਹਨ ਪੁਰਾਣੀ ਪੇਚਿਸ, ਅਥਵਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿਣੀ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਪੱਤਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ।

ਗਾਜਰ, ਮੂਲੀ, ਸ਼ਲਗਮ, ਚੰਕਦਰ, ਠਮਾਟਰ ਆਦਿ ਕੱਚੀਆਂ ਖਾਧੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭਦੇ ਹਨ। ਹਾਜ਼ਮੇ ਦੇ ਵਿਗਾੜ, ਕਬਜ਼, ਛਾਤੀ ਜਲਨ, ਪੇਟ ਦੀ ਗੈਸ, ਜੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਦਾਂ, ਪੇਚਿਸ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਦਮਾ, ਖਾਰਸ਼, ਮਧੂਮੇਹ (ਡਾਇਬਟੀਜ਼) ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਆਦਿ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗਾਂ ਲਈ ਕੱਚੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਮੱਠੀ ਅੱਗ ਤੇ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਪਕਾਓ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਰਚ, ਮਸਾਲੇ ਭੁੰਨਣ, ਤਲਣ ਨਾਲ ਗੁਣਹੀਣ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਲ ਮਲ ਪੈਣ ਨਾਲ ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ ਤੇ ਸੀ ਘਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਂਡੇ ਦੁੱਧ ਸਮਾਨ ਪੌਸ਼ਕ ਤੱਤ ਭਰਪੂਰ ਹਨ। ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਸਰੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਪ੍ਰੋਟੀਨਸ, ਖਣਿਜ, ਲੂਣ ਆਦਿ ਆਂਡੇ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੱਚਾ ਆਂਡਾ ਇਕ ਘੰਟੇ ਵਿਚ, ਆਧਾ ਉਬਾਲਿਆ ਜਾਂ ਭੁੰਨਿਆ ਦੋ ਘੰਟੇ ਵਿਚ, ਤਲਿਆ ਆਮਲੇਟ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਹਜ਼ਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬੋਝੇ, ਜਵਾਨ, ਬੁੱਢੇ, ਪੁਰਸ਼, ਇਸਤਰੀ ਸਭ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਕਾਫੀ ਗਰਮ ਹੈ। ਗਰਮੀ-ਖੋਰੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਮੁਆਫ਼ਕ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਤਾਕਤ ਵਧਾਉਣ, ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਲਈ, ਕਾਮ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਂਡਾ ਦੁਧ ਮਿਲਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤਾ ਚੰਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ — ਮਿ: ਰਮੇਸ਼ ਸੀ. ਪੁਰੀ, ਬੀ. ਐਸ. ਫੂਲ, ਐਜ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਅਨੰਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਿਮਲ ਕੇ. ਸਿੰਘ, ਸ਼ਰਿੰਦਰ

Sunlife

OF CANADA

Get Your Life in Shape

Mohinder Singh Gill
B.Comm., M.B.A., C.G.A.

Life Under Writer

700 Royal Center (Box 11112)
1055 W. Georgia St., Vancouver,
B.C.
V6E 3P3

**Do You Have a Key-Person in
Your Business ?**

What would happen if you lost that
person ? Insure your reco. very
Call: Off.682-8441 Res.433-1684

WILL WHEATON

PONTIAC BUICK GMC LTD.

325-12th St.

**NEW WESTMINSTER
FOR**

New and used cars, station
wagons, new & used truck, van
and 4x4 jimmy....for all your
driving needs....your well known
professional salesman

Kuldip S. Jhand
Grand Salesmaster

Ph. Bus.526-2781 Res.524-4137
Pager 687-7711 #7610

ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਹੈ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ, ਲੋੜ ਹੈ ਸਥਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ

“ਲੋਕ ਗੀਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਜੰਮਦਾ ਵੀ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਹੈ; ਜਵਾਨੀ ਵੀ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿਚ ਮਾਣਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਰਦਾ ਵੀ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਹੈ।”

ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲਿਖਾਰੀ ਮਹਾਤਮਾ ਟੈਗੋਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਦੀ ਆਪ ਮੁਹਾਰੀ ਉਪਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ-ਗੀਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਉਚੇ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ, ਜਜ਼ਬਿਆਂ, ਵਲਵਲਿਆਂ, ਸੋਚਾਂ, ਚਾਅਾਂ, ਗੀਤਾਂ, ਲਾਡਾਂ, ਹਾਉਕਿਆਂ, ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਆਪਮੁਹਾਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹੁ-ਬ-ਹੁ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ-ਗੀਤ ਲੋਕ ਦਿਲ ਵਿਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਮਰ ਨਗਮੇ ਹਨ। ਲੋਕ-ਦਿਲ ਕਦੇ ਪੜਕਣੇ ਨਹੀਂ ਰੁਕਦਾ ਤੇ ਇਹ ਪੜਕਣਾ ਹੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਂਦੀ ਹੈ।

“ਫੋਤੀ ਫੋਤੀ ਟੋਰ ਯੋਕੇ ਨੂੰ, ਵੇ ਮੈਂ ਯਾਰ ਦੀ ਤਰੀਕੀ ਜਾਣਾ। ਕਾਹਲੀ ਏਂ ਤਾਂ ਰੇਲ ਚੜ੍ਹ ਜਾ, ਮੇਰੇ ਯੋਕੇ ਨੇ ਮਟਕ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ।”

ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ — ਪਿੰਡਾਂ ਜੀਵਨ, ਕੌਮੀਅਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਹਸੇ, ਰੋਟੇ, ਗਿਲੇ, ਸ਼ਿਕਵੇ, ਫਸਲਾਂ, ਮੇਸਮਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ, ਪ੍ਰੀਤ-ਕਹਾਣੀਆਂ, ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਦਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ, ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਕਾਮਿਆਂ ਤੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ—ਸਮੁੱਚਾ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਸਦੇ, ਨੱਚਦੇ, ਖੇਡਦੇ, ਟੱਪਦੇ, ਜਿਉਂਦੇ, ਜਾਗਦੇ, ਬੋਲੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ, ਭੰਗੜੇ ਪਾਉਂਦੇ, ਚੌੜੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ, ਫੜਕਦੇ ਡੋਲੇ, ਮੋਤ ਨੂੰ ਮਖੌਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਨਾਰਾਂ, ਤ੍ਰਿਝਣਾਂ ਦੀਆਂ, ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਪਿਪਲਾਂ ਤੇ ਪੀਘਾਂ ਝੂਟਣ ਵਾਲੀਆਂ, ਪੱਤਣਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਲੱਸੀ ਰਿੜਕ ਰਿੜਕ ਕੇ, ਪਤਲਾ ਲੋਕ ਪੀਘਾਂ ਝੂਟ ਕੇ, ਹੁਸਨ ਤੇਜ਼ੀ ਤੇ ਨਰੋਈ ਹਵਾ ਮਾਣ ਕੇ ਬਣਿਆ ਹੈ — ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਗਾ ਉਠਦੀਆਂ ਹਨ :—

“ਦੇ ਦਿਨ ਘੱਟ ਜੀਉਣਾ ਪਰ ਜੀਉਣਾ ਮੜਕ ਦੇ ਨਾਲ।”

ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਤਾਰਿਆਂ ਭਰੀ ਰਾਤ ਵਿਚ ਨਾਂ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਗੋਬ ਪੂਰੀ ਹੋਈ, ਘਰ ਵਿਚ ਮੁੰਡਾ ਹੋਇਆ, ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ ਗਈ ਲੱਭੂ ਵੰਡੇ ਗਏ, ਮੁਬਾਰਕਬਾਦਾਂ ਕਬੂਲਾਂ ਹੋਈਆਂ :

“ਪੁੱਤ ਦੇ ਪੁੱਤ ਸੁਹਾਗਣ ਜਾਇਆ।”

ਕੁੜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਮਨੁੱਸ਼ ਗੱਲ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ— ਏਸ ਲਈ ਏਸ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤੇ ਗੀਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ — ਹਾਂ ਉਸਦੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਗੀਤ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ :

ਤੇਰੀ ਚੀਨ ਦੀ ਖੋਟੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਭੰਨ ਦਫੂ ਜਣਕੇ ਨੌਂ ਕੁੜੀਆਂ

ਮੁੰਡਾ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਲੁਪੇਂਦਾ ਏ ਮੱਝੀਆਂ ਚਾਰਣ — ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਤੇ ਮਿਰਜ਼ੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਕਾਂ ਵਿਚ ਗੁਣਗੁਣਾਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦੀ ਏ, ਤ੍ਰਿਵਣਾ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਏ — ਉਸ ਤੇ ਹੁਸਨ ਵੀ ਕਹਿਰਾਂ ਦਾ ਆਉਂਦਾ ਏ, ਉਸ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਾਡੇ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਕਮਾਲ ਦਾ ਹੈ — ਕੱਦ ਸਰੂ, ਨੈਣ ਨਰਗਸੀ ਤਾਂ ਆਮ ਉਪਮਾਵਾਂ ਹਨ ਪਰ ਏਥੇ :

“ਘੁੰਡ ਕੱਢ ਲੈ ਪੱਤਣ ’ਤੇ ਖੜੀਏ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਜੂ।”

ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੰਮ ਅੱਗ ਨੂੰ ਝੁਝਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਏ, ਪਰ ਏਥੇ ਪਾਣੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬਣ ਦੇ ਹੁਸਨ ਦੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਏ। ਨਜ਼ਾਕਤ ਦਾ ਵਰਨਣ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੁਹਣਾ ਏ :

“ਤੇਰੇ ਝਾਂਜਰਾਂ ਵੱਜਣ ਨੂੰ ਪਾਈਆਂ ਲੰਘ ਗਈ ਪੈਰ ਦੱਬ ਕੇ।”

ਜਿਸ ਮੁਟਿਆਰ ਤੇ ਏਨਾ ਹੁਸਨ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਮਾਣ ਹੋ ਜਾਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਗਾ ਉਠਦੀ ਏ :

“ਗੱਡੀ ਕਰਦੀ ਏ ਸੁੰ ਸੁੰ ਸੁੰ ਸੁੰ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮੈਂ ਸੋਹਣੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ’ਚੋਂ ਸੋਹਣਾ ਏ ਤੂੰ।”

ਏਸ “ਤੂੰ” ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਗੁਲਾਰੇ ਮਾਣਦੀ ਏ, ਮਿੱਠੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਨਿੱਘੀਆਂ ਨਿੱਘੀਆਂ ਤੱਕਣੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕਰਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਿਆਰ ਦੀ ਉੱਚਤਾ, ਸੁੱਚਤਾ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਆਰ ਦੀ ਮਸਤੀ ਵਿਚ ਘਰ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਧਰਮ, ਫਰਕ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁਲਾ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :

“ਗੱਡੀ ਚਲਦੀ ਏ ਲੀਕਾਂ ’ਤੇ ਅੱਗੇ ਮਾਹੀਨਿੱਤ ਮਿਲਦਾ ਹੁਣ ਮਿਲਦਾ ਤਾਰੀਕਾਂ ’ਤੇ।”

ਖਿੱਚ ਦੁਪਾਸੇ ਹੁੰਦੀ ਏ। ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਉਡੀਕ ਹੁੰਦੀ ਏ — ਉਹ ਵੀ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਉਤਾਵਲਾ ਹੁੰਦਾ ਏ, ਬੇਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ :

“ਦੇ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬਾਲੇ ਨਿੱਤ ਮਿਲਦੀ ਹੁਣ ਮਿਲਦੀ ਕਰਾਰਾਂ ’ਤੇ।”

ਦੇਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਖੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਂਝ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਖ ਸੁਖ ਵੀ ਸਾਂਝੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :

“ਲਾਲੀ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੜਕੇ ਅੱਖ ਮੇਰੇ ਯਾਰ ਦੀ ਦੁਖੇ।”

“ਮੈਂ ਡਰਦੀ ਸੁਰਮਾ ਨਾ ਪਾਵਾਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਯਾਰ ਵਸਦਾ।”

ਮਾਹੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਵਿਚ, ਖਾਤਰ-ਤਵੱਜਾ ਵਿਚ ਜੇ ਦੇਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਤਾਹਨੇ ਦੋਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸੁਭਾਵਕ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਨੀਰੋਜ ਹੈ — ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ ਹਨ। ਕੀ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ? ਕੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਤਾਹਨੇ ਨਹੀਂ ਦੋਂਦੀਆਂ :

“ਕਿਹੜੇ ਯਾਰ ਦਾ ਤੱਤਾ ਦੁੱਧ ਪੀਤਾ, ਸੜ ਗਈਆਂ ਲਾਲ ਬੁਲੀਆਂ।”

ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਸੰਤੋਖ, ਸਥਰ ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਏ ਦੀ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਗੜੇ, ਚੁਗਲੀ ਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦੀ ਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਲੈ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੈ ਕੇ ਘੁੱਟ ਪੀ ਕੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਤੇ ਸਿਰ ਭੰਨਣੇ ਕੋਈ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਹ ਤੰਗਦਿਲੀ, ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਤੇ ਲਾਹਣਤ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੀਏਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਕਰੇ ਭੁਲਾਉਣੇ ਤੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਭੰਨਣੇ ਭੀ ਭੁਜ਼ਦਿਲੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਜੇ ਗਭਰੂਆਂ ਦੇ ਡੋਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਖੌਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੇ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਨਾਲ ਧੱਕੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਾਡਾ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਗਭਰੂ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਾਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਜੈਨੀਟਰਾਂ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਟਿਚਰਾਂ, ਠੱਠੇ ਤੇ ਮਸ਼ਕਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ — ਲੋੜ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਨਸਲੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਦਲੇ ਲੈਣ ਦੀ।

ਲੋੜ ਹੈ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ, ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਡੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਇਥੇ ਦਰ ਦਰ ਧੱਕੇ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇੱਜ਼ਤ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲੈਣ ਦੀ, ਲੋੜ ਹੈ ਵਧ ਰਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤੇ ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੀ। ਇਹ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਸਮੁੱਚੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਕੇ ਹੱਥ ਮਾਰੇ। ਜਿਵੇਂ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਨੇੜੇ ਹੀ ਸਮਝੋ।

ਸਹੀ ਵਿੱਚ ਸੀਡਰ ਹਾਲ ਸਾਪਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਸਲੀ ਗੱਰੇ ਨੇ ਘੁੱਸ਼ਨ ਮਾਰ ਕੇ ਸਾਡੇ ਇੱਕ ਵੀਰ ਦਾ ਨੱਕ ਤੱਤ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਿੰਸ ਰੂਪਰਤ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਤੇ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਬਰਨਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਫ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਬੁੱਢੇ ਦਲ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਘਰ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਜੋਰ ਨਾਲ, ਅਕਲ ਦੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤਾਕਤਵਿਧਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਸਲੀ ਗੱਰਿਆਂ ਦੀ ਭਾਂਜ ਪੁਆਈ। ਪ੍ਰਿੰਸ ਰੂਪਰਤ ਦੇ ਐਮਰ ਪੀਟ ਲੈਸਟਰ ਨੂੰ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਚੀਫ ਨੂੰ ਭਾਂਜ ਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਜਬਰਦਸਤ ਮੰਗ ਮੰਗੀ ਕਿ ਉਸ ਨਸਲੀ ਗੱਰੇ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸਹੀ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਇਕੱਠੇ ਦੁਕੱਲੇ ਤੇ ਨਾਂ ਲਾਏ ਜਾਣ ਪਰ ਇਹ ਹਮਲੇ ਸਾਡੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਤੇ ਹਨ।

ਦੋ ਵੀਕਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ਼ਮੀ ਬੱਸੀਆਂ ਵਾਲਾ, ਅਜੀਤ ਹਾਂਸ ਤੇ ਸ਼ਿੰਦੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜੇ ਰਿਚਮੰਡ ਵਿੱਚ ਪਲੇਗਰਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਊ ਵੈਸਟ ਗੁਰਦੇਵਰੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਪੜਵਾਂ ਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਗਰੰਥੀ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਦੋਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ। ਜਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਗਿਣਿਆ ਸ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੌਤੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਚਪੇੜ ਵੱਜ ਗਈ। ਇਥੋਂ ਤਲੀ ਤਾਂਤ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅੱਧੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੀ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਕੇ ਰਾਜੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਥਾਂ ਤਰ ਕੇ ਰਾਜੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਤੇ ਮਾਣ ਲਈ ਹਰ ਕੋਈ ਖੜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹੋਣਾ ਭੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਗਲਤ ਫਹਿਮੀਆਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਫੁੱਟ ਪਾਉਂਦੇ ਤੇ ਭਾਨੀ ਮਾਰ ਭੀ ਤੋੜ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਈਨਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੱਖਣ ਬਾਸੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਬਹਾਦਰ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭੁਜ਼ਦਿਲ ਨਹੀਂ। ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਆਉ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁੱਠ ਕਰਨ ਲਈ ਝੁਜੀਏ।

ਗੁਜ਼ਲ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਨਾ

ਪੱਤਝੜ ਵਰਗੀ ਲਗਦੀ ਰੁੱਤ ਬਹਾਰਾਂ ਦੀ, ਸਾਡੇ ਤੇ ਹੈ ਮਿਹਰ ਅਸਾਡੇ ਯਾਰਾਂ ਦੀ।
ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਈ ਤਨ ਮਨ ਲੂੰਹਦੀ ਏ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਚੋਭ ਸੁਖਾਵੀਂ ਲਗਦੀ ਖਾਰਾਂ ਦੀ।
ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਗਲ ਲਗ ਕੇ ਅਕਸਰ ਹੋ ਲੈਣਾ, ਬਹੁਤ ਤਸੱਲੀ ਹੈ ਕੱਚੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਦੀ।
ਰੁੱਖੇ ਮਾਣ ਕਰੋ ਨਾ ਬਹੁਤਾ ਛਾਵਾਂ ਤੇ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਮਾਣੀ ਮੁੱਢੇ ਛਾਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ।
ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਇਹ ਬੁੱਲੀਆਂ ਮੁਸਕਾਈਆਂ ਨੇ, ਜਦ ਵੀ ਪੀਤੀ ਤਪਸ਼ ਅਸਾਂ ਅੰਗਾਰਾਂ ਦੀ।
ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੀ ਕਿਸਤੀ ਝੁੱਬੀ ਕੰਦਿਆਂ ਤੇ, ਇਹ ਵੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਲਗਦੀ ਹੈ ਮੰਝਾਰਾਂ ਦੀ।
ਸਿਕੀਆਂ ਬਦਲੇ ਹੁਸਨ ਵਟਾ ਕੇ ਲੈ ਚੱਲੇ, ਦਸਦੀ ਏ ਪਈ ਉਖੜੀ ਚਾਲ ਕਹਾਰਾਂ ਦੀ।

■ ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਅਸਥਰ ਵਿੱਚੋਂ ਤੂੰ ਇਹ ਕੀ ਕੱਟ ਜਿਹਾ ਏ?’
‘ਇਹ ਇੱਕ ਮਰਹੂਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਖਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਤਲਾਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦੀ ਸੀ,’ ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ।
ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਫਿਰ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਛੇਕਿਨ ਤੂੰ ਇਸ ਕਤਰਨ ਦਾ ਕੀ ਕਰੇਗਾ?’
‘ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਰੱਖਾਂਗਾ,’ ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ

ਬੀ. ਸੀ. ਆਵਰ ਸਾਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਲਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਪਈ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਲੱਖਣ ਲਈ ਤੇ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ।

ਸਾਡੇ ਜੋ ਮੰਗੇਤਰਾਂ ਤੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਤੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਹੈ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਮਨਿਸਟਰ ਆਕਸਵਰਦੀ ਨੂੰ ਰੋਸ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਅਵਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧੱਕੇ ਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਦੇਵੇ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣਾ ਫਾਈਲ ਨੰਬਰ, ਨਾਂ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਸਾਨੂੰ ਭੇਜਣ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਮਨਿਸਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਰੀਫ ਦੇਵੀਏ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀਆਂ ਬਾਰੇ ਭੰਡੀਏ।

ਗੁਰਦੇਵਰੇ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਸਹਿਯੋਗ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦ ਕੋਈ ਕਮੇਟੀ ਜਮਹੂਰੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਰੋੜਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬੁਲ ਕਰੇਡਿਟ ਜਿੱਤ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਤੇ ਬੀ. ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੈ। ਸਿਹਤਮੰਦ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਪਰ ਚਿੱਕੜ ਸੁੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਦ ਕਮੇਟੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਣ ਲੱਗ ਪੈਣ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਵਾਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਨਿਊ ਵੈਸਟ ਮਿਨਸਟਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬੜੀ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਰਾਜੀਨਾਮਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਇਸ ਗੁਰਦੇਵਰੇ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਦਾ ਅਖਾੜਾ ਬਨਣੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈਏ, ਤੇ ਅਸਲਾਂ ਤੇ ਚੱਲੀਏ, ਉਸ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲੀਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਉਸ ਸੱਚੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਹਾਂ ਤੇ ਦਲੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸਾਡੇ ਤੇ ਬਾਗ਼ੀਬਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਆਉ ਜਰਾ ਸੁਰਤ ਸੰਭਾਲੀਏ, ਜੁਆਨੀ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨੂੰ ਤੇ ਮਾਇਆ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਕੌਮ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਅਰਪਨ ਕਰੀਏ। ਕਿਸੇ ਅਰਥ ਲਾਭੀਏ, ਅਜਾਈ ਨਾ ਜਾਣ ਦੇਵੀਏ।

ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ

ਕੰਪਨਜੇਸ਼ਨ ਕਵਰ, ਅਪਰੂਵਡ ਵਹੀਕਲ, ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਰਾਹ ਵਿਚ ਟਾਈਮ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

ਐਸ. ਬਲ ਕੰਨਟੈਕਟਿੰਗ
ਕਾਮਿਆਂ ਦਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :
ਸਰਨਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਲ
879-4857
ਜਾਂ ਕੁਲਦੀਪ ਪੁੰਨੀ
327-8735

ਪਿਛਾਖੜ ਨੂੰ ਪਛਾੜੋ!

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਾਲੀ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਫੇਰਾ ਖੁਦ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਫੇਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧਾਂ ਨੂੰ ਤਿਖਿਆਂ ਰਹਿਤ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਉਤੇ ਭਾਰੂ ਧੜੇ ਦੀ ਪੌਥੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਸ਼ਹਿ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। “ਖਾਲਸਤਾਨ” ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਜ਼ਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਵਲੋਂ “ਦਲ ਖਾਲਸਾ” ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂ-ਵਾਲੇ ਦੀ ਨਾਟਕੀ ਚੜ੍ਹਤ ਪਿੱਛੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਨੰਗਾ ਹੱਥ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਤੇ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਵਲੋਂ ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਕ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੇ ਭਾਰੂ ਧੜੇ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਤੇ ਨਿੱਥੀ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦਾ ਅੰਗ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਉਤੇ ਭਾਰੂ ਧੜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਮਾਤੀ ਖਾਸੇ ਤੇ ਲੋੜ ਵੱਸ, ਧਾਰਮਕ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਇਲਾਕਾਈ ਮੰਗਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਮਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ, ਰਾਵੀ-ਬਿਆਸ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਮਸਲਾ ਆਦਿ) ਤੇ ਲਾਮਬੰਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਲਵੀਆਂ-ਮਿਲਵੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਚੱਲੀ ਇਹ ਅਕਾਲੀ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਕਾਫੀ ਵੇਗ ਅਤੇ ਭਖਾਅ ਫੜ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ, ਅੱਡ ਅੱਡ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਅਤੇ ਅੱਡ ਅੱਡ ਧੜਿਆਂ ਵਲੋਂ ਅੱਡ ਅੱਡ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਬਾਦਲ-ਰਵੀਇੰਦਰ ਧੜੇ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ 'ਚ ਉਭਾਰੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਇਲਾਕਾਈ ਮੰਗਾਂ ਨੇ ਮੋੜਵੇਂ ਰੂਪ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਅੰਦਰ ਵੀ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪੇਂਡੂ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਤੇ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਲੁਕਵੀਂ ਤੇ ਚੁੱਪ-ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜਾ, ਇਸ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਚਿੱਤੇ ਕਾਬਜ ਹੋਣ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਦੱਖਣੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਜੋਰ ਫੜ ਰਹੀ ਧੜੇਬੰਦੀ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਜਨੂੰਨੀ ਪੈਰੋ-ਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਖੁਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰਾਹੀਂ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਅਮਨ-ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਉਤੇ ਅਕਾਲੀ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਉਤੇ ਅੱਪੜਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ, ਭਖਾਉਣ ਤੇ ਲਮਕਾਉਣ ਪਿੱਛੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੇ ਖੋਟੇ ਸਿਆਸੀ ਮੰਤਵ ਸਾਫ਼ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੰਮੇ ਲਮਕਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਕ ਪਾਸੇ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਧਾਰਮਕ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਲੈਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਕ ਪਹਿਲਾਂ ਬਕਾਇਦਾ ਗਿਣਤੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਹੋਣ, 4 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ “ਰਸਤਾ ਰੋਕ” ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਉਤੇ ਬੋਰਹਿਮੀ

ਨਾਲ ਬਹੁਦ ਦੀ ਵਾਛੜ ਕਰਨੀ—ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕੋ ਨੀਤੀ ਦੇ ਹੀ ਦੋ ਬਦਲਵੇਂ ਰੰਗ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਸੌੜੇ ਸਿਆਸੀ ਮੰਤਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਧਾਰਮਕ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਪਰਪੰਚ ਰਚਣ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸੂਤ ਬਹਿਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਡ ਵੀ ਰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਮਸ਼ੂਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਹੌਲੀ ਵੀ ਖੇਡ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਤਲਬ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਾਕਮ ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਤਰੰਜੀ ਚਾਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ-ਸ਼ਰੀਕਾਂ (ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ) ਨੂੰ ਨਿੱਥੀ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ 'ਚ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਪਿਛਾਹ-ਖਿਚੂ ਤੇ ਉਲਟ-ਇਨਕਲਾਬੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਤੇ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਜਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਰਾ-ਜ਼ੁ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੱਕਵੇਂ ਹੋ ਜਾਣ ਸਦਕਾ, ਗਰਮ-ਗਰਮ ਫਿਰਕੂ ਮਹੌਲ ਅੰਦਰ ਅਕਾਲੀ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਲੱਖ “ਮਰਜੀਵੜਿਆਂ” ਦੀ ਵੇਜ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੇ ਇਸਦੇ ਜੁਆਬ ਵਿਚ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਕ ਲੱਖ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ “ਸੁਰੱਕਸ਼ਾ ਸੈਨਾ” ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਕਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਨ-ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਕੁੱਲ-ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਹ ਸਮੁੱਚੀ ਖੇਡ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਹੀ ਭੁਗਤੀ ਹੈ, ਤੇ ਭੁਗਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਲੁਟੇਰੇ-ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਿਛਾਹ-ਖਿਚੂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਭੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਫਿਰਕੂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਧੜੇ) ਵਲੋਂ ਤੇ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਂ ਵਲੋਂ ਪੈਟੀ ਬੁਰਜ਼ੁਆਜ਼ੀ ਦੇ ਬਦਜ਼ਨ ਤੇ ਉਪਰਾਮ ਹੋਏ ਹਿਸਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦੰਗ ਨਾਲ ਫਾਸੀ ਫਰਜ਼ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਤੇ ਲਾਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਤਾਕਤਾਂ ਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਈ ਡੂੰਘੇ ਗੌਰ-ਫਿਕਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਇਸ ਫਾਸੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਇਨਕਲਾਬੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਮੂਹਰੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਫਾਸੀ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾਚਾਕ ਕਰਨ, ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਡਟਵੇਂ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਪੈਂਤਤਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਭਖਵੀਆਂ ਜਮਾਤੀ ਮੰਗਾਂ ਉਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਅਤੇ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ, ਹਰ ਵੰਨਗੀ ਦੀਆਂ ਪਿਛਾਹ-ਖਿਚੂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਰੀ ਭਾਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ‘ਜੈਕਾਰਾ’)

ਮਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

— ਡਾ: ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੌਰ—

ਭਾਲ ਮੇਰੇ,
ਖੂਬ ਹੀ ਤੇਰਾ ਸਵਾਲ
ਚੁੰਮ ਲਾਂ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਮੱਥਾ
ਹਿੱਕ ਭਾ ਤੇਰੇ ਖਿਆਲ
ਮਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮਾਂ ਦੱਸ !
ਇਹ ਕਿਹਾ ਬਬਦਾਂ ਦਾ ਰਸ
ਮਹਿਕ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਿਵਸ
ਅਰਥ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ
ਖੂਬ ਹੀ ਤੇਰਾ ਸਵਾਲ।

ਭਾਲ ਮੇਰੇ,
ਮਾਂ ਤਾਂ ਹੈ ਮਮਤਾ ਦਾ ਸੋਮਾ
ਜੋ ਫੁੱਟਦਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਫੁੱਟਦਾ ਹੀ ਰਹੇ
ਭੇਦ ਨਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਹੇ
ਆਪਣੇ ਬਿਗਨੇ ਦਾ ਕੋਈ।

ਭਾਲ ਮੇਰੇ,
ਮਾਂ ਦੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਤੜਪਦੀ ਪੀੜ ਹੈ
ਮਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਗੀੜ ਹੈ।
ਮਾਂ ਜਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ ਭਾਲ
ਇਸਦੀ ਨੰਬੀ ਛਾਂ ਜਿਹੀ ਨਾ ਮਿਲਦੀ ਮਿਸਾਲ
ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਾਵਨ ਰੱਬ ਵਰਗਾ ਇਹਦਾ ਨਾਂ
ਦੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਯਾਦ ਆਂਦੀ ਅੰਤ ਮਾਂ।

ਭਾਲ ਮੇਰੇ,
ਮਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨਿੱਕੇ ਪਿਆਰੇ ਬੋਲ ਸ਼ਾਤਰ
ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਬੁੱਤ ਵਿਚੋਂ ਬੁੱਤ ਘੜਦੀ
ਅਤੇ ਘੜਦੀ ਹੈ ਨੁਹਾਰ
ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ ਘੋਲ ਕਰਦੀ
ਕਿਸੇ ਅਨੋਖੀ ਤਾਪ ਸ਼ਾਤਰ
ਸਿਰਫ... ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਮਾਂ ਦਾ ਸੁਣਨ ਸ਼ਾਤਰ
ਜੋਦ ਜਿਸਦੀ ਖੇਡਦੀ ਹੈ
ਬਚਪਨੇ ਦੀ ਹਰ ਨੁਹਾਰ
ਮਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਜੜ੍ਹ ਹੈ
ਜੋ ਮਿੱਟੀ ਖਾ ਕੇ ਖੁਦ ਜੀਂਦੀ ਰਹੇ।
ਉਹਨਾਂ ਫੁੱਲ ਪੱਤੀਆਂ ਨੂੰ
ਫੁੱਡਦੀ ਮਹਿਕਾਂ ਰਹੇ
ਦਾ ਬਹਾਰਾਂ ਦੇ ਲਈ।

ਭਾਲ ਮੇਰੇ,
ਮਾਂ ਤਾਂ ਹੈ ਮਮਤਾ ਦਾ ਸਾਗਰ
ਸਮਝਦਾ ਜਿਸਨੂੰ ਪਿਆਰਾ-ਚੀ-ਕੋਈ
ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਘੁੱਟ ਦੇ ਘੁੱਟ ਜੀਣ ਲਈ
ਮਾਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਹੈ ਮੱਛੀ ਵਾਂਗਰਾਂ
ਇਕ ਤੜਪਦਾ ਵਿਲਕਦਾ ਹੋਇਆ ਰੁਦਨ
ਹੀ ਅਧੁਰਾ ਮਾਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਸਵਪਨ
ਬਿਨਾਂ ਜੜ੍ਹ ਤੋਂ ਮਹਿਕ ਸਕਿਆ ਕੀ ਕੋਈ ?

ਭਾਲ ਮੇਰੇ,
ਮਾਂ ਤਾਂ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਜੇਹੀ
ਜਿਸਦੀ ਹਸਤੀ ਭੀਕ ਨਾ ਅਪਤਿਆ ਕੋਈ।
ਕੋਈ ਰਿਬੀ, ਕੋਈ ਮੁਨੀ, ਕੋਈ ਜਤੀ, ਕੋਈ ਤਪੀ।
ਮਾਂ ਤਾਂ ਹੈ ਉਹ ਮਹਿਕ ਜੋ ਮਰਦੀ ਨਹੀਂ,
ਇਸ ਜਿਹਾ ਜੱਗ ਤੇ ਕੋਈ ਦਰਦੀ ਨਹੀਂ।

ਭਾਲ ਤੋਂ ਟੁੱਟਦਾ ਹੈ ਪੱਤਾ
ਭਾਲ ਰੋਂਦੀ ਹੈ ਬਹੁਰ।
ਮਾਂ ਤਾਂ ਆਖਿਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮਾਂ ਹੈ
ਵੇਣ ਸੁਣ ਕੇ ਮਾਂ ਦਾ ਰੋਈ ਕਾਇਨਾਤ
ਮਾਂ ਕਦੀ ਟਹਿਕੀ ਤਾਂ ਮਹਿਕੀ ਕਾਇਨਾਤ।
ਪਰ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਨੂੰ
ਕੀ ਜਾਣੇ ਕੋਈ
ਦਰਦ ਇਸਦੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪਹਿਚਾਣੇ ਕੋਈ
ਕਿਉਂਕਿ ਕਪੜਾ ਤਾਂ ਅੰਤ ਬੰਦਾ ਹੋ ਜਾਣਾ।
ਵਣਜ ਪਿਆਰਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਧੋਖਾ ਹੋ ਜਾਣਾ।
ਭੁੱਲ ਜਾਣ ਯਾਦ ਨਾ ਆਣ ਕਦੀ
ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਮਾਂ ਦਾ।

ਭਾਲ ਮੇਰੇ,
ਇਹ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਯੁੱਗ ਹੈ
ਮੁੱਲ ਪਾਵਨ ਦੀ ਹੈ ਵਾਦੀ ਜਿਥੇ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ
ਗਰਬ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਠਹੀਂ ਜਿਥੇ ਕੋਈ।

ਭਾਲ ਮੇਰੇ,
ਮੇਰੇ ਮਮਤਾ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਠਹਾ ਕੇ
ਕੋਈ ਵੀ ਔਰਤ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਾਂ ਬਣੇ
ਤੜਪਦੀ ਚੁਗ ਚੁਗ ਕੇ ਕੋਢੇ
ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਪਲ ਪਲ ਜਾਣੇ
ਆਪਣੇ ਮਨ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਉੱਚਿਆ
ਇੰਜ ਔਰਤ ਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮਾਂ ਬਣੇ।

ਹੱਸਣਾ ਮਨੁੱ ਹੈ

ਅਮਲੀ

ਇਕ ਵਾਰ ਪੰਜ ਅਮਲੀ
ਅਫੀਮ ਖਾ ਕੇ ਬੋਕ ਵਿਚ ਆਏ
ਹੋਏ ਸਨ, ਭਾਗਲੇ ਚੁਬਾਰੇ ਦੀ ਛਾਂ
ਹੋਠਾਂ ਉਹ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸਨ, ਛੋਟੀ
ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧੁੱਪ ਆ ਗਈ।
ਇਕ ਅਮਲੀ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ
ਦੂਸਰੇ ਅਮਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲਗਾ
ਚਲੋ ਆਪਾਂ ਚੁਬਾਰੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ
ਅੱਗੇ ਕਰ ਲਈਏ, ਸਾਰੇ ਅਮਲੀ
ਚੁਬਾਰੇ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਲਗਾਉਣ ਲਗ
ਪਏ, ਅਮਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤੀਵੀਆਂ
ਚੁਬਾਰੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਮਾਰਨ
ਲਗ ਪਈਆਂ। ਇਕ ਅਮਲੀ
ਕਹਿਣ ਲਗਾ, “ਚਲੋ ਓਏ ਬੱਸ
ਕਰੋ, ਉੱਤੋਂ ਚੁਬਾਰੇ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ
ਡਿੱਗਣ ਲਗ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਰੇ
ਅਮਲੀ ਭੱਜੇ ਤੇ ਉਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਆ ਕੇ
ਫੇਰ ਜਾਂ ਗਏ।

ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ

ਪਹਿਲਾ ਅਮਲੀ—ਦੂਜੇ ਅਮਲੀ
ਨੂੰ, ਮੈਂ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਯਾ।
ਦੂਜਾ—ਪਰ ਮੈਂ ਤੇ ਅਜੇ
ਅਸਤੀਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਆਲਸ ਜਿਉਂਦੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੈ।
—ਜੋਰਮੀ ਟੇਲਰ

State Bank of India

VANCOUVER BRANCH

WILL BE INAUGURATED BY THE

HON. MRS. GRACE McCARTHY

MINISTER OF HUMAN RESOURCES

ON TUESDAY THE 14TH JUNE 1983

AT 540 BURNARD STREET

[BETWEEN PENDER & DUNSMUIR]

S.K. SAPRU

VICE PRESIDENT & MANAGER

TELEPHONE: 681-3428

ਸਿੱਖ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਗੜੀ ਦੀ ਸਮਸਿਆ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਐਸ ਭਿੰਡਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਭਿੰਡਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੇਲਵੇਜ਼ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਬੀ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੇਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਭਿੰਡਰ ਨੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਸੀ ਐਨ ਰੇਲਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਅਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਰਿਊਮਨ ਰਾਈਟਜ਼ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੀ ਐਨ ਰੇਲਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਭਿੰਡਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਵਲੋਂ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਜੋਂ \$14500 ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਬਾਹਰ ਦੇ ਝਗੜੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ?

ਟਰਾਂਟੋ ਦੇ ਦੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਕਰੜੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 31 ਸਾਲਾ ਵੇਜਾ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਤੀਹਰੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਦੇ ਦੋ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਕ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬੈਂਸ ਦੀ "ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ" ਦੀ ਜਗਾ ਨੂੰ ਵੈਸਟਨ ਰੋਡ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਰਾਊਨ ਕੌਂਸਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਲਵਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬੈਂਸ ਇਕ ਕੱਟੜ ਅਤੇ ਜਨੂੰਨੀ ਪੁਰਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬ ਲਈ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਬੈਂਸ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨ ਅਤੇ ਗਰੇਵਾਲ ਲੈਂਡਡ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਬੈਂਸ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪੈਰੋਲ ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੱਕ ਪਦ ਯਾਤਰਾ

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪੰਜ ਦਿਨ ਦੀ ਪਦ ਯਾਤਰਾ ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੇਅਰ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਬੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ 5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ। ਪਦ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੱਗੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਂਟਰ ਵਲੋਂ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਲੱਗ-ਭੱਗ 250 ਵਿਆਕਤੀ ਹੱਥ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਕ ਝੰਡੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੇ ਪਟਿਆਲੇ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਆਦਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁੱਜੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਫੈਸ਼ਨਜ਼ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਵੈਨਕੂਵਰ— ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਫੈਸ਼ਨਜ਼ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 11 ਜੂਨ ਨੂੰ ਬੜੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਅੱਠ ਤੋਂ ਨੌਂ ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੀਰਤਨ ਹੋਇਆ ਤੇ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਕੇ ਇਸ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਵਧੀਆ ਸਟੋਰ ਨੂੰ ਹਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਹੋਰਾਂ ਪਬਲਿਕ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਹਲਕੀ ਗੀਫਰੇਸ਼ਮੈਂਟ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਫੈਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹਣ ਤੇ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਤੇ ਸਟਾਫ ਵਧਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

'ਸ਼ੁੱਧ ਵਨਸਪਤੀ' ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਰਬੀ ਦਾ 'ਅਸ਼ੁੱਧ' ਵਪਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ— 'ਸ਼ੁੱਧ ਵਨਸਪਤੀ' ਦੇ 24 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਈ ਘਪਲੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਲੋਂ 2.3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗੜ੍ਹ ਚਰਬੀ ਬਾਹਰੋਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।

ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਫੜਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਰਬੀ ਆਈ ਸੀ। ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਰਬੀ ਲਿਆਉਣ 'ਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਦੋ ਹੋਰ ਜਹਾਜ਼ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਰਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਬਣ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸ਼ੁੱਧ ਵਨਸਪਤੀ' ਵਾਲੇ ਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਰਬੀ ਵਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੰਗਵਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਘਿਓ ਵਿਚ ਚਰਬੀ ਦਾ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਭੁਲਿਆ ਹੈ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਬੰਬਈ ਕਸਟਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 5000 ਟਨ ਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਰਬੀ ਫੜੀ ਹੈ। ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਰਬੀ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਤ ਜਾਂ ਅੱਠ ਸਮਝੌਤੇ ਸਨ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸੰਬੰਧ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਇਕ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਨੇ 'ਸ਼ੁੱਧ ਵਨਸਪਤੀ' ਦੇ ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਵੀ. ਕੇ. ਜੈਨ ਅਤੇ ਆਰ. ਕੇ. ਜੈਨ ਵਿਰੁਧ 24 ਕਰੋੜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਦੋ ਜਹਾਜ਼ ਫੜੇ ਦੇਣ ਦਾ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਾਪੁਰ ਵਿਚ ਦੋ ਭਾਰਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਤਿੰਗ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ

ਪਟਿਆਲਾ— ਸਥਾਨਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ 'ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ' ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੰਪਾਦਕ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਤਿੰਗ ਦਾ ਇਥੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 51 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਰਿਚਮੰਡ ਹੈਲਥ ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਲੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੂਚਨਾ

ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ। ਇਹ ਆਮ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਢੁਕਵੀਂ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੰਗੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਸਿਹਤ-ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਢੁਕਵੀਂ ਖੁਰਾਕ ਕਿਵੇਂ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੋਥਲ 10 ਉਤੇ 19 ਜੂਨ ਅਤੇ 25 ਜੂਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਸ਼ਾਮ 6:30 ਵਜੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਰਿਚਮੰਡ ਹੈਲਥ ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ 273-8381 ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਪੁੱਛ ਗਿੱਛ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪੀਪਲਜ਼ ਫਰੰਟ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਲੀਜ਼

ਵੈਨਕੂਵਰ— ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੁਧ ਪੀਪਲਜ਼ ਫਰੰਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਵਿਰੁਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਚਾਰਲਸ ਬੁਆਲਟ ਨੇ ਕੇਸ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਵੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

21 ਜੂਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 8 ਵਜੇ
CAIMAW HALL
707, 12th St. NEW WEST.
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਖ ਵਿਸ਼ਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ :—
ਹਰਿੰਦਰ ਮਾਹਲ — 588-0002
ਹਰਬੰਸ ਦਿੱਲੋਂ — 438-7793

ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ

ਪਟਿਆਲਾ — ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਫਸਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਦ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪਟਿਆਲਾ ਧੂਮ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਾ ਦੁੱਕਾ ਅਣਸੁਖਾਵੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਨ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਇਕ ਸਥਾਨਕ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਕ ਬੰਬ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ।

ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸੈਂਟਰਲ ਗੰਜਰਵ ਪੁਲੀਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਸੀ ਸਾਖਤ ਦਾ ਬੰਬ ਉਹਨਾਂ ਫੌਜੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਬੰਬ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫੌਜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਕਨਟੀਨ ਦੀ ਛੱਤ ਫੀਤਾ ਫੀਤਾ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਤੇ ਆ ਡਿੱਗੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੱਚਾ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਤਰੀਪਾਰੀ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਲੀਲਾ ਭਵਨ ਚੱਕ ਅੰਦਰ ਫਰਨੀਚਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਇਕ ਹੋਰ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਸ ਉਪਰ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਪਿਛਲੇ 4 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪਟਿਆਲੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਪੰਜਵਾਂ ਬੰਬ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿ
ਰਵ ਉਹੀ ਕਮੇਟੀ ਕੋਈ ਸਮਸਿਆ ਹਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ, ਜਿਹਨਾਂ 'ਚ' ਇਕ ਕੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ ਤੇ ਦੂਜਾ ਬੰਮਾਰ।

ਓਏਸਿਸ (O.A.S.I.S.) ਇੰਮੀਗਰੈਂਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਸੈਂਟਰ

(Immigrant Services Centre)

ਵਲੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਇਹ ਸੈਂਟਰ ਓਏਸਿਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਾਡੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ, ਉਰਦੂ, ਚੀਨੀ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ :—

ਉਲਥਾ ਕਰਨਾ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਿਖੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ

ਨਾਗਰਿਕਤਾ, ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ, ਯੂ. ਆਈ. ਸੀ., ਆਈ. ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ., ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ, ਵਰਕਰਜ਼ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਵਿਦਿਆ, ਰਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਟੈਕਸ, ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਦਿ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਘਰੇਲੂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ

ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗਰੁੱਪ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਸਰਗਰਮੀਆਂ)

- ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ
- ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ
- ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ
- ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਗਰੁੱਪ
- ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ
- ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
- ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ

ਇਹਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :—

324-8186

ਦਫਤਰ ਦਾ ਸਮਾਂ :— ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ
ਸਵੇਰੇ 8:30 a.m. ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 4:30 p.m. ਤੱਕ

ਇੰਮੀਗਰੈਂਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਸੈਂਟਰ

8165 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ (ਮਹੀਨ ਤੇ)

ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ. V5X 3L2

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

ਬੀ. ਏ. ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ (ਪੀ.ਯੂ.)

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Pb.U.)

(ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ :—

- ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਗੇਜ਼ ਲੈਣ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੰਸਲ ਕਰਨੀ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
- ਵਸੀਅਤ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਂਡੀਡੈਵਿਟ, ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਲਈ "ਰਾਹਦਾਰੀ"
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

ਅਤੇ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ

7-4857 Kingsway (Opp. Sears) Burnaby, B.C. V5H 2C8

PHONE—Off. 433-8366

Res. 324-4160

ਸਮਾਂ : ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ (ਦਫਤਰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ)

ਫਿਲਮ ਦਰਪਣ

‘ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਨਾ ਕਰੋ’

ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਕਲਾਤਮਿਕ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਅਕ ਰਾਹੀਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਭਿਨੇ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਨਿਪੁੰਨ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਮਰਸੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਅਭਿਨੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨੇ ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਮਿਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਉਥੇ ਉਸਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ।

ਕੀ ਸਮਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ? ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਿਤਾ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਉਸ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ?

ਸਮਿਤਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ: ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਦਾ ਜ਼ਿਤਨਾ ਖਿਆਲ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਉਤਨਾ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਜੋ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਲਈ ਹੀ ਕੱਟਿਆ ਹੈ। ਕੱਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕਾਰਨ ਧੱਕਾ ਲੱਗੇ। ਮੇਰੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਅਥਵਾ ਕੈਰੀਅਰ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਜਦ ਫਿਲਮਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਰਹੀ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦਿਨ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗੀ ਕਿ ਕਮਰਸੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਮੈਂ ਨਵੀਂ ਹਾਂ ਪਰ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ।

—ਮੈਂਬਰ, ਭੂਮਿਕਾ, ਆਕ੍ਰਿਸ਼, ਚੱਕਰ ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਜਰਬਾ, ਨਮਕ ਹਲਾਲ ਅਤੇ ਸਕਰੀਨ ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ? ਕਿਤੇ ਇਸ ਲਈ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਸੁਪਰ-ਸਟਾਰ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ?

—ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਹੀਆਂ

ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਲਾਤਮਿਕ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਕਮਰਸੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਾਂ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਜੇ ਫਿਲਮ ਫੇਰੇ ਬਜਟ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—ਘੱਟ ਵਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਕਲਾਤਮਿਕ ਫਿਲਮ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਫਿਲਮ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤੇ ਚੰਗਾ ਵਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਰਸੀਅਲ ਫਿਲਮ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਵਰਨਾ ਦੋਨਾਂ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਅਭਿਨੇ ਤਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਪਰਦੇ ਤੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਦ ਮੈਂ ‘ਤਜਰਬਾ’ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਲਗਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ‘ਸਰੋਤ’ ਹੈ। ਅਗੇ ਜਾ ਕੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਅਵਸਰ ਹੈ। ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਪਥੇ। ਪਰ ਜਦ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ। ‘ਤਜਰਬਾ’ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੁਲਾਸ਼ਾਈ ਹੈ। ਰਹੀ ਗੱਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਰਾ ਦੀ ‘ਨਮਕ ਹਲਾਲ’ ਦੀ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਸ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਫਿਲਮ ਨਾਇਕਾ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਾਇਕ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। ਉਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਮੈਂ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਉਹੀ ਕਰਦਾ ਜੋ ਮੈਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਕਿ ਵਡੇ ਵਡੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਨੂੰ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ‘ਕਰੋੜ’ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

—ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ‘ਕਰੋੜ’ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਸਟਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਰਾ ਦੀ ‘ਨਮਕ ਹਲਾਲ’ ਸਵੀਕਾਰ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ? ਜਦ ਕਿ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਸ ਦਿਤਾ ਸੀ।

—ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਰਾ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਚੰਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ

ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ

ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਿਅਮ ਕੋਨੇਗਲ ਵਰਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਹੀਰੋਇਨ ਸਮਝ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਲੇਬਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸਾਂ।

—ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਾਭ ਦੀ ਥਾਂ ਹਾਨੀ ਹੀ ਹੋਈ? —ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਹਰ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਸਹੀ ਦੂਸਰੀ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ।

—‘ਸ਼ਕਤੀ’ ਵਿਚ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਾਫੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋਈ। ਇਉਂ

ਲੱਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਅਭਿਨੇ ਕਲਾ ਨਾਲ ਅਨਿਆਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੈਰਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਨ ਵਿਚ ਕੀ ਰਾਜ ਹੈ?

—‘ਸ਼ਕਤੀ’ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਏਨੀ ਮਾੜੀ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨੀ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਇਹ ਹੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕਿਉਂ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ‘ਭੂਮਿਕਾ’ ਵਰਗੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਰਾਂ? ਜਦ ਮੈਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਕਰਨ ਲਗ ਪਈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਟਾਈਪਡ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕਲਾਕਾਰ ਦਾ ਵੀ ਮਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ‘ਸ਼ਕਤੀ’ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਪਿਛੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਭਲਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ?

ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਗਰਮ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਆਪ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਆਪ ਗੋਰ ਕਰੋ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਮੈਂ ਗਰਮ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ ਜੋ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੂਸਰੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਮੈਂ ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਮੈਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹਾਂ, ਉਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

—ਜਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ‘ਭੂਮਿਕਾ’ ਤੇ

‘ਮੰਥਨ’ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਉਂ ਲਗਾ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਫ਼ ਸੂਬਰੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਈਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੀ ਸਮਝਾਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ? —‘ਭੂਮਿਕਾ’ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੀ ਜੋ ਸਾਡੀ ਹੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਅਮ ਕੋਨੇਗਲ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੰਸਾ-ਵਾਡੇਕਰ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਦਿਤੀ

ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਫਿਲਮ ਬਣਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਨਿਰਾਉਣ ਵਿਚ ਉਸ ਪੁਸ਼-ਤਕ ਨੇ ਮੇਰੀ ਬੜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਚਰਿਤਰ ਨਾਲ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜ ਗਈ ਸਾਂ। ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਕਿਉਂ ਬਦਲ ਗਈ—ਇਹ ਮੈਂ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਉਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਬਦਲੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ

ਸਦਕੇ ਜਾਵਾਂ, ਯਾਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ...

ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਗੀਤ

‘ਸਦਕੇ ਜਾਵਾਂ’
ਪ੍ਰਭੂ ਪਿਕਚਰਜ਼ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਦਾਰ ਫਿਲਮ ‘ਚਾਚਾ ਚੋਧਰੀ ਦਾ’ ਨਾਂ ਅਬਦਲਕੇ ‘ਸਦਕੇ ਜਾਵਾਂ’ ਰਾਹਿਤ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁੰਦਰਾ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਉਸ ਆਪ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਸਤੀਸ਼ ਕੋਲ, ਭਾਵਨਾ ਭੱਟ, ਰਾਕੇਸ਼ ਪੱਪੂ, ਯਸ਼ ਬਰਮਾ, ਸੀਮਾ ਕਪੂਰ, ਮੋਹਰ ਮਿਤਲ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਮੁਖ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤਕਾਰ ਹਨ ਮੁਖਤਾਰ ਅਦਾਨੀ-ਵਾਲਾ, ਸੰਗੀਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੋਹਲੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ।

‘ਮੌਜੀ’
ਕੰਵਲ ਬਿਆਲਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਦਾਰ ‘ਮੌਜੀ’ ਲਈ ਮੋਹਰ ਮਿਤਲ ਦੇ ਨਾਲ ਅਰਪਨਾ ਚੋਧਰੀ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਦੇਵ ਕਰਨੈਲ ਲੱਖਾਵਾਲੇ ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇ ਹਨ। ਸੰਗੀਤ ਚਰਨਜੀਤ ਆਹੂਜਾ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਚਮਨ ਭਾਲ

ਸੁਗਲ ਤੇ ਨਵੀਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿਕਰਾਤ ਨਾਕੁਰ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

‘ਹੰਕਾਰ’
ਬੀ. ਕੇ. ਸੋਬਤੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ‘ਹੰਕਾਰ’ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਇਹਨੀਂ ਦਿਨੀਂ ਪੂਰੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਸਿਨੇਮਾ ਸਕੋਪ ‘ਹੰਕਾਰ’ ਵਿਚ ਵਰਿੰਦਰ, ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਯਸ਼ ਬਰਮਾ, ਵੀ. ਸੁਖੀ, ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੋਹਲੀ ਦਾ ਹੈ।

‘ਯਾਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ’
ਰਾਜਕੰਵਲ ਇੰਦਰਜੀਤ ਟੁੱਲਸੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ‘ਯਾਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ’ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਉਤਸ਼ ਟੁੱਲਸੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਯੋਗਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਸਤੀਸ਼ ਕੋਲ, ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਉਤੇ ਸ਼ਾਣ ਫਿਲਮਾਂ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਨੇ ਫਿਲਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਦੂਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ

‘ਅਣਖੀਲੀ ਸੁਟਿਅਰ’ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਸ਼ੀਲੀ ਪੂਰੀ, ਰਮਾ ਵਿਜ, ਹੰਸਨੀ ਏੱਭ, ਮੋਹਰ ਮਿਤਲ ਤੇ ਸੁਮਨ ਕਪਾਨੀ ਫਿਲਮ ਦੇ ਮੁਖ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ।

‘ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਂਵਾਲ’ ਤਿਆਰ
ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਤੋਂ ਚਰਚਿਤ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ‘ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਂਵਾਲ’ ਵਿਤਰਕ ਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ ਦੇ ਹੱਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਲੀਬ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਅਰੁਨ ਚੋਪੜਾ, ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਚਮਨ ਭਾਲ, ਯਸ਼ ਬਰਮਾ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕੰਵਲ ਬਿਆਲਾ ਨੇ ਤੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਹਨ ਮਹਿੰਦਰ ਦੇਹਲਵੀ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸੁਲਤਾਨ, ਨਿਰਾਲਾ ਤੇ ਕੇ. ਐਲ. ਸਾਗਰ ਨੇ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੋਹਲੀ ਦਾ ਹੈ।
‘ਰੱਖੜੀ’ ਡਾਇਰੀ ਬੀਏਟਰ ‘ਚ
ਨਿਰਮਾਤਾ ਐਮ. ਐਨ. ਸਰਨ ਦੀਰਗਦਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ‘ਰੱਖੜੀ’ ਡਾਇਰੀ ਬੀਏਟਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6)

ਹੈ। ਉਸ ਪਤਵਾੜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਮੁਖ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ ਮੋਹਨ ਕੁਮਾਰ, ਅਰਪਨਾ ਚੋਧਰੀ, ਪਤਵੀਨ ਸੂਦ, ਗੁਰਜਾ ਮਿਤਰ, ਮੋਹਰ ਮਿਤਲ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਬਾਲਾ, ਸੁਮਨ ਕਪਾਨੀ ਤੇ ਅਜੋਕ ਦੀਵਾਨ।

‘ਵੀਰਾਂ’ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਹੋਈ
ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਦਾਰ ‘ਵੀਰਾਂ’ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਤੀਸ਼ ਕੋਲ, ਰਮਾ ਵਿਜ ਤੇ ਮੋਹਰ ਮਿਤਲ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

‘ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਵੰਗਾਂ’
ਐਮਿਤਸਰ ਫਿਲਮਜ਼ ਸੇਂਟਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ‘ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਵੰਗਾਂ’ 28 ਮਈ ਤੋਂ ਸੇਂਟ ਤੇ ਚਲੀ ਜਾਏਗੀ। ਅਰਪਨਾ ਚੋਧਰੀ, ਸਤੀਸ਼ ਕੋਲ, ਯਸ਼ ਬਰਮਾ, ਮੋਹਰ ਮਿਤਲ ਫਿਲਮ ਦੇ ਮੁਖ ਅਦਾਕਾਰ ਹਨ। ਕਹਾਣੀ ਰਕੇਸ਼ ਬਰਮਾ ਦੀ ਹੋਏਗੀ, ਸਕਰੀਨ ਪਲੇ ਤੇ ਡਾਇਲਾਗ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁੰਦਰਾ ਤੇ ਗੀਤ ਮੁਖਤਾਰ ਅਦਾਨੀ-ਵਾਲਾ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੋਹਲੀ ਦਾ ਹੋਏਗਾ। ਉਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਦਾਕਾਰ ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ

‘ਵੇਹੜਾ ਲੰਬੜਾ ਦਾ’ ਤਿਆਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸੀ. ਆਰ. ਬਾਸੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ‘ਵੇਹੜਾ ਲੰਬੜਾ ਦਾ’ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨ ਪਵਨ ਦੇਵ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਸੂਦ, ਪਦਮਨੀ ਕਪਿਲਾ, ਮੋਹਰ ਮਿਤਲ, ਕੰਚਨ ਮੱਟੂ, ਪਵਨ ਦੇਵ ਫਿਲਮ ਦੇ ਮੁਖ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਸੰਗੀਤ-ਕਾਰ ਹਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੋਹਲੀ।

ਪ੍ਰੀਤੀ ਬਾਲਾ ਫਿਲਮ ਬਣਾਏਗੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕਾ ਤੇ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਬਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਹੀਰੋ ਵਜੋਂ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ‘ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਂਵਾਲ’ ਦੇ ਹੀਰੋ ਅਰੁਣ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਹੀਰੋ ਸਤੀਸ਼ ਕੋਲ ਵੀ ਹੁਣ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਟਾਲਵੀ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਏਗਾ?

—ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਪਵਾਰ

■ ਕ. ਸ. ਵਿਜਯ
ਓ ਮੀਤ ਮੇਰੇ,
ਸਦਕੇ ਤੇਰੇ,
ਜਾਵੀਂ ਨਾ!
ਨ ਜਾਵੀਂ ਦਿਲ ਤੋੜਕੇ
ਬਹਿ ਵੇ ਸੱਜਣਾ ਦਿਲ ਦੇ ਨੇੜੇ
ਖੇਡਣ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕੇ
ਫੁਟਕਣ ਵੰਗਾਂ,
ਤੋਰੀ ਸੁਖ ਮੰਗਾਂ
ਮੈਂ ਸੁਹੀ ਤਲੀਆਂ ਜੋੜਕੇ
ਜਾਵੀਂ ਨਾ! ਨ ਜਾਵੀਂ...
ਜੋਬਨ ਦੀ ਹੁੰਤ ਚਾਰ ਦਿਹਾੜੇ
ਮਾਨਣ ਇਸਨੂੰ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੇ
ਨਾ ਹੁੰਦੇ-ਹੁੰਦੇ ਬਹਿ,
ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ
ਇਹ ਦੂਰ ਨਾ ਕਰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ
ਜਾਵੀਂ ਨਾ! ਨ ਜਾਵੀਂ...
ਸੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਸਾਡਾ ਵਿਹੜਾ
ਤੇ ਬਿਨ ਰੋਣਕ ਲਾਵੇ ਕਿਹੜਾ
ਹਾੜਾ ਮੰਨ ਜਾ,
ਮਤ ਘਰ ਲੈ ਆ
ਦੁੱਖੀਆਂ ਹੁੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜ ਕੇ
ਜਾਵੀਂ ਨਾ! ਨ ਜਾਵੀਂ...
ਓ ਮੀਤ ਮੇਰੇ,
ਸਦਕੇ ਤੇਰੇ,
ਜਾਵੀਂ ਨਾ!
ਨ ਜਾਵੀਂ ਦਿਲ ਤੋੜਕੇ

PATEL CONSTRUCTION

5088 VICTORIA DRIVE

VANCOUVER, B.C.

Direct Pager 667-9887

PH. 876-4580

For New & Old Houses
Renovation—Sun Decks—
Kitchens—Anything You want to
Build

ਨਵੇਂ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਪੁਰਾਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵਿਆਵਾਂ ਵਿਚ
ਬਦਲਣ ਲਈ, ਪੁਰਾਣੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਸਨਡੈਂਕ -
ਕਿਚਨ ਆਦਿ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਪ੍ਰ: ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੋਈ ਨੋਸ ਐਲਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਾਕਤਾਂ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਤੇ ਇਕ ਮੁਠ ਨਹੀਂ ਤੱਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਐਲਾਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਜਾਂ ਚਿੜਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਕੋਚ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਨਾਭਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਵਿਚ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਉਤੇ ਆਮਾਦਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਗੈਰ-ਇਕਾ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਲੋੜ ਉਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਤੇ ਕੌਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਬੇਦੋਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਾਕਤਾਂ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਤੱਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਤੇ ਗ਼ੜਬੜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਇਹ ਤਾਕਤਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਕਿ ਹਿੰਦ ਆਪਣੇ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਰਾਹ ਉਤੇ ਚਲੇ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਕਾਲੀ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਬੇਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਖੋਂ ਉਹਲੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਆਰਥਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਜੰਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅਕਾਲੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਗਲਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੰਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੋਝੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਣ, ਸਭ ਕੁਝ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਵੀ ਬਿਆਸ ਦੇ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਦੀ ਵੀ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪਾਣੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਵੇਂ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਗਾਹਕ ਬਣਾਉਣਾ ਤੁਹਾਡਾ ਵੱਡਾ ਸਹਿਯੋਗ ਹੈ।

ਗੈਰ ਕਾਂਗਰਸ (ਏ) ਮੁਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਦੇ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਵਿਜੇਵਾੜਾ—ਗੈਰ ਕਾਂਗਰਸੀ (ਆਈ) ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਬਦਹਾਲੀ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਫੈਡਰਲ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਤੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਧਾਰਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ। ਗੈਰ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇਹ ਲਾਮਿਸਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਇਥੋਂ ਲਗਪਗ 26 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਇਕ ਪਹਾੜੀ ਉਤੇ ਸਥਿਤ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਤ ਘੰਟੇ ਚੱਲੀ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਦ ਇਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਤੇ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਹਰ ਕੀਮਤ ਉਤੇ ਰਖਿਆ ਕਰਨਾ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ।

ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਕੇਂਦਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੜੱਪੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਫੌਰਨ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਿਮੇਲਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਐਨ. ਟੀ. ਰਾਮਾ ਰਾਓ ਨੇ ਇਥੇ ਇਕ ਪਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਕੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਬਾਦ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਧਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵੱਖਵਾਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਤੇ ਜਾਤੀ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਉਭਰਨ ਉਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਐਲਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹਾਲਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਗੜੀ ਹੈ।

‘ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ’ ਵਲੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ

ਵੈਨਕੂਵਰ—ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੋਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਝੀਤਾ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਐਥਟਸਵੇਰਡ) ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੜਾ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਆਦਿ ਮੁਖ ਬੁਲਾਰੇ ਸਨ।

ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ 'ਚ ਬੈਂਕ ਡਾਕੇ ਦੀ ਨਾਕਾਮ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਝੜਪ ਵਿਚ ਥਾਣੇਦਾਰ ਹਲਾਕ

ਫਗਵਾੜਾ—ਜ਼ਿਲਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਬਾਂਚ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਨਾਕਾਮ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੈਂਕ ਬੈਂਕ ਦਾ ਗਨਮੈਨ ਅਤੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ।

ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਲੇਟੀ ਰੰਗ ਦੀ ਕਾਰ ਅੰਬੈਂਸਡਰ ਕਾਰ ਵਿਚ ਦੁਪਹਿਰੇ ਡੇਢ ਵਜੇ ਆਏ ਅਤੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਗਨਮੈਨ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਉਲਝ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਚਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਕੋਲ ਗੋਲਵਾਲਵਰ ਅਤੇ ਇਕ ਕੋਲ ਬੰਦੂਕ ਸੀ, ਉਹ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਕੇ. ਐਸ. ਖੁਰਾਣਾ ਉਤੇ ਟੁਟ ਪਏ। ਬਾਕੀ ਸਟਾਫ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਉਤੇ ਉਹਨਾਂ ਫਾਇਰਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਬਾਦ ਵਿਚ ਦੌੜ ਗਏ।

ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰਜ਼ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਰਜੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ

ਜਲੰਧਰ—ਪੰਜਾਬ ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰਜ਼ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਾਮਰੇਡ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠਾ ਦੀ ਪਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਸੁਤੰਤਰਤ ਸੈਨਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਗਰਮ ਕਰਨ। ਜਿਥੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦਾ ਘੋਰਾ ਚੰਡਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੱਥ ਗਰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਭੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਅਜੇਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ “ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ” ਲਈ ਚੰਦਾ ਭੇਜ ਚੁੱਕੇ ਹੋ ?

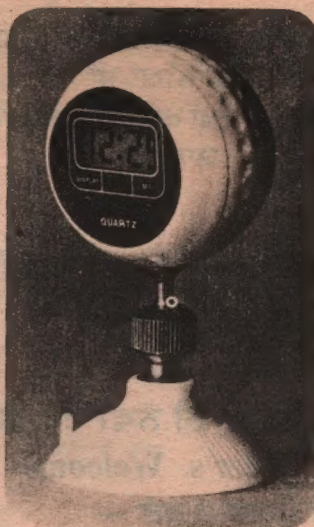
INDIA CLOTH HOUSE

6565 Main Street Vancouver, B.C. ਫੋਨ : 321-7866 ਜਾਂ 327-1888

ਕੱਪੜੇ ਦੀ
ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ
ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਓ

ਅਸੀਂ ਹੋਲ ਸੇਲ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਭਰਾ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ
ਰੀਟੇਲ ਵਿਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਲ ਭਾਅ 'ਚ ਖਰੀਦੋ
ਲੱਕੀ ਡ੍ਰਾਅ

ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ:— ਟੈਲੀਫੋਨ ਸੈਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ
am/fm ਕਲਾਕ ਰੇਡੀਓ ਵੀ ਹੈ
ਅਤੇ 10 ਹੋਜ ਵੱਖਰੇ 2 ਸੁੰਦਰ ਇਨਾਮ

ਗ੍ਰੈਂਡ ਓਪਨਿੰਗ
ਸੇਲ ਅਜੇ ਵੀ
ਚਾਲੂ ਹੈ

ਸਟੋਰ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ
ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੇਲ

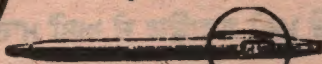

ਘੜੀ ਵਾਲਾ ਪੈਨ

NOW FOR THE COST OF A FIRST QUALITY
PEN YOU CAN HAVE A DIGITAL WATCH
AT YOUR FINGERTIPS... A USEFUL
WRITING TOOL OR A GIFT FOR
FRIENDS SILVER

per customer

2.99

ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਡਰਾਮਾ ਟੀਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ

ਪੇਂਟਿਕਟਨ

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ, 18 ਜੂਨ 1983
492-4459 493-4803

ਨਿਊ ਵੈਸਟ ਮਨਿਸਟਰ

ਐਤਵਾਰ, 19 ਜੂਨ 1983
ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ
Vincent Massey Auditorium
corner of 8th St. & 8th Ave.
584-7942 420-2972

ਕੈਲਗਰੀ

ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ, 24 ਜੂਨ 1983 ਸ਼ਾਮ 6.30 ਵਜੇ
Public Library Centre Branch
(2nd floor) 616 Macleod Tr. S.E.
285-8130 248-9526

ਮੰਟਰੀਆਲ

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ, 16 ਜੁਲਾਈ 1983
Cegep de Maisonneuve
3800 Sherbrooke East
931-4728 488-9994

ਵੱਲੋਂ ਡਰਾਮੇ

ਐਡਮੋਂਟਨ

ਐਤਵਾਰ, 26 ਜੂਨ 1983 ਦੁਪਹਿਰ 2.30 ਵਜੇ
ਜੁਬਿਲੀ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਅਲਬਰਟਾ
435-7469 461-1917

ਸਾਸਕਾਟੂਨ

ਵੀਰਵਾਰ, 30 ਜੂਨ 1983 ਸ਼ਾਮ ਦੇ 7.30 ਵਜੇ
Quance Theatre, Education
Building
University of Saskatchewan
Campus 652-1881

ਵਿਨੀਪੈਗ

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ, 2 ਜੁਲਾਈ 1983 ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ
180 Market Ave. East
783-7726 786-2186

ਹੈਮਲਿਟਨ

ਐਤਵਾਰ, 3 ਜੁਲਾਈ 1983 ਸ਼ਾਮ 6.30 ਵਜੇ
Mohawk College, Hamilton
842-2224

ਵਿੰਡਸਰ

ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ 8 ਜੁਲਾਈ 1983 453-9467

ਟਰਾਂਟੋ

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ, 9 ਜੁਲਾਈ 1983 ਸ਼ਾਮ ਦੇ 7 ਵਜੇ
ਕਾਨਵੇਕੇਸ਼ਨ ਹਾਲ, 31 ਕਿੰਗਜ਼ ਕੋਲਜ਼ ਸਰਕਲ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਟਰਾਂਟੋ
(ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਵੇਨਿਊ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਸਟਰੀਟ ਨੇੜੇ)
792-2500 746-0803

ਵਾਟਰਲੂ

ਐਤਵਾਰ 10 ਜੁਲਾਈ 1983 ਸ਼ਾਮ 5.30 ਵਜੇ
Waterloo Collegiate Institute
300 Hazel St. Waterloo
579-0835

ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਂਡ ਵੀਡੀਓ

(King of Music)
6512 Main St. at 49th Ave.

ਫੋਨ : 321-6667

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਹੈ

ਬਬਦ, ਕੀਰਤਨ, ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ, ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ, ਡਿਸਕੋ ਗੀਤ, ਹਿੰਦੀ ਗੀਤ,
ਕਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ
ਆਪਣੇ ਮਨ ਪਸੰਦ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਟੇਪਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਦਾ ਨਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ
ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਸਿੰਘਾਂਪੁਰ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ Apple Brand ਟੇਪਾਂ ਹਿੰਦੀ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ 2.99
ਵਿਚ ਖਰੀਦੋ

ਨੋਟ — ਮਾਣਕ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਟੇਪ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ

Mail Order's Welcome

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੁਣੋ —

ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਾਰ : 12.25 - 1.00
8.05 - 9.00 Every Sunday

ਸਭ ਰਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹਰ ਸੋਮਵਾਰ 9.05 - 10 P.M.
ਫਰਮਾਇਸ਼ੀ ਗੀਤ ਸੁਣਨ ਲਈ ਜਾਂ ਐਡ ਦੇਣ ਲਈ - (604)321-6667

ਮਾਨ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ

ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਰੰਗਦਾਰ ਜਾਂ ਬਲੈਕ ਐਂਡ ਵਾਈਟ ਸਿਰਫ
5 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਖਿਚਵਾਂਦੀ।

ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਮੁਢੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਸੀਂ ਮਾਹਰ ਹਾਂ

ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕ ਸਦੀਕ,
ਸ਼ਰੀਫ, ਰਾਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੇਪਾਂ (15 ਟੇਪਾਂ) ਵੱਖ
ਵੱਖ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਨ
ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ